

Alicja Dziuba-Burczyk • Joanna Bednarska
Monika Kawalec • Barbara Oliwkiewicz
Marcin Osikowicz

PODSTAWY RACHUNKOWOŚCI

ZADANIA I TESTY

Kraków 2009

Rada Wydawnicza Krakowskiej Szkoły Wyższej im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego:
Klemens Budzowski, Maria Kapiszewska, Zbigniew Maciąg, Jacek M. Majchrowski

Recenzje

prof. zw. dr hab. Tadeusz Stanisławski
prof. nadzw. dr hab. Artur Hołda

Redaktor prowadzący:
Halina Baszak-Jaroń

Projekt okładki i stron tytułowych:
Joanna Sroka

Adiustacja i korekta:
Zespół

Copyright© by Krakowska Szkoła Wyższa im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego
Kraków 2009

ISBN 978-83-7571-033-5

Żadna część tej publikacji nie może być powielana ani magazynowana w sposób umożliwiający ponowne wykorzystanie, ani też rozpowszechniana w jakiegokolwiek formie za pomocą środków elektronicznych, mechanicznych, kopiujących, nagrywających i innych, bez uprzedniej pisemnej zgody właściciela praw autorskich

Na zlecenie:
Krakowskiej Szkoły Wyższej im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego
www.ksw.edu.pl

Wydawca:
Krakowskie Towarzystwo Edukacyjne sp. z o.o. – Oficyna Wydawnicza AFM
Kraków 2009

Sprzedaż prowadzi Księgarnia Krakowskiego Towarzystwa Edukacyjnego sp. z o.o.
Kampus Krakowskiej Szkoły Wyższej im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego
ul. Gustawa Herlinga-Grudzińskiego 1
30-705 Kraków
Tel./faks: (012) 252 45 93
e-mail:ksiegarnia@kte.pl

Skład:
Joanna Sroka

Druk i oprawa:
Tercja

Spis treści

WPROWADZENIE.....	5
ROZDZIAŁ 1. MIĘDZYNARODOWE I POLSKIE NORMY RACHUNKOWOŚCI.....	9
1.1. Rachunkowość jako system informacyjny.....	11
1.2. Cechy jakościowe informacji	13
1.3. Międzynarodowe organizacje w procesie standaryzacji rachunkowości	14
1.4. Przegląd międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej.....	16
1.5. Krajowe standardy rachunkowości.....	18
ROZDZIAŁ 2. FUNKCJE I STRUKTURA RACHUNKOWOŚCI	25
2.1. Funkcje rachunkowości.....	27
2.2. Struktura rachunkowości podmiotu gospodarczego	30
2.3. Rachunkowość finansowa.....	32
2.4. Rachunkowość zarządcza.....	34
2.5. Rachunkowość podatkowa	35
2.6. Sposoby prowadzenia ewidencji operacji w podmiotach gospodarczych	37
ROZDZIAŁ 3. OPERACJE GOSPODARCZE I ICH DOKUMENTOWANIE	39
3.1. Operacje gospodarcze a zdarzenia gospodarcze	41
3.2. Klasyfikacja operacji gospodarczych	43
3.3. Dokument a dowód księgowy	49
3.4. Sporządzanie dowodów księgowych	53
ROZDZIAŁ 4. SPRAWOZDANIE FINANSOWE I JEGO WARTOŚCI POZNAWCZE	55
4.1. Struktura bilansu	57
4.2. Istota i charakterystyka aktywów i pasywów	72
4.3. Analiza operacji gospodarczych – zasada równowagi bilansowej.....	74
4.4. Analiza operacji gospodarczych procesowo-wynikowych.....	79
4.5. Rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale własnym, rachunek przepływów pieniężnych.....	81

ROZDZIAŁ 5. ZASADY PROWADZENIA KSIĄG RACHUNKOWYCH	91
5.1. Funkcjonowanie i klasyfikacja kont bilansowych	93
5.2. Funkcjonowanie kont wyników	102
5.3. Budowa planu kont	117
5.4. Poprawa błędów księgowych	122
5.5. Tabelaryczna forma księgowości	126
5.6. Księgowanie operacji od bilansu otwarcia do bilansu zamknięcia wraz ze sporządzaniem sprawozdań finansowych	130
ROZDZIAŁ 6. PROCEDURY KSIĘGOWENIA KONIEC OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	145
6.1. Elementy procedur księgowych w trakcie na koniec okresu sprawozdawczego	147
6.2. Klasy i typy zapisów dostosowawczych	148
6.3. Zapisy dostosowawcze i zamykające konta wynikowe	158
6.4. Weryfikacja i publikacja sprawozdań finansowych	161
ROZDZIAŁ 7. CHARAKTERYSTYKA RACHUNKOWOŚCI W PRZEDSIĘBIORSTWIE USŁUCOWYM, HANDLOWYM I PRODUKCYJNYM	165
7.1. Procedura księgowa w jednostce usługowej	167
7.2. Procedura księgowa w firmie handlowej	168
7.3. Sporządzanie sprawozdań finansowych firmy handlowej w arkuszu roboczym	178
7.4. Metoda systematycznego ustalania zapasów oraz kosztu towarów sprzedanych w firmie handlowej	193
7.5. Procesy gospodarcze przedsiębiorstwa produkcyjnego oraz sporządzanie arkuszy roboczych	208
ANEKS	227
Wzorcowy plan kont	229
Wykaz symboli dowodów księgowych	230
SPIS LITERATURY	231
Netografia	231

Wprowadzenie

Skrypt *Podstawy rachunkowości. Zadania i testy* ma służyć jako pomoc dydaktyczna, ułatwiająca zrozumienie zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych i procedur sporządzania sprawozdań finansowych, zgodnie z unormowaniami polskimi oraz Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.

Umiejętność prowadzenia ksiąg rachunkowych jest przydatna tak pracownikom, jak i zarządzającym jednostkami gospodarczymi bez względu na ich rozmiar czy profil działalności. Zadania i testy obejmują procedury księgowo-firm usługowych, handlowych oraz produkcyjnych.

Każda jednostka gospodarcza czy też instytucja działająca w Polsce zobligowana jest do prowadzenia ewidencji zdarzeń gospodarczych w oparciu o prawo bilansowe lub podatkowe. Powoduje to potrzebę poznania narzędzi rachunkowości i ich umiejętnego wykorzystania przez kadry zarządzające oraz pozostałych pracowników przedsiębiorstw.

W myśl prawa bilansowego za prawidłową organizację i prowadzenie ksiąg rachunkowych oraz wiarygodność danych zawartych w sprawozdaniach finansowych odpowiada kierownik jednostki oraz członkowie rady nadzorczej lub innego organu nadzorującego jednostki; są oni w pełni odpowiedzialni za szkody wyrządzone działaniem lub zaniechaniem, stanowiącym naruszenie tego obowiązku. Aby sprostać tym wymogom, osoba zarządzająca powinna zdobyć umiejętności w zakresie określania polityki rachunkowości, zasad księgowania, sporządzania i analizowania sprawozdań finansowych – co jest przedmiotem rozważań w zakresie podstaw rachunkowości.

W skrypcie przedstawiono całokształt procesu dokumentowania i ewidencjonowania operacji gospodarczych oraz sporządzania na ich podstawie sprawozdań finansowych. Zawarto zagadnienia dotyczące systemu informacyjnego rachunkowości oraz zastosowania krajowych i międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej w praktyce polskich przedsiębiorstw. Uwzględniono również podobieństwa i różnice w zakresie krajowych i międzynarodowych unormowań rachunkowości.

Zadania i testy zawarte w opracowaniu mają na celu wyćwiczenie umiejętności i uzyskanie kompetencji w zakresie identyfikowania i klasyfikacji operacji gospodarczych, a także sporządzania i kontroli dowodów księgowych, wykorzystywanych na co dzień w jednostkach gospodarczych. Informacje zawarte w operacjach pozwalają na samodzielne konstruowanie planu kont w jednostce gospodarczej (w zależności od jej potrzeb) oraz na nabycie umiejętności w zakresie sporządzania poszczególnych elementów sprawozdań finansowych, takich jak: bilans, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale własnym i rachunek przepływów pieniężnych.

W opracowaniu przedstawione są zasady funkcjonowania kont bilansowych i wynikowych, a także sposoby poprawy błędów księgowych. Przedstawiono także kompletną procedurę księgową w oparciu o praktyczne przykłady księgowania operacji gospodarczych – od bilansu otwarcia, przez księgowania w trakcie okresu sprawozdawczego, na obligatoryjnych sprawozdaniach sporządzanych wraz z bilansem zamknięcia kończąc.

Przejrzysta prezentacja całej procedury pozwala na usystematyzowanie wiedzy z zakresu rachunkowości. Skrypt obejmuje elementy procedur księgowych stosowanych w trakcie oraz na koniec okresu sprawozdawczego, z uwzględnieniem zapisów dostosowawczych i zamykających konta bilansowe i wynikowe. Jako efektywne narzędzie poznawcze rachunkowości wykorzystano arkusz roboczy.

W każdej części opracowania oprócz zadań do samodzielnego rozwiązania zamieszczono zadania z rozwiązaniami, co pozwala utrwalić zdobyte umiejętności oraz ocenić stopień opanowania materiału z każdego działu.

Konstrukcja zbioru zadań i testów jednokrotnego wyboru wynika z procedury księgowej. Rozpoczyna się od analizy podstawowych elementów sprawozdań finansowych, przez poznanie systemu dokumentowania i ewidencjonowania operacji gospodarczych, a kończy na sporządzaniu kompletnego sprawozdania.

Skrypt jest skierowany do szerokiego kręgu odbiorców, w szczególności do studentów kierunków takich jak: ekonomia, zarządzanie, stosunki międzynarodowe, prawo i administracja oraz do studentów studiów podyplomowych z zakresu rachunkowości i finansów. Może służyć jako narzędzie umożliwiające poszerzanie wiedzy z zakresu rachunkowości a także do podjęcia nauki w celu przekwalifikowania się i znalezienia atrakcyjnej pracy w zawodzie księgowego.

Uniwersalna konstrukcja skryptu zawiera odpowiednio zestawione treści z zakresu rachunkowości zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym, co czyni go przydatnym tak dla studentów rozpoczynających naukę rachunkowości, jak i pomocnym w kształceniu studentów studiów podyplomowych.

Treść skryptu jest zgodna ze stanem prawnym na dzień 1 stycznia 2009 roku. Treść dostosowana jest do podręcznika *Podstawy rachunkowości w świetle krajowych i międzynarodowych standardów* autorstwa Alicji Dziuby-Burczyk.

Rozdział 1

Międzynarodowe i polskie normy rachunkowości

1.1. Rachunkowość jako system informacyjny

↳ TEST (1.1.) – 1

Rozwiąż poniższy test wybierając poprawną odpowiedź:

1. System rachunkowości można traktować jako:
 - a) system generowania informacji dla użytkowników zewnętrznych i wewnętrznych,
 - b) system rejestracji przyszłych operacji gospodarczych,
 - c) system informacji potrzebny tylko bardzo wąskiej zewnętrznej grupie odbiorców,
 - d) system informacji tylko dla użytkowników wewnętrznych.
2. Rachunkowość jako system informacyjny obejmuje:
 - a) strumień informacji wyjściowych, proces księgowania, proces zarządzania,
 - b) strumień informacji wejściowych, proces przetwarzania danych finansowych, strumień informacji wyjściowych w formie sprawozdań finansowych,
 - c) podmioty gospodarcze, zdarzenia gospodarcze, operacje gospodarcze, administrowanie podatkami,
 - d) Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej, krajowe standardy rachunkowości, ustawy podatkowe.
3. Każda grupa użytkowników informacji systemu rachunkowości jest:
 - a) zainteresowana tymi samymi informacjami o danym podmiocie gospodarczym,
 - b) zainteresowana różnymi informacjami o danym podmiocie gospodarczym,
 - c) niezainteresowana informacjami o danym podmiocie gospodarczym,
 - d) zainteresowana terminową spłatą zobowiązań podmiotu gospodarczego.
4. Rachunkowość jako system informacyjny nie obejmuje:
 - a) systemu identyfikacji i pomiaru informacji ekonomicznych,
 - b) danych jakościowych, np. podpisanie umowy z kontrahentem,
 - c) procesu komunikowania się przy ocenie sytuacji ekonomicznych,
 - d) procesu komunikowania się przy podejmowaniu decyzji menedżerskich.

5. Ze względu na odbiorców zewnętrznych i wewnętrznych, rachunkowość dzieli się na:
 - a) rachunkowość finansową i rachunkowość zarządczą,
 - b) audyt wewnętrzny i audyt zewnętrzny,
 - c) rachunkowość bankową i finansową,
 - d) rachunkowość zarządczą i rachunkowość podatkową.

6. Rachunkowość finansowa:
 - a) skierowana jest w głównej mierze do odbiorców wewnętrznych,
 - b) nie jest skierowana do odbiorców zewnętrznych,
 - c) skierowana jest wyłącznie do odbiorców zewnętrznych,
 - d) nie jest skierowana do odbiorców wewnętrznych.

7. Rachunkowość zarządcza:
 - a) dotyczy odbiorców wewnętrznych,
 - b) jest skierowana do odbiorców zewnętrznych i wewnętrznych,
 - c) jest skierowana wyłącznie do odbiorców zewnętrznych,
 - d) nie jest skierowana do odbiorców wewnętrznych.

8. Rachunkowość finansowa obejmuje:
 - a) księgowość, budżetowanie i kontrolowanie,
 - b) księgowość, analizę sprawozdań finansowych,
 - c) rachunek kosztów, budżetowanie i kontrolowanie, analizę progów krytycznych,
 - d) księgowość, sprawozdawczość finansową, analizę sprawozdań finansowych.

9. Użytkownicy zewnętrzni rachunkowości to między innymi:
 - a) akcjonariusze i udziałowcy,
 - b) Urząd Skarbowy i kierownictwo jednostki,
 - c) kontrahenci, inwestorzy, kredytodawcy,
 - d) odpowiedzi „a” i „c” są poprawne.

1.2. Cechy jakościowe informacji

➤ TEST (1.2.) – 1

Rozwiąż poniższy test wybierając poprawną odpowiedź:

1. Cechy jakościowe informacji zapewniają użyteczność następujących sprawozdań:
 - a) tylko rachunku przepływów pieniężnych i bilansu,
 - b) bilansu, rachunku zysków i strat, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w kapitale własnym,
 - c) tylko rachunku zysków i strat,
 - d) tylko zestawienia zmian w kapitale własnym.
2. Najistotniejszymi ograniczeniami dotyczącymi cech jakościowych przydatności i wiarygodności sprawozdania finansowego są:
 - a) terminowość, wyważenie korzyści i kosztów,
 - b) ostrożna wycena, istotność,
 - c) neutralność, istotność,
 - d) kompletność, terminowość.
3. Głównymi cechami jakościowymi sprawozdania finansowego są:
 - a) terminowość i neutralność,
 - b) wiarygodność i neutralność,
 - c) przydatność, wiarygodność, porównywalność,
 - d) przydatność, terminowość, neutralność.
4. Cechy jakościowe sprawozdania finansowego to:
 - a) zrozumiałość i przydatność,
 - b) tylko wiarygodność,
 - c) tylko porównywalność,
 - d) zrozumiałość, przydatność, wiarygodność i porównywalność.

1.3. Międzynarodowe organizacje w procesie standaryzacji rachunkowości

➤ TEST (1.3.) – 1

Rozwiąż poniższy test wybierając poprawną odpowiedź:

1. Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej:
 - a) stanowią nadrzędne wzorce w stosunku do ustawodawstwa poszczególnych krajów, w problemach nieuregulowanych w polskim prawie bilansowym,
 - b) stanowią nadrzędne wzorce w stosunku do ustawodawstwa krajowego również w zakresie problemów uregulowanych polskim prawem bilansowym,
 - c) nie są powszechnie akceptowane przez środowiska księgowo,
 - d) są produktem finalnym rachunkowości.

2. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB – International Accounting Standards Board):
 - a) jest organizacją państwową,
 - b) opracowuje standardy rachunkowości tylko dla krajów Unii Europejskiej,
 - c) opracowuje MSSF oraz aktualizuje MSR,
 - d) opracowuje standardy rachunkowości tylko dla USA (GAAP).

3. Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej:
 - a) są powszechnie akceptowane i stanowią normy nadrzędne w stosunku do przepisów prawa w każdym państwie ich stosowania,
 - b) nie są powszechnie akceptowane i stanowią normy nadrzędne w stosunku do przepisów prawa w każdym państwie ich stosowania,
 - c) nie są powszechnie akceptowane i nie stanowią norm nadrzędnych w stosunku do przepisów prawa w każdym państwie ich stosowania,
 - d) są powszechnie akceptowane i nie stanowią norm nadrzędnych w stosunku do przepisów prawa w żadnym kraju ich stosowania.

4. Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej:
 - a) są uwzględniane przy kreowaniu krajowych przepisów rachunkowości na zasadzie dobrowolności,

- b) są uwzględniane przy kreowaniu krajowych przepisów rachunkowości na zasadzie normy prawnej,
 - c) nie są uwzględniane przy kreowaniu krajowych przepisów o rachunkowości,
 - d) nie mają zastosowania w Polsce.
5. Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej:
- a) są obowiązkowo stosowane przez spółki sporządzające skonsolidowane sprawozdanie finansowe (banki, spółki akcyjne notowane na giełdzie papierów wartościowych),
 - b) są wykorzystywane do interpretacji nowych zagadnień odnoszących się do istniejących MSR,
 - c) są wykorzystywane do informowania o skutkach niewprowadzenia ich w życie gospodarcze,
 - d) nie są wykorzystywane w spółkach giełdowych.
6. Międzynarodowa Federacja Księgowych (IFAC – International Federation of Accountants) w Nowym Jorku:
- a) zajmuje się rewizją finansową, ale nie zrzesza stowarzyszeń biegłych rewidentów,
 - b) zrzesza stowarzyszenia biegłych rewidentów, ale nie opracowuje międzynarodowych wytycznych rewizji finansowej dla nich,
 - c) nie zrzesza stowarzyszeń biegłych rewidentów i nie zajmuje się rewizją finansową,
 - d) zrzesza stowarzyszenia biegłych rewidentów i opracowuje międzynarodowe standardy rewizji finansowej.
7. Międzynarodowa Organizacja Komisji Papierów Wartościowych:
- a) skupia w swych szeregach przedstawicieli Giełdy Papierów Wartościowych z najbardziej rozwiniętych krajów świata,
 - b) kształtuje takie wskaźniki giełd państw członkowskich Unii Europejskiej, jak np. WIG w Polsce,
 - c) nie poszukuje jednolitych standardów, które umożliwiłyby spółkom sprzedaż swych akcji na dowolnej giełdzie,
 - d) ujednocila przepisy dotyczące sprawozdań finansowych tylko europejskich korporacji.

1.4. Przegląd międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej

⇒ TEST (1.4.) – 1

Rozwiąż poniższy test wybierając poprawną odpowiedź:

1. MSR-1 Prezentacja sprawozdań finansowych:

- a) dotyczy bilansu,
- b) dotyczy rachunku zysku i strat,
- c) zestawienia zmian w kapitale własnym i rachunku przepływów pieniężnych,
- d) wszystkich powyższych.

2. MSR-2 Zapasy:

- a) określa sposób ujęcia zapasów zgodnie z ich wyceną według kosztów historycznych,
- b) określa sposób ujęcia zapasów zgodnie z ich wyceną według kosztów bieżących,
- c) określa sposób ujęcia zapasów zgodnie z ich wyceną według kosztów przewidywanych,
- d) określa sposób ujęcia zapasów zgodnie z ich wyceną według kosztów średnich.

3. MSR-7 Rachunek przepływów pieniężnych obejmuje przepływy pieniężne z działalności:

- a) usługowej, handlowej, produkcyjnej,
- b) operacyjnej, inwestycyjnej, finansowej,
- c) podstawowej i pomocniczej,
- d) operacyjnej – generującej koszty i przychody.

4. Celem MSR-8 Zasady – polityka rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów jest:

- a) zapewnienie spójności i porównywalności rachunku zysków i strat wszystkich jednostek handlowych,
- b) zapewnienie spójności i porównywalności rachunku zysków i strat wszystkich jednostek produkcyjnych,

- c) zapewnienie spójności i porównywalności rachunku zysków i strat wszystkich spółek notowanych na giełdzie,
 - d) zapewnienie spójności i porównywalności rachunku zysków i strat wszystkich jednostek gospodarczych.
5. Standard MSR-10 Zdarzenia występujące po dniu bilansowym:
- a) określa sposób postępowania w sytuacjach, w których jednostka gospodarcza powinna skorygować sprawozdanie finansowe o skutki zdarzeń następujących po dniu bilansowym, a przed dniem zatwierdzenia sprawozdania,
 - b) określa sposób postępowania w sytuacjach, w których jednostka gospodarcza powinna skorygować sprawozdanie finansowe o skutki zdarzeń następujących przed dniem bilansowym,
 - c) obowiązuje do podania terminu zatwierdzenia skorygowanego sprawozdania finansowego tylko spółek z WIG20,
 - d) obowiązuje do podania terminu zatwierdzenia skorygowanego sprawozdania finansowego tylko spółek akcyjnych.
6. MSR-12 Podatek dochodowy:
- a) przedstawia sposób księgowania tylko przeszłych skutków podatkowych,
 - b) przedstawia sposób księgowania tylko przyszłych skutków podatkowych,
 - c) przedstawia sposób księgowania bieżących i przyszłych skutków podatkowych,
 - d) nie przedstawia sposobu księgowania skutków podatkowych.
7. Standard MSR-16 Rzeczowe aktywa trwałe to:
- a) standard zawierający wymogi księgowe dotyczące gruntów i udziałów własnych,
 - b) standard zawierający wymogi księgowe dotyczące gruntów i innych środków trwałych,
 - c) standard zawierający wymogi księgowe dotyczące materiałów,
 - d) standard zawierający wymogi księgowe dotyczące należności od odbiorców.
8. MSR-18 Przychody:
- a) sugeruje zastosowanie podatku liniowego,
 - b) zawiera kryteria ujmowania przychodów wyłącznie z pozostałej działalności operacyjnej,
 - c) podaje zalecane progi podatkowe,
 - d) podaje okoliczności identyfikacji i ujęcia przychodów w księgach rachunkowych.

1.5. Krajowe standardy rachunkowości

➤ TEST (1.5.) – 1

Rozwiąż poniższy test wybierając poprawną odpowiedź:

1. Krajowy Standard Rachunkowości – 1 „Rachunek przepływów pieniężnych” dopuszcza następujące metody sporządzania przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej:
 - a) tylko bezpośrednią,
 - b) tylko pośrednią,
 - c) bezpośrednią lub pośrednią,
 - d) żadna odpowiedź nie jest poprawna.

2. Celem Krajowego Standardu Rachunkowości – 2 „Podatek dochodowy” jest:
 - a) określenie zasad wyceny prezentacji należności i zobowiązań z tytułu podatku dochodowego, aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego oraz zasad ujawniania tych informacji w sprawozdaniu finansowym,
 - b) określenie metod ustalania podatku dochodowego i zasad jego prezentacji w sprawozdaniu finansowym,
 - c) określenie zasad wyceny i prezentacji zobowiązań fiskalnych z tytułu podatku dochodowego,
 - d) żadna odpowiedź nie jest poprawna.

3. Celem Krajowego Standardu Rachunkowości – 1 „Rachunek przepływów pieniężnych” jest:
 - a) określenie metod oceny stanu środków pieniężnych i płynności finansowej jednostki,
 - b) określenie metod oceny zapotrzebowania na środki pieniężne w jednostce gospodarczej,
 - c) określenie zasad wykazywania w rachunku przepływów pieniężnych informacji o zamianach stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, jakie nastąpiły w jednostce,
 - d) żadna odpowiedź nie jest poprawna.

4. Zgodnie z Krajowym Standardem Rachunkowości – 2 „Podatek dochodowy” odliczenia od dochodu określone są przez:
- a) ustawę o rachunkowości,
 - b) przepisy podatkowe,
 - c) ustawę o rachunkowości i ustawy podatkowe,
 - d) ustawę o rachunkowości, a tylko w niektórych przypadkach przez ustawy podatkowe.
5. Dla celów Krajowego Standardu Rachunkowości – 2 „Podatek dochodowy” pojęcie podatku dochodowego obejmuje:
- a) podatki z różnych tytułów obowiązujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) tylko podatek dochodowy od osób fizycznych obowiązujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - c) między innymi podatek dochodowy od osób prawnych,
 - d) tylko podatek dochodowy od osób prawnych, obowiązujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
6. Krajowy Standard Rachunkowości – 3 „Niezakończone usługi budowlane” określa:
- a) zasady ustalania przychodów i kosztów z niezakończonych umów o usługi budowlane,
 - b) zasady ustalania przychodów z niezakończonych umów o usługi budowlane,
 - c) zasady ustalania kosztów z niezakończonych umów o usługi budowlane,
 - d) żadna odpowiedź nie jest prawidłowa.
7. Krajowy Standard Rachunkowości – 4 „Utrata wartości aktywów” przedstawia:
- a) procedurę ustalania odpisu aktualizującego wycenę aktywów operacyjnych w razie utraty przez nie wartości i dotyczy wszystkich aktywów jednostki,
 - b) procedurę ustalania odpisu aktualizującego wycenę aktywów inwestycyjnych w razie utraty przez nie wartości i dotyczy wszystkich aktywów jednostki,
 - c) procedurę ustalania odpisu aktualizującego wycenę zarówno aktywów operacyjnych, jak i aktywów inwestycyjnych w razie utraty przez nie wartości i dotyczy wszystkich aktywów jednostki,
 - d) dotyczy tylko wybranych aktywów jednostki.

8. Krajowy Standard Rachunkowości – nr 6 „Rezerwy, bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów, zobowiązania warunkowe” stosuje się między innymi do:
- a) pewnych lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłych zobowiązań, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować,
 - b) przyszłych zobowiązań, których kwoty nie da się oszacować w sposób wiarygodny,
 - c) przyszłych zobowiązań spowodowanych restrukturyzacją,
 - d) żadna z powyższych odpowiedzi nie jest prawidłowa
9. Zgodnie z Krajowym Standardem Rachunkowości – nr 6 „Rezerwy, bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów, zobowiązania warunkowe” zobowiązanie to:
- a) przyszły obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości w określonym czasie,
 - b) wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki,
 - c) rezerwy związane bezpośrednio z działalnością operacyjną, a więc z wytwarzaniem, sprzedażą (handlem) i fazą posprzedażną, a także ogólnym zarządem,
 - d) zdarzenie, które powoduje prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek wykonania świadczenia sprawiający, że jednostka nie ma żadnej realnej możliwości niewypełnienia tego obowiązku.
10. Zgodnie z Krajowym Standardem Rachunkowości – nr 6 „Rezerwy, bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów, zobowiązania warunkowe” warunkiem ujęcia rezerwy jest:
- a) wystąpienie dowolnego zdarzenia związane z działalnością gospodarczą,
 - b) wystąpienie zdarzenia obligującego jednostkę do wykonania w przyszłości świadczeń,
 - c) przeszłe zdarzenie gospodarcze,
 - d) żadna powyższa odpowiedź nie jest poprawna.

1.6. Zasady rachunkowości a polskie prawo bilansowe

↳ TEST (1.6.) – 1

Rozwiąż poniższy test wybierając poprawną odpowiedź:

1. Rachunkowość memoriałowa powinna być stosowana we wszystkich sprawozdaniach finansowych oprócz:
 - a) bilansu otwarcia,
 - b) zestawienia zmian w kapitale własnym,
 - c) rachunku przepływów pieniężnych,
 - d) rachunku zysków i strat.

2. Rachunkowość memoriałowa jest zasadą ujmującą:
 - a) przychody i koszty w momencie ich zaistnienia,
 - b) przychody i koszty wówczas, gdy występują z ich tytułów wydatki i wpływy środków pieniężnych,
 - c) przychody, ale nie dotyczy kosztów,
 - d) koszty i ich wpływ na kapitał własny.

3. Zasada kasowa polega na identyfikacji:
 - a) przychodów i kosztów w momencie ich zaistnienia w przedsiębiorstwie,
 - b) przychodów i kosztów wówczas, gdy występują z ich tytułów wydatki i wpływy środków pieniężnych,
 - c) przychodów, ale nie dotyczy kosztów,
 - d) przychodów i ich wpływu na kapitał własny.

4. Zasada kontynuacji działania polega na tym, że:
 - a) jednostka gospodarcza będzie kontynuowała swoją działalność, ale w wyraźny sposób ją ograniczy,
 - b) jednostka gospodarcza nie będzie kontynuowała swojej działalności w następnym okresie,
 - c) jednostka gospodarcza będzie kontynuowała swoją działalność i w wyraźny sposób nie ograniczy jej,
 - d) jednostka gospodarcza nigdy nie będzie zlikwidowana, ale wyraźnie ograniczy swoją działalność.

5. Zasada współmierności kosztów z przychodami:
- określa moment przekształcenia się nakładów w koszty uzyskania przychodów,
 - oznacza, że koszty ujmuje się w rachunku przepływów pieniężnych na podstawie bezpośredniego związku pomiędzy poniesionymi kosztami a osiągnięciem konkretnych przychodów,
 - oznacza, że koszty ujmuje się w bilansie zamknięcia na podstawie bezpośredniego związku pomiędzy poniesionymi kosztami a osiągnięciem konkretnych przychodów,
 - żadne z powyższych.
6. Zasada ciągłości prezentacji:
- nie wymaga, aby prezentacja danych była zachowana w tej samej formie w kolejnych okresach,
 - wymaga, aby prezentacja danych była zachowana w tej samej formie w kolejnych okresach,
 - oznacza, że w przypadku zmian, na przykład charakteru działalności, jednostka nie powinna dokonywać przekształceń w celu zapewnienia ciągłości,
 - żadne z powyższych.
7. Według zasady istotności i kumulacji:
- każdą istotną pozycję należy połączyć z innymi pozycjami w sprawozdaniu,
 - każdą istotną pozycję należy wyłączyć ze sprawozdania,
 - każdą istotną pozycję należy ujawnić w sprawozdaniu oddzielnie,
 - nie ma znaczenia, gdzie pozycja jest ujawniona.
8. Zgodnie z zasadą kompensowania:
- nie należy kompensować aktywów z pasywami,
 - należy kompensować aktywa z pasywami,
 - nie ma znaczenia, czy aktywa są kompensowane z pasywami,
 - żadne z powyższych.
9. Według zasady porównywalności:
- nie należy ujawniać danych porównawczych dotyczących okresu poprzedniego w odniesieniu do danych liczbowych zawartych w sprawozdaniu finansowym,
 - nie należy ujawniać danych porównawczych dotyczących okresu przyszłego w odniesieniu do danych liczbowych zawartych w sprawozdaniu finansowym,

- c) należy ujawniać dane porównawcze dotyczące okresu przyszłego w odniesieniu do danych liczbowych zawartych w sprawozdaniu finansowym,
 - d) należy ujawniać dane porównawcze dotyczące okresu poprzedniego w odniesieniu do danych liczbowych zawartych w sprawozdaniu finansowym.
10. Według zasady kosztu historycznego wycenia się:
- a) rzeczowe składniki aktywów obrotowych według cen nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od cen ich sprzedaży netto na dzień bilansowy bez podatku od towarów i usług,
 - b) aktywa według rzeczywistych cen nabycia lub według planowanych cen średnich,
 - c) pasywa, które z zasady nie wycenia się według wartości nominalnej,
 - d) żadna z odpowiedzi nie jest prawidłowa.
11. W księgach rachunkowych występuje zjawisko okresowości charakteryzujące się tym że:
- a) księgi rachunkowe prowadzone są w ciągu roku obrotowego, natomiast sprawozdania finansowe sporządzane są za dany okres sprawozdawczy lub na dzień sprawozdawczy,
 - b) sprawozdania finansowe funkcjonują w ciągu roku obrotowego, natomiast księgi rachunkowe sporządzane są za dany okres sprawozdawczy,
 - c) księgi rachunkowe funkcjonują w ciągu roku obrotowego, natomiast sprawozdania finansowe nie są sporządzane za dany okres sprawozdawczy lub na dzień sprawozdawczy,
 - d) sprawozdania finansowe nie funkcjonują w ciągu roku obrotowego, natomiast księgi rachunkowe sporządzane są za dany okres sprawozdawczy.

Rozdział 2

Funkcje i struktura rachunkowości

2.1. Funkcje rachunkowości

⇒ TEST (2.1.) – 1

Rozwiąż poniższy test wybierając poprawną odpowiedź:

1. Rachunkowość jako nauka stanowi dyscyplinę ekonomiczną, zajmującą się teorią pomiaru ekonomicznego oraz teorią analizy działalności gospodarczej jednostki w ujęciu retrospektywnym i prospektywnym. W środowisku społeczno-ekonomicznym pełni siedem funkcji. Spośród wymienionych poniżej funkcji wybierz te, które dotyczą rachunkowości:
 - a) ekonomiczna, sprawozdawcza, podatkowa, komunikacyjna, dowodowa, statystyczna, rekrutacji pracowników,
 - b) ekonomiczna, homeostatyczna, sprawozdawcza, podatkowa, komunikacyjna, dowodowa, statystyczna,
 - c) homeostatyczna, dowodowa, ekonomiczna, sprawozdawcza, podatkowa, komunikacyjna, planowania inwestycji lokalnych,
 - d) ekonomiczna, sprawozdawcza, podatkowa, komunikacyjna, dowodowa, statystyczna, rekrutacji pracowników i planowania wysokości ich wynagrodzeń.
2. Funkcja ekonomiczna rachunkowości polega na:
 - a) porozumiewaniu się w działalności gospodarczej zarówno w skali krajowej, jak i międzynarodowej pomiędzy użytkownikami informacji wewnętrznych, jak i zewnętrznych,
 - b) modyfikowaniu wielkości ekonomicznych we właściwych zakresach,
 - c) przekształcaniu danych ksiąg rachunkowych w celu wymiaru podatków z różnych tytułów,
 - d) systemie pomiaru zasobów, procesów i wyników finansowych jednostki gospodarczej oraz na komunikowaniu się w sprawie rezultatów tego pomiaru.
3. Funkcja komunikacyjna rachunkowości jako system informacji ekonomicznej zarówno w skali krajowej, jak i międzynarodowej dotyczy:
 - a) użytkowników informacji wewnętrznych,
 - b) użytkowników informacji zewnętrznych,
 - c) użytkowników informacji wewnętrznych i zewnętrznych.
 - d) nie dotyczy ani użytkowników informacji wewnętrznych, ani też zewnętrznych.

4. Funkcja homeostatyczna rachunkowości polega na:
 - a) rejestrowaniu wszystkich operacji gospodarczych,
 - b) utrzymywaniu jednostki gospodarczej w takim stanie, który zagwarantuje jej trwanie w czasie i przestrzeni, na skutek utrzymania wielkości ekonomicznych we właściwych zakresach,
 - c) polega na generowaniu zbiorów danych niezbędnych do celów zarządzania,
 - d) systemie pomiaru wielkości ekonomicznych i komunikowaniu się rezultatami tego pomiaru.

5. Funkcja statystyczna rachunkowości polega na:
 - a) systematycznym dostarczaniu informacji z ksiąg rachunkowych do sporządzania sprawozdań określonych ze względu na wymogi statystyki państwowej,
 - b) systemie pomiaru zasobów, procesów i wyników finansowych jednostki oraz komunikowaniu się w sprawie rezultatów tego pomiaru,
 - c) przekształceniu danych rachunkowych w dane stanowiące podstawę wymiaru podatków z różnych tytułów,
 - d) dokumentowaniu operacji gospodarczych odpowiednio sporządzonymi dowodami księgowymi spełniającymi wymogi formalno-prawne.

6. Funkcja podatkowa rachunkowości polega na:
 - a) pomiarze wielkości ekonomicznych i sporządzaniu sprawozdań finansowych zarówno rocznych, przykładowo takich jak: bilans, rachunek zysków i strat, jak i raportów wewnętrznych dla kadry zarządzającej,
 - b) systemie pomiaru zasobów, procesów i wyników finansowych jednostki oraz komunikowaniu się w zakresie rezultatów tego pomiaru,
 - c) naliczaniu, deklarowaniu, przekazywaniu oraz księgowaniu podatków z różnych tytułów,
 - d) dokumentowaniu operacji gospodarczych odpowiednio sporządzonymi dowodami księgowymi, spełniającymi wymogi formalno-prawne.

7. Funkcja dowodowa rachunkowości:
 - a) obejmuje sprawdzanie poprawności sporządzania dowodów księgowych pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz ocenę prawidłowości ewidencji księgowej,
 - b) polega między innymi na naliczaniu, deklarowaniu, przekazywaniu i księgowaniu podatków i obciążeń z nimi zrównanych,
 - c) polega na sporządzaniu sprawozdań na potrzeby GUS,
 - d) polega na systemie pomiaru zasobów, procesów i wyników finansowych jednostki.

 ↪ ZADANIE (2.1.) – 1

Do poniżej wymienionych funkcji rachunkowości, scharakteryzowanych w punktach od 1 do 7, dopasuj właściwe określenia (A–G):

lp.	Funkcje rachunkowości	Odpowiedź
1	Funkcja komunikacyjna rachunkowości	
2	Funkcja homeostatyczna rachunkowości	
3	Funkcja statystyczna rachunkowości	
4	Funkcja dowodowa	
5	Funkcja podatkowa	
6	Funkcja ekonomiczna	
7	Funkcja sprawozdawcza	

Określenia do wyboru

- A Polega na utrzymywaniu jednostki gospodarczej w stanie, który zagwarantuje jej trwanie w czasie i przestrzeni przez utrzymanie wielkości ekonomicznych we właściwych zakresach.
- B Dotyczy komunikacji zakresie informacji finansowych zarówno w skali krajowej, jak i międzynarodowej.
- C Polega na rzetelnym, prawdziwym pomiarze w ujęciu pieniężnym (finansowym): 1) dóbr ekonomicznych posiadanych przez jednostkę, 2) działalności operacyjnej, czyli procesu zakupu, produkcji, świadczenia usług, sprzedaży produktów, zarządzania a także procesu działalności inwestycyjnej, finansowej.
- D Polega na systematycznym dostarczaniu informacji z ksiąg rachunkowych do sporządzania sprawozdań określonych ze względu na wymogi statystyki państwowej.
- E Polega na dokumentowaniu operacji gospodarczych odpowiednio sporządzonymi dowodami księgowymi spełniającymi wymogi formalno-prawne.
- F Polega na sporządzaniu rocznych sprawozdań finansowych dotyczących całokształtu jednostki gospodarczej oraz raportów dotyczących wycinków działalności gospodarczej służących do podejmowaniu efektywnych decyzji zarządczych.
- G Polega na wykorzystaniu danych rachunkowych w celu ustalenia podstawy wymiaru podatków z różnych tytułów.

2.2. Struktura rachunkowości podmiotu gospodarczego

↳ TEST (2.2.) – 1

Rozwiąż poniższy test wybierając poprawną odpowiedź:

1. Na system szeroko rozumianej rachunkowości podmiotu gospodarczego składa się:
 - a) rachunkowość finansowa, rachunkowość zarządcza, rachunkowość podatkowa,
 - b) rachunek kosztów pełnych, sprawozdawczość finansowa, analiza retrospektywna i prospektywna,
 - c) zarządzanie przez podatki, planowanie operacji gospodarczych w taki sposób, aby zgodnie z literą prawa ponieść optymalne obciążenie podatkami, zaś dla małych firm wybrać taką formę działalności, która niesie najmniejsze obciążenie podatkiem dochodowym,
 - d) księgowość, sprawozdawczość finansowa, analiza sprawozdań finansowych.

2. Częścią wspólną rachunkowości finansowej i zarządczej jest:
 - a) zarządzanie przez podatki i planowanie operacji gospodarczych,
 - b) problem naliczania, odprowadzania, sporządzania deklaracji z tytułu różnych zobowiązań podatkowych,
 - c) rachunkowość podatkowa,
 - d) rachunek kosztów pełnych.

3. Częścią wspólną rachunkowości zarządczej i podatkowej jest:
 - a) zarządzanie przez podatki, planowanie operacji gospodarczych w taki sposób, aby zgodnie z literą prawa ponieść optymalne obciążenie podatkami, zaś dla małych firm wybrać taką formę działalności, która niesie najmniejsze obciążenie podatkiem dochodowym,
 - b) problematyka naliczania, odprowadzania, sporządzania deklaracji z tytułu różnych zobowiązań podatkowych,
 - c) podejmowanie decyzji dotyczących zmiany struktury środków gospodarczych i kapitałów jednostki gospodarczej,
 - d) rachunkowość finansowa.

4. Struktura rachunkowości składa się z następujących elementów:
- a) księgowość i sprawozdawczość finansowa,
 - b) księgowość, sprawozdawczość finansowa, analiza sprawozdań finansowych,
 - c) analiza sprawozdań finansowych, rachunkowość zarządcza, rachunek kosztów pełnych,
 - d) rachunkowość podatkowa, sprawozdawczość finansowa.
5. We współczesnym (szerokim) ujęciu rachunkowość obejmuje:
- a) rachunkowość finansową, zarządczą i podatkową,
 - b) rachunkowość finansową jednostek zyskowych,
 - c) analizę sprawozdań finansowych oraz rachunkowość finansową,
 - d) rachunkowość finansową jednostek niezyskowych.
6. Funkcja ekonomiczna rachunkowości:
- a) to system pomiaru wielkości ekonomicznych: zasobów, procesów i wyników finansowych jednostki gospodarczej,
 - b) umożliwia sporządzanie rocznych sprawozdań finansowych,
 - c) umożliwia utrzymanie jednostki w takim stanie który umożliwia jej trwanie,
 - d) to język porozumiewania się w działalności gospodarczej w skali krajowej i międzynarodowej.
7. Ryczałt ewidencjonowany to:
- a) forma ewidencji służąca do ustalania wymiaru podatku dochodowego,
 - b) progresywny podatek osobisty z obowiązkiem prowadzenia „Podatkowej księgi przychodów i rozchodów”,
 - c) forma zryczałtowanego procentowo podatku z obowiązkiem prowadzenia „Ewidencji przychodów”,
 - d) odpowiedzi „a” i „c” są poprawne

2.3. Rachunkowość finansowa

⇒ TEST (2.3.) – 1

Rozwiąż poniższy test wybierając poprawną odpowiedź:

1. Rachunkowość finansowa obejmuje:
 - a) zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych zgodnie z ustawą o rachunkowości oraz KSR i MSSF,
 - b) proceduralną stronę, czyli tylko system zapisu danych, wynikających z pomiaru finansowego operacji gospodarczych,
 - c) zasady rejestracji danych niezbędnych tylko do rozliczeń z tytułu podatku dochodowego i podatku VAT,
 - d) zasady rejestracji danych niezbędnych do procesu efektywnego zarządzania jednostką gospodarczą.

2. Księgę rachunkową (handlową) zgodnie z ustawą o rachunkowości zobligowane są prowadzić między innymi:
 - a) spółki prawa handlowego i inne osoby prawne, a także osoby fizyczne oraz spółki cywilne, jawne partnerskie osób fizycznych, gdy ich przychody przekraczają 1 200 000 euro,
 - b) spółki handlowe i osobowe, a także inne osoby prawne: banki, fundusze powiernicze, zakłady ubezpieczeń, giełdy papierów wartościowych, państwowe i gminne jednostki budżetowe, ale tylko wówczas, gdy ich przychody przekraczają 1 200 000 euro,
 - c) osoby fizyczne oraz spółki cywilne, jawne, partnerskie w przypadku, gdy ich przychody nie przekraczają 1 200 000 euro,
 - d) tylko zagraniczne osoby prawne, banki, fundusze powiernicze, zakłady ubezpieczeń, giełdy papierów wartościowych, państwowe i gminne jednostki budżetowe, a pozostałe osoby prawne mają do wyboru ewidencję bilansową lub podatkową.

3. Ewidencja księgową w Polsce opiera się na:
 - a) prawie podatkowym: podatku dochodowym oraz podatku VAT,
 - b) tylko na podatku dochodowym od osób fizycznych,
 - c) ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych i fizycznych,
 - d) ustawie o rachunkowości, KSR oraz MSSF.

4. Ze względu na specyfikę jednostek, w ramach rachunkowości finansowej wydzielane są segmenty rachunkowości branżowej, do której się zalicza:
- a) rachunkowość finansową,
 - b) rachunkowość bankową,
 - c) rachunkowość podatkową,
 - d) rachunkowość zarządczą.
5. Do rachunkowości branżowych nie zalicza się:
- a) rachunkowości finansowej,
 - b) rachunkowości bankowej,
 - c) rachunkowości budżetowej,
 - d) rachunkowości ubezpieczeniowej.
6. Rachunkowość bankowa posiada część wspólną z:
- a) rachunkowością finansową,
 - b) rachunkowością ubezpieczeniową,
 - c) rachunkowością budżetową,
 - d) wszystkie powyższe odpowiedzi są prawidłowe.
7. W Polsce rachunkowość podatkowa obejmuje:
- a) tylko rachunkowość podatkową osób fizycznych,
 - b) tylko rachunkowość podatkową podmiotów prawa bilansowego,
 - c) żadna z powyższych odpowiedzi nie jest poprawna,
 - d) poprawne są odpowiedzi „a” i „b”.

2.4. Rachunkowość zarządcza

↳ TEST (2.4.) – 1

Rozwiąż poniższy test wybierając poprawną odpowiedź:

1. Które z poniższych określeń definiuje rachunkowość zarządczą:
 - a) obejmuje ona warunki opodatkowania i ewidencji dla celów podatkowych,
 - b) informuje o stanie finansowo-majątkowym oraz wygenerowanym wyniku finansowym w jednostce gospodarczej,
 - c) obejmuje metody i sposoby pracy menedżera wykorzystujące zarówno dane z systemu księgowości, jak i inne dane ilościowe i jakościowe wygenerowane poza systemem księgowym,
 - d) jest systemem zapisu danych, wynikających z pomiaru operacji gospodarczych, który podlega ciągłej obserwacji, mierzeniu i rejestracji danych w księgach rachunkowych, zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości.

2. Spośród poniższych definicji wybierz tę, która nie dotyczy rachunkowości zarządczej:
 - a) rachunkowość zarządcza obejmuje metody i sposoby pracy menedżera wykorzystujące zarówno dane z systemu księgowości, jak i dane ilościowe i jakościowe wygenerowane poza systemem księgowym,
 - b) rachunkowość zarządcza jest ściśle związana z procesem zarządzania, a jej celem jest pogłębienie i rozszerzenie możliwości tworzenia informacji ekonomicznej racjonalizującej decyzje zarządzających,
 - c) obszarem jej zainteresowań są przede wszystkim sprawozdania dotyczące poszczególnych wycinków działalności gospodarczej według ośrodków odpowiedzialności, a w mniejszym stopniu sprawozdania dotyczące jednostki gospodarczej jako całości,
 - d) zawiera zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych.

3. Rachunkowość zarządcza ściśle związana jest z:
 - a) rachunkowością finansową,
 - b) procesem zarządzania,
 - c) rachunkowością ubezpieczeniową,
 - d) żadna z powyższych odpowiedzi nie jest poprawna.

2.5. Rachunkowość podatkowa

⇒ ZADANIE (2.5.) – 1

Proszę wybrać określenie, które nie dotyczy rachunkowości podatkowej

Zaznacz: tak/nie	Opis
	Rachunkowość podatkowa obejmuje naliczanie i ewidencjonowanie podatków w księgach rachunkowych zgodnie z wymogami prawem bilansowego w podmiotach rachunkowości finansowej oraz naliczanie i ewidencjonowanie operacji gospodarczych wymaganych do ustalenia obciążeń podatkowych w podmiotach rachunkowości podatkowej.
	Rachunkowość podatkowa osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własne ryzyko obejmuje warunki opodatkowania, ewidencji i rozliczania wynikające z czterech fakultatywnych form opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych: kartą podatkową, ryczałtem ewidencjonowanym oraz podatkiem progresywnym i liniowym na podstawie podatkowej księgi przychodów i rozchodów.
	Ewidencja dla celów podatkowych opiera się na pojedynczym zapisie w formie rejestru przychodów z działalności gospodarczej, bądź przychodów i kosztów identyfikowanych w aspekcie prawa podatkowego.
	Rachunkowość podatkowa jest nauką interdyscyplinarną, wykorzystującą i adaptującą różne metody niezbędne do zarządzania firmą z innych dyscyplin takich jak: statystyka, organizacja, zarządzanie, finanse.

⇒ ZADANIE (2. 5.) – 2

Do każdej z trzech wymienionych form opodatkowania należy przyporządkować odpowiednią definicję zamieszczoną poniżej:

Forma opodatkowania	Odpowiedź
Karta podatkowa	
Ryczałt ewidencjonowany	
Zasady ogólne opodatkowania	

Definicje do wyboru:

- A Jest to forma zryczałtowanego procentowo podatku, z obowiązkiem prowadzenia „Ewidencji przychodów“ według ustawowego wzoru.
- B Progresywny podatek osobisty z obowiązkiem prowadzenia „Podatkowej księgi przychodów i rozchodów“ według ustawowego wzoru.
- C Najprostsza forma zryczałtowana kwotowo, praktycznie bez obowiązków ewidencyjnych poza sporządzaniem na życzenie klienta rachunków i ich archiwizowaniem przez pięć kolejnych lat podatkowych.

2.6. Sposoby prowadzenia ewidencji operacji w podmiotach gospodarczych

➤ ZADANIE (2.6.) – 1

Spośród poniżej wymienionych określeń dotyczących ewidencji uproszczonej rachunkowości dla celów podatkowych należy wybrać te, które są prawdziwe i te, które są fałszywe, zaznaczając odpowiednio literą P – prawda, literą F – fałsz:

lp.	Rachunkowość dla celów podatkowych	Prawda (P)	Falsz (F)
1	Opiera się na prawie podatkowym.		
2	Opiera się na prawie bilansowym.		
3	Limit kwotowy przychodu uprawniający do prowadzenia uproszczonej rachunkowości wynosi 1 200 000 euro.		
4	Jednostki prowadzące uproszczoną rachunkowość dla celów podatkowych mogą stosować następujące formy opodatkowania: 1) kartę podatkową, 2) ryczałt ewidencjonowany, 3) podatkową księgę przychodów i rozchodów.		
5	Jednostki uprawnione do uproszczonej rachunkowości podatkowej nie mogą zrezygnować z uproszczonej ewidencji na rzecz pełnej ewidencji bilansowej w postaci księgi rachunkowej.		
6	Jednostki zagraniczne prowadzące działalność na terenie Polski mogą prowadzić uproszczoną rachunkowość dla celów podatkowych.		

Rozdział 3

Operacje gospodarcze i ich dokumentowanie

3.1. Operacje gospodarcze a zdarzenia gospodarcze

↳ ZADANIE (3.1.) – 1

Spośród poniżej wymienionych faktów z działalności firmy wybierz te, które podlegają ewidencji (OG) oraz te, które nie podlegają ewidencji (ZG), zaznaczając krzyżykiem odpowiednio w tabeli:

lp.	Treść	Zdarzenie gospodarcze podlegające ewidencji (OG)	Zdarzenie gospodarcze nie podlegające ewidencji (ZG)
1	Podpisanie umowy o pracę z pracownikiem (umowa).		
2	Wystawienie bankowi polecenia przelewu środków pieniężnych z własnego rachunku bieżącego na rzecz dostawcy towarów (polecenie przelewu)		
3	Zapłacono przelewem z rachunku bieżącego firmy za transport towarów (WB).		
4	Zarejestrowanie działalności gospodarczej w Urzędzie Statystycznym, nie podlegające opłacie skarbowej (RG-1).		
5	Zgłoszenie pracownika do ubezpieczenia społecznego w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (ZUS ZUA).		
6	Wypłata wynagrodzeń pracownikom z rachunku bieżącego na podstawie listy płac (WB).		

lp.	Treść	Zdarzenie gospodarcze podlegające ewidencji (OG)	Zdarzenie gospodarcze nie podlegające ewidencji (ZG)
7	Sporządzenie faktury własnej za wykonanie usługi, za którą kontrahent zapłaci w następnym miesiącu (Fa VAT).		
8	Wycofanie przez właściciela firmy części gotówki na własne potrzeby, na podstawie dowodu kasowego (KW).		
9	Zapłacono z rachunku bieżącego czynsz za wynajem pomieszczeń biurowych (WB).		
10	Zakup materiałów biurowych za gotówkę (KW).		
11	Zawarto umowę dotyczącą najmu pomieszczeń biurowych (umowa).		
12	Zapłata przelewem składek ZUS za bieżący miesiąc z rachunku bieżącego (WB).		
13	Otrzymano fakturę za remont wykonywany w hali produkcyjnej, zapłata nastąpi w terminie późniejszym (Fa VAT)		
14	Odbiorca towaru wpłacił swoją należność przelewem bankowym (WB)		

3.2. Klasyfikacja operacji gospodarczych

↳ ZADANIE (3.2.) – 1

W spółce „Zuzia” miały miejsce następujące operacje gospodarcze. Określ typ każdej operacji gospodarczej, zaznaczając krzyżykiem odpowiednio w tabeli:

lp.	Treść operacji gospodarczej	Typ operacji gospodarczej			
		Aktywna	Pasywna	Aktywno-Pasywna	Wynikowa
1	Właściciel jednostki gospodarczej wpłacił środki pieniężne na rachunek bieżący firmy w banku.				
2	Zakupiono za gotówkę materiały biurowe, które przyjęto do magazynu.				
3	Zakupiono samochód dostawczy, za który zapłacono przelewem z rachunku bieżącego.				
4	Otrzymano fakturę i uregulowano gotówką czynsz za wynajem pomieszczeń biurowych.				
5	Zaciągnięto krótkoterminowy kredyt bankowy, który wpłynął na rachunek bieżący.				
6	Wystawiono fakturę z odroczonym terminem płatności za wykonaną usługę dla firmy Y.				
7	Zapłacono za zakupione w ubiegłym miesiącu towary.				
8	Przekazano część zysku z okresu poprzedniego na podwyższenie kapitału zapasowego spółki.				

Rozwiązanie:

- 1) operacja aktywno-pasywna, 2) operacja aktywna, 3) operacja aktywna, 4) operacja wynikowa, 5) operacja aktywno-pasywna, 6) operacja wynikowa, 7) operacja aktywno-pasywna, 8) operacja pasywna.

⇒ ZADANIE (3.2.) – 2

Uzupełnij poniższą tabelę stosując odpowiednie symbole do określenia charakteru poszczególnych operacji gospodarczych:

lp.	Opis	+A/-A	+P/-P	+A/+P	-A/-P	Zmniejszenie sumy bilansowej	Zwiększenie sumy bilansowej	Zmiana struktury aktywów	Zmiana struktury pasywów
1	Właściciel przedsiębiorstwa wniósł aport w postaci samochodu dostawczego.								
2	Zakupiono na kredyt kupiecki towary i przyjęto je do magazynu.								
3	Zapłacono przelewem z rachunku bieżącego zobowiązanie z tytułu zakupionych towarów.								
4	Właściciel opłacił z rachunku bieżącego firmy rachunek za zużycie energii elektrycznej we własnym domu.								
5	Udzielono firmie X pożyczkę gotówkową na okres 18 miesięcy.								
6	Zakupiono za gotówkę materiały i przekazano je do magazynu.								

lp.	Opis	+A/-A	+P/-P	+A/+P	-A/-P	Zmniejszenie sumy bilansowej	Zwiększenie sumy bilansowej	Zmiana struktury aktywów	Zmiana struktury pasywów
7	Zakupiono maszynę produkcyjną z odroczonym terminem płatności.								
8	Zaciągniętego kredytu bankowego, którym bezpośrednio uregulowano zobowiązanie wobec dostawcy maszyny.								
9	Odbiorca spłacił należność przelewem bankowym								

Objaśnienia do tabeli:

- +A/-A – operacja gospodarcza powodująca zwiększenie jednego składnika aktywów i zmniejszenie drugiego o tę samą kwotę,
- +P/-P – operacja gospodarcza powodująca zwiększenie jednego składnika pasywów i zmniejszenie drugiego o tę samą kwotę,
- +A/+P – operacja zwiększająca aktywa i pasywa,
- A/-P – operacja zmniejszająca aktywa i pasywa.

⇒ ZADANIE (3.2.) – 3

Przedsiębiorca X 1.09.200X r. założył działalność gospodarczą – zakład usług blacharsko-lakierniczych. W pierwszym miesiącu działalności wystąpiły następujące operacje gospodarcze, które należy zakwalifikować do operacji bilansowych lub wynikowych:

lp.	Opis	Operacja bilansowa	Operacja wynikowa
1	Przedsiębiorca otworzył rachunek bieżący w banku, na który wpłacił środki pieniężne firmy.		
2	Zakupiono sprzęt lakierniczy, za który zapłacono przelewem.		
3	Zakupiono używany samochód z odroczonym terminem płatności.		
4	Zakupiono za gotówkę paliwo do samochodu.		
5	Wystawiono fakturę za wykonanie usługi blacharskiej. Zapłata nastąpi później.		
6	Odbiorca zapłacił przelewem za wykonaną usługę.		
7	Otrzymano rachunek za energię elektryczną. Zapłata nastąpi w terminie późniejszym.		
8	Otrzymano kredyt w banku, środki przelano na rachunek bieżący firmy.		
9	Sporządzono listę płac.		
10	Wyplacono przelewem zaległe wynagrodzenia pracownikom.		

↳ ZADANIE (3.2.) – 4

Określ typ operacji gospodarczej, używając odpowiedniego symbolu w tabeli:

lp.	Opis	-A/- Kwł (koszt)	+Z/- Kwł (koszt)	+A/+Kwł (przychód)	-Z/+ Kwł (przychód)
1	Sprzedano towary wystawiając fakturę własną sprzedaży z odroczonym terminem płatności.				
2	Wydano z magazynu towary po koszcie ich nabycia.				
3	Otrzymano fakturę za wykonaną usługę księgową, zapłata nastąpi później.				
4	Wystawiono fakturę za wykonaną usługę. Kontrahent zapłacił gotówką.				
5	Umorzono przedawnione zobowiązania wobec dostawców towarów.				
6	Naliczono pracownikom wynagrodzenia.				
7	Naliczono odbiorcy towarów odsetki za nieterminową wpłatę.				

Objaśnienia do tabeli:

- A/-Kwł (koszt) – operacja kosztowa, powodująca zmniejszenie aktywów oraz zmniejszenie kapitału własnego,
- +Z/-Kwł (koszt) – operacja kosztowa, powodująca zwiększenie zobowiązań oraz zmniejszenie kapitału własnego,
- +A/+Kwł (przychód) – operacja przychodowa, powodująca zwiększenie aktywów i zwiększenie kapitału własnego,
- Z/+Kwł (przychód) – operacja przychodowa, powodująca zmniejszenie zobowiązań i zwiększenie kapitału własnego.

↳ ZADANIE (3.2.) – 5

Określ typ operacji gospodarczych, używając odpowiednich symboli:

lp.	Operacje gospodarcze	Typ operacji
1	Sprzedano za gotówkę towary.	
2	Zakupiono za gotówkę materiały, które przyjęto do magazynu.	
3	Wydano do zużycia materiały biurowe.	
4	Właściciel firmy zainwestował gotówkę w działalność gospodarczą wpłacając ją na rachunek bieżący firmy.	
5	Otrzymano fakturę za zużycie energii elektrycznej, zapłata nastąpi później.	
6	Zaksięgowano listę płac brutto za bieżący miesiąc, zapłata nastąpi przelewem na rachunki osobiste pracowników (ROR-y).	
7	Naliczono składki ZUS od wynagrodzeń pracowników będące na udziale pracodawcy.	
8	Zapłacono przelewem z rachunku bieżącego zobowiązania wobec dostawcy energii elektrycznej.	
9	Zakupiono za gotówkę towary, które przekazano do magazynu.	

Zastosuj poniższe symbole:

- A/-Kwł (koszt),
- +Z/-Kwł (koszt),
- +A/+Kwł (przychód),
- Z/+Kwł (przychód),
- +A/-A,
- +P/-P,
- +A/+P,
- A/-P.

3.3. Dokument a dowód księgowy

➤ ZADANIE (3.3.) – 1

Zakwalifikuj poniżej wymienione dowody księgowe według rodzaju przedmiotu ewidencji:

lp.	Nazwa dokumentu	Rodzaj przedmiotu ewidencji						
		Dowody kasowe	Dowody bankowe	Dowody obrotu materiałowego i towarowego	Dokumenty środków trwałych	Dokumenty płacowe	Dokumenty inwentaryzacyjne	Dokumenty rozliczeń z budżetem
1	KP – Kasa przyjmie							
2	RK – Raport kasowy							
3	Wz – Wydanie materiałów na zewnątrz							
4	Faktura VAT zakupu lub sprzedaży							
5	OT – Przyjęcie środka trwałego							
6	Lista płac brutto							
7	WB – Wyciąg bankowy							
8	Mm – przesunięcia magazynowe							
9	Arkusz spisu z natury towarów							

10	Ewidencja środków trwałych							
11	Rejestr nabyć dla celów podatku VAT							
12	Czek gotówkowy obcy							
13	Polecenie wyjazdu służbowego							

Rozwiązanie:

1) dowód kasowy, 2) dowód kasowy, 3) obrotu materiałowego i towarowego, 4) rozliczeń z budżetem, 5) środków trwałych, 6) płacowy i rozliczeń z pracownikami, 7) dowód bankowy, 8) obrotu materiałowego i towarowego, 9) dowód inwentaryzacyjny, 10) środków trwałych, 11) rozliczeń z budżetem, 12) dowód kasowy, 13) płacowy i rozliczeń z pracownikami.

⇒ ZADANIE (3.3.) – 2

W firmie produkującej meble miały miejsce następujące operacje gospodarcze. Określ rodzaj dowodu księgowego dla każdej z poniższych operacji gospodarczych:

Operacje gospodarcze:

- 1) przyjęto do magazynu drewno, które ma służyć do produkcji mebli,
- 2) wydano z magazynu drewno do zużycia,
- 3) zwrócono niewykorzystane materiały w procesie produkcyjnym,
- 4) przyjęto z produkcji wyroby gotowe do magazynu,
- 5) wydano z magazynu sprzedane krzesła,
- 6) przyjęto do użytkowania środki trwałe,
- 7) zlikwidowano prasę do mebli całkowicie umorzoną,
- 8) zapłacono gotówką z kasy za transport mebli,
- 9) przyjęto gotówkę do kasy za sprzedane meble,
- 10) przewieziono meble z magazynu w Krakowie do magazynu w Wieliczce.

⇒ TEST (3.3.) – 1

Rozwiąż poniższy test wybierając poprawną odpowiedź:

1. Które z wymienionych poniżej zdarzeń można zaliczyć do operacji gospodarczych:
 - a) podpisanie umowy o dzieło z pracownikiem administracyjnym,
 - b) omyłkowe otrzymanie faktury VAT, która została wysłana na błędny adres,
 - c) wypłata wynagrodzeń za bieżący miesiąc,
 - d) zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych pracowników.

2. Operacje wynikowe powodują:
 - a) zmianę wartości jednego składnika aktywów bądź pasywów i jednocześnie poniesienie kosztu lub osiągnięcie przychodu,
 - b) zmiany wyłącznie w wartości aktywów bądź pasywów,
 - c) zawsze zmiany w przepływach pieniężnych,
 - d) powstanie wyłącznie operacji kosztowych.

3. Dowodem księgowym jest:
 - a) każdy dokument wystawiony przez firmę,
 - b) umowa dotycząca przyszłej dostawy usług,
 - c) lista płac brutto sporządzona za dany miesiąc,
 - d) dokument sporządzony w języku i walucie obcej.

4. Dekretacja polega na:
 - a) uporządkowaniu dowodów księgowych według rodzaju,
 - b) stwierdzeniu, że dany dokument zawiera wszystkie cechy formalno-prawne dowodu księgowego,
 - c) kontroli merytorycznej dowodu księgowego przed zaksięgowaniem,
 - d) nadaniu każdemu dowodowi kolejnego numeru wewnętrznego literowo-liczbowego oraz umieszczeniu sposobu jego ewidencji.

5. Błędy w dowodach księgowych własnych można korygować:
 - a) przez skreślenie błędnej treści lub kwoty z zachowaniem czytelności a następnie wpisanie treści poprawnej wraz z datą poprawki i podpisem osoby upoważnionej do dokonania korekty,
 - b) przy użyciu korektora,

- c) jedynie poprzez wystawienie dokumentu sprostowania wraz z uzasadnieniem,
 - d) przez skreślenie pod warunkiem, że błędy nie dotyczą pojedynczych liter i cyfr.
6. Według ustawy o rachunkowości długość okresu archiwizacji ksiąg rachunkowych wynosi:
- a) 5 lat od daty bilansu,
 - b) 1 rok od daty bilansu,
 - c) 50 lat od daty bilansu,
 - d) 3 lata od daty bilansu.
7. Dowód księgowy, w przypadku gdy jedną ze stron jest kontrahent zagraniczny:
- a) może być zaksięgowany w walucie obcej,
 - b) jego wartość musi być przeliczona z waluty obcej na polską,
 - c) nie musi być sporządzony w sposób trwały,
 - d) żadne z powyższych stwierdzeń nie jest poprawne.
8. Zwrot niewykorzystanych materiałów w procesie produkcyjnym dokonuje się na podstawie następującego dowodu księgowego:
- a) Wz,
 - b) Pw,
 - c) LT,
 - d) Zw.
9. Wypłata wynagrodzenia pracownikom przelewem bankowym księgowana jest w momencie otrzymania:
- a) KP,
 - b) KW,
 - c) WB,
 - d) Wz.

3.4. Sporządzanie dowodów księgowych

↳ ZADANIE (3.4.) – 1

Na podstawie poniższych zdarzeń stycznia 200X roku – sporządź dowody kasowe KP (kasa przyjmie) i KW (kasa wyda). Stan początkowy kasy wynosi 14 000 zł:

1. 12.01 – pracownik X pobrał zaliczkę na podróż służbową 500 zł,
2. 13.01 – zapłacono przedsiębiorstwu ZZZ za zakupione wcześniej materiały 1460 zł,
3. 15.01 – otrzymano należność od jednostki AAA za wykonaną usługę 830 zł,
4. 18.01 – uregulowano płatność na rzecz TP S.A. za usługi telekomunikacyjne 157 zł,
5. 18.01 – pracownik X zwrócił niewykorzystaną część zaliczki 80 zł,
6. 18.01 – kontrahent GGG wpłacił odsetki za nieterminową spłatę należności 139 zł,
7. 20.01 – przekazano gotówkę z banku do kasy 4000 zł,
8. 31.01 – wypłacono pracownikowi X wynagrodzenie za styczeń 2100 zł,
9. 31.01 – uregulowano gotówką karę umowną za nieterminowe wykonanie usługi na rzecz przedsiębiorstwa CCC 510 zł,
10. 31.01 – kontrahent ABC wpłacił zaliczkę na przyszłe usługi 1300 zł.

↳ ZADANIE (3.4.) – 2

Na podstawie danych z zadania (3.4.) – 1 sporządź raport kasowy za styczeń 200X roku.

Rozdział 4

Sprawozdanie finansowe i jego wartości poznawcze

4.1. Struktura bilansu

↳ ZADANIE (4.1.) – 1

Uzupełnij brakujące kwoty w równaniu równowagi bilansowej dla każdej z trzech rozpatrywanych jednostek gospodarczych:

	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał własny
Jednostka gospodarcza X zł	20 000 zł	30 000 zł
Jednostka gospodarcza Y	75 000 zł zł	40 000 zł
Jednostka gospodarcza Z	45 600 zł	22 600 zł zł

↳ ZADANIE (4.1.) – 2

Firma produkcyjna „Pinokio” na dzień rozpoczęcia działalności gospodarczej posiada następujące składniki majątku:

- 1) aktywa trwałe (maszyny produkcyjne, samochód) 70 000 zł,
- 2) aktywa obrotowe (surowce do produkcji, środki pieniężne w kasie i na rachunku bankowym) 50 000 zł.

Sporządź uproszczony bilans otwarcia (BO) firmy „Pinokio”, zakładając, że wyłącznym źródłem finansowania majątku są udziały właścicieli.

↳ ZADANIE (4.1.) – 3

Menedżer firmy usługowej „Xenon” był zmuszony sporządzić bilans podczas choroby księgowego. Menedżer był świadom, że bilans powinien się równoważyć i w tym celu tak uzupełnił kapitał własny, aby doprowadzić do równowagi. Niestety bilans zawiera błędy, ponieważ suma kapitału własnego nie jest prawidłowa, natomiast sumy innych składników bilansu są właściwe.

Polecenia do wykonania:

- 1) usuń z bilansu te elementy, które nie stanowią składników ani aktywów, ani pasywów i nie powinny się znaleźć w bilansie,

- 2) sporządź prawidłowy bilans:
 oblicz sumę bilansową aktywów i kapitału obcego,
 oblicz różnicę, o którą należy dokonać korekty kapitału własnego.

Bilans firmy usługowej „Xenon” na 31.03.200X r.

Aktywa	Suma (zł)	Pasywa	Suma (zł)
Grunty	22 000	Kapitał własny	8 700
Meble biurowe	10 000	Należności od odbiorców	3 000
Materiały biurowe	1 000	Zobowiązania wekslowe	8 000
Zobowiązania wobec dostawców	16 000	Przychody z usług	35 000
Czynsz za wynajem biura	500	Zobowiązania publicznoprawne	800
Koszt reklamy w telewizji	4 000		
Środki pieniężne w kasie	500		
Środki pieniężne na rachunku bieżącym	1500		
Suma bilansowa aktywów	55 000	Suma kapitału obcego	55 000

Rozwiązanie w oparciu o ustawowy wzór bilansu:

Aktywa		Pasywa	
A) Aktywa trwałe	32 000	A) Kapitał (fundusz) własny	13 200
II. Rzeczowe aktywa trwałe	32 000	B) Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	24 800
1. Środki trwałe	32 000	III. Zobowiązania krótkoterminowe	24 800
a) grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego)	22 000	2. Wobec pozostałych jednostek	
e) inne środki trwałe	10 000	d) z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	16 000
B) Aktywa obrotowe	6 000	– do 12 miesięcy	
I. Zapasy	1 000	– powyżej 12 miesięcy	
1. Materiały	1 000	f) zobowiązania wekslowe	8 000
II. Należności krótkoterminowe	3 000	g) z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	800
2. Należności od pozostałych jednostek			
a) z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty:	3 000		
– do 12 miesięcy			
– powyżej 12 miesięcy			
III. Inwestycje krótkoterminowe	2 000		
1. Krótkoterminowe aktywa finansowe	2 000		
c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	2 000		
– środki pieniężne w kasie	500		
– środki pieniężne na rachunkach bankowych	1 500		
Aktywa razem	38 000	Pasywa razem	38 000

➤ ZADANIE (4.1.) – 4

Przyporządkuj każdej z poniżej wymienionych pozycji odpowiedni składnik bilansu oznaczony symbolem literowym z ustawowego wzoru bilansu.

lp.	Pozycje	Aktywa	Pasywa	Składniki bilansu do wyboru:	
1	Oprogramowanie komputerowe			A I	Wartości niematerialne i prawne
2	Zysk netto			A II	Rzeczowe aktywa trwałe
3	Zaliczki pobrane przez pracowników			A III	Należności długoterminowe
4	Wyroby gotowe			A IV	Inwestycje długoterminowe
5	Środki pieniężne na rachunku bankowym			B I	Zapasy
6	Zobowiązania wobec dostawców			B II	Należności krótkoterminowe
7	Zobowiązania z tytułu zaciągniętego kredytu długoterminowego			B III	Inwestycje krótkoterminowe
8	Środki pieniężne w kasie			B IV	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe
9	Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń			A I	Kapitał podstawowy
10	Maszyny i urządzenia techniczne			A. III	Udziały własne
11	Materiały w magazynie			A VII	Zysk/Strata z lat ubiegłych
12	Kapitał podstawowy			A VIII	Zysk/Strata netto
13	Samochody osobowe			B I	Rezerwy na zobowiązania
				B II	Zobowiązania długoterminowe
				B III	Zobowiązania krótkoterminowe
				B IV	Rozliczenia międzyokresowe

➤ ZADANIE (4.1.) – 5

W firmie „Bartek”, spółce z o.o. o profilu handlowym, spis inwentarza, potwierdzony wcześniejszą inwentaryzacją składników posiadanych przez firmę na dzień otwarcia księgi rachunkowej, zawierał następujące pozycje:

1	Budynek, w którym znajduje się magazyn oraz lokal handlowy	200 000 zł
2	Samochód dostawczy	80 000 zł
3	Towary	150 000 zł
4	Program komputerowy	5 000 zł
5	Środki pieniężne na rachunku bieżącym w banku	130 000 zł
6	Należności od odbiorców z tytułu dostaw towarów	20 000 zł
7	Zobowiązania wobec dostawców towarów i usług	8 000 zł
8	Udziały wykupione w spółce X na okres 2 lat	115 000 zł
9	Krótkoterminowy kredyt bankowy	55 000 zł
10	Kapitał podstawowyzł

Polecenia do wykonania:

Sporządź bilans otwarcia, układając aktywa według rosnącego stopnia płynności, a pasywa według rosnącego stopnia wymagalności.

Rozwiązanie w oparciu o wzór ustawowy bilansu:

Aktywa	Suma (zł)	Pasywa	Suma (zł)
A. Aktywa trwałe	400 000	A. Kapitał własny	637 000
I. Wartości niematerialne i prawne	5 000	I . Kapitał podstawowy	637 000
1. Program komputerowy	5 000		
II. Rzeczowe aktywa trwałe	280 000	B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	63 000
1. Środki trwałe	280 000	III. Zobowiązania krótkoterminowe	
a) Budynki	200 000	2. Wobec jednostek pozostałych	63 000
d) Środki transportu	80 000	a) kredyty	55 000
IV. Inwestycje długoterminowe	115 000	d) z tytułu dostaw i usług	8 000
2. Długoterminowe aktywa finansowe	115 000		
– Udziały	115 000		
B. Aktywa obrotowe	300 000		
I. Zapasy	150 000		
3. Towary	150 000		
II. Należności krótkoterminowe	20 000		
2. Należności od pozostałych jednostek	20 000		
a) z tytułu dostaw i usług	20 000		
III. Inwestycje krótkoterminowe	130 000		
1. Krótkoterminowe aktywa finansowe	130 000		
c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	130 000		
– środki pieniężne na rachunku bankowym	130 000		
Suma bilansowa aktywów	700 000	Suma bilansowa pasywów	700 000

➤ ZADANIE (4.1.) – 6

Na podstawie ewidencji księgowej i spisu z natury ustalono, że w przedsiębiorstwie produkcyjno-usługowym „Xawery” na 31.12.200X r. wystąpiły następujące składniki aktywów i pasywów:

lp.	Aktywa/Pasywa	Wartość w zł
1	Samochody ciężarowe	600 000
2	Materiały	30 300
3	Programy komputerowe	35 000
4	Środki pieniężne na rachunku bieżącym	110 250
5	Obligacje nabyte z zamiarem utrzymania do terminu wykupu za 18 miesięcy	100 000
6	Budynek zarządu	500 000
7	Maszyny i urządzenia produkcyjne	150 000
8	Wyroby gotowe	200 000
9	Należności od firmy „Z” za wykonane usługi	130 000
10	Wartość rozpoczętej budowy hali produkcyjnej	80 000
11	Produkcja w toku	105 000
12	Kapitał podstawowy	oblicz
13	Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	120 000
14	Zadłużenie wobec banku z tytułu kredytu długoterminowego	100 000
15	Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	185 000
16	Kwoty składek ZUS naliczonych, ale nie przekazanych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	115 000
17	Kapitał zapasowy	300 600

Polecenia do wykonania:

Ustal wartość aktywów i pasywów, i ułóż je odpowiednio, według rosnącego stopnia płynności i wymagalności, wykorzystując wzór ustawowy bilansu (pozycje oznaczone literami i cyframi rzymskimi).

⇒ ZADANIE (4.1.) – 7

W spółce z o.o. „Melisa” o profilu handlowo-usługowym 31.12.200X r. wystąpiły następujące składniki zasobów majątkowych i źródeł ich finansowania:

lp.	Aktywa/Pasywa	Wartość w zł
1	Środki pieniężne w kasie	1 000
2	Artykuły spożywcze przeznaczone do sprzedaży	150 000
3	Należności od firmy „J” za wykonane usługi	20 000
4	Papier pakunkowy	4 500
5	Samochody ciężarowe	280 000
6	Budynek administracyjny	350 000
7	Zobowiązanie wobec dostawcy za dostarczone urządzenie do pakowania	4 500
8	Artykuły przemysłowe przeznaczone do sprzedaży	100 000
9	Kwota naliczonego, a nie odprowadzonego do Urzędu Skarbowego podatku dochodowego	25 500
10	Zobowiązanie wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	120 000
11	Zadłużenie wobec banku z tytułu zaciągniętego kredytu długoterminowego	151 000
12	Kapitał podstawowy	400 000
13	Kapitał zapasowy w spółce z o.o.
14	Zysk netto roku bieżącego	55 000
15	Środki pieniężne na rachunku bieżącym	100 000

Polecenia do wykonania:

Sporządź bilans firmy „Melisa” na 31.12.200X r., zastępując sformułowania opisowe właściwymi nazwami grup i pozycji bilansowych.

➤ ZADANIE (4.1.) – 8

W spółce „Kama” o profilu produkcyjnym sporządzono spis inwentarza, potwierdzony wcześniejszą inwentaryzacją składników posiadanych przez firmę na dzień otwarcia księgi rachunkowej.

lp.	Aktywa/Pasywa	Wartość w zł
1	Kapitał podstawowy
2	Kredyty bankowe długoterminowe	14 000
3	Zobowiązania wobec dostawców	150 000
4	Materiały	36 000
5	Środki pieniężne na rachunku bieżącym	22 000
6	Budynki produkcyjne	150 000
7	Budynki administracyjne	40 000
8	Prawa majątkowe do oprogramowania komputerowego	50 000
9	Gotówka w kasie	15 000
10	Wyroby gotowe	320 000

Polecenia do wykonania:

- 1) sporządź bilans otwarcia na 1.01.200X r.
(wszystkie sformułowania typu opisowego wyraż w terminologii z zakresu rachunkowości),
- 2) przeprowadź klasyfikację wymienionych powyżej pozycji, włączając je do odpowiedniej grupy bilansu.

⇒ ZADANIE (4.1.) – 9

Na podstawie ewidencji księgowej i spisu z natury ustalono, że w przedsiębiorstwie produkcyjno-handlowym „Katarzyna” 31.12.200X r. wystąpiły następujące składniki majątku:

lp.	Aktywa/Pasywa	Wartość w zł
1	Środki trwałe	150 000
2	Wartości niematerialne i prawne (zakupiony program komputerowy)	5 000
3	Środki pieniężne na rachunku bankowym	10 000
4	Środki trwałe w budowie	20 000
5	Towary	30 000
6	Środki pieniężne w kasie	18 000
7	Długoterminowe papiery wartościowe	10 000
8	Produkty gotowe	12 000
9	Należności od odbiorców	10 000
10	Materiały	15 000

Zadłużenie przedsiębiorstwa wobec banku wynosi 100 000 zł, wobec dostawców 20 000 zł, strata z roku bieżącego 35 000 zł.

Sporządź bilans zamknięcia i wylicz wartość kapitału podstawowego.

⇒ ZADANIE (4.1.) – 10

W spółce „Zosia” o profilu handlowym sporządzono spis inwentarza, potwierdzony wcześniejszą inwentaryzacją składników, posiadanych przez firmę na dzień otwarcia księgi rachunkowej.

lp.	Aktywa/Pasywa	Wartość w zł
1	Środki pieniężne na rachunku bieżącym	120 000
2	Gotówka w kasie	7 000
3	Kredyty bankowe krótkoterminowe	90 000
4	Kapitał podstawowy (zakładowy)

5	Materiały	36 000
6	Budynki handlowe	250 000
7	Budynki administracyjne	130 000
8	Prawa majątkowe	30 000
9	Towary	280 000
10	Zobowiązania wobec dostawców	210 000

Polecenia do wykonania:

- 1) sporządź bilans otwarcia na 1.01.200X r. (wszystkie sformułowania typu opisowego wyraż w terminologii rachunkowości),
- 2) przeprowadź klasyfikację wymienionych powyżej pozycji, włączając je do odpowiedniej grupy bilansu.

➤ ZADANIE (4.1.) – 11

Na podstawie ewidencji księgowej i spisu z natury ustalono, że w przedsiębiorstwie produkcyjno-handlowym „Mateusz” 31.12.200X r. znajdują się następujące składniki majątku:

lp.	Aktywa/Pasywa	Wartość w zł
1	Środki pieniężne w banku	50 000
2	Środki pieniężne w kasie	10 000
3	Towary	20 000
4	Należności od odbiorców	30 000
5	Środki trwałe	200 000
6	Papiery wartościowe krótkoterminowe	60 000
7	Materiały	80 000
8	Produkty	60 000

Zadłużenie przedsiębiorstwa wobec banku wynosi 170 000 zł, wobec dostawców: 90 000 zł, nie podzielony zysk z poprzednich okresów: 60 000 zł, strata bieżącego okresu: 20 000 zł.

Sporządź bilans zamknięcia i wylicz wartość kapitału podstawowego.

➤ ZADANIE (4.1.) – 12

„Marcin” sp. z o.o. posiadała 31.12. 200X r. następujące składniki aktywów i pasywów:

lp.	Aktywa/Pasywa	Wartość w zł
1	Lokal użytkowy	200 000
2	Urządzenia techniczne i maszyny	64 000
3	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	12 000
4	Towary	111 250
5	Programy komputerowe	1 100
6	Materiały pomocnicze (papier do pakowania, materiały biurowe, środki czystości)	750
7	Zysk netto roku bieżącego	6 000
8	Udzielone pożyczki długoterminowe	7 500
9	Środki pieniężne w kasie	1 300
10	Środki pieniężne na rachunku bieżącym	23 000
11	Środki transportu	32 000
12	Grunty	144 200
13	Należności z tytułu dostaw i usług	13 900
14	Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	18 000
15	Długoterminowe kredyty bankowe	67 500
16	Papiery wartościowe (nabyte jako lokata długoterminowa)	30 000
17	Środki trwale w budowie	50 000
18	Kapitał podstawowy (zakładowy)
19	Zobowiązania wekslowe	41 700
20	Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych pracowników	3 400

Polecenia do wykonania:

- 1) sporządź bilans otwarcia na 1.01.200X r. (wszystkie sformułowania typu opisowego wyraż w terminologii z zakresu rachunkowości),
- 2) przeprowadź klasyfikację wymienionych powyżej pozycji włączając je do odpowiedniej grupy bilansu).

➤ ZADANIE (4.1.) – 13

„Dominik” sp. z o.o., prowadząca działalność wytwórczą, dysponowała 1.01.200X r. następującymi składnikami majątkowymi i finansowymi:

lp.	Aktywa/Pasywa	Wartość w zł
1	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	52 000
2	Środki transportu	55 000
3	Produkty gotowe	25 000
4	Zobowiązania z tytułu podatków	20 000
5	Patenty	5 000
6	Materiały	30 000
7	Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	28 000
8	Produkty w toku	6 000
9	Budynek	145 000
10	Pożyczki długoterminowe zaciągnięte (40% ogółu zobowiązań)
11	Długoterminowe papiery wartościowe	20 000
12	Środki na rachunku bankowym	24 000
13	Krótkoterminowe kredyty	20 000
14	Kapitał podstawowy
15	Zysk z lat ubiegłych (25% kapitału własnego)
16	Grunty własne	100 000
17	Urządzenia techniczne i maszyny	80 000
18	Znaki towarowe	10 000
19	Należności z tytułu dostaw i usług	10 000

Należy sporządzić bilans otwarcia zgodnie z ustawowym wzorem i wyliczyć wartość brakujących pozycji.

⇒ ZADANIE (4.1.) – 14

Firma „Olek”, sp. z o.o., prowadząca działalność wytwórczą dysponowała 31.12. 200X r. następującymi zasobami majątkowymi i źródłami ich finansowania:

lp.	Aktywa/Pasywa	Wartość w zł
1	Wyroby gotowe	15 000
2	Programy komputerowe	5 000
3	Grunty	22 000
4	Materiały	2 000
5	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	3 000
6	Zysk z lat ubiegłych
7	Produkty w toku	4 500
8	Zobowiązania z tytułu podatków	1 800
9	Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	5 000
10	Krótkoterminowe kredyty	2 000
11	Kapitał podstawowy (zakładowy)	30 000
12	Nabyte znaki towarowe	1 000
13	Długoterminowe kredyty bankowe	1 000

Polecenia do wykonania:

- 1) sporządź bilans otwarcia na 1.01.200X r. (wszystkie sformułowania typu opisowego wyraż w terminologii z zakresu rachunkowości),
- 2) przeprowadź klasyfikację wymienionych powyżej pozycji włączając je do odpowiedniej grupy bilansu.

⇨ ZADANIE (4.1.) – 15

Na podstawie poniższych danych sporządź bilans otwarcia firmy „Kanton” na dzień rozpoczęcia działalności (wszystkie sformułowania typu opisowego wyraż w terminologii z zakresu rachunkowości i przeprowadź klasyfikację wymienionych powyżej pozycji włączając je do odpowiedniej grupy bilansu):

lp.	Aktywa/Pasywa	Wartość w zł
1	Produkty gotowe	31 000
2	Papiery wartościowe (przeznaczone do sprzedaży przed upływem roku od dnia nabycia)	10 000
3	Środki transportu	40 000
4	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	80 000
5	Patenty i licencje	10 000
6	Materiały	12 000
7	Strata netto	20 000
8	Udzielone pożyczki długoterminowe	10 000
9	Produkty w toku	43 000
10	Budynki	150 000
11	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	5 000
12	Należności z tytułu dostaw i usług	5 200
13	Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	23 200
14	Długoterminowe kredyty bankowe	80 000
15	Papiery wartościowe (nabyte jako lokata długoterminowa)	15 000
16	Środki pieniężne w banku	15 000
17	Środki trwałe w budowie	10 000
18	Kapitał podstawowy	210 000
19	Grunty własne	100 000
20	Urządzenia techniczne	10 000
21	Zobowiązania wekslowe	8 000
22	Kapitał zapasowy	50 000
23	Zobowiązania wobec pracowników z tytułu świadczeń socjalnych	15 000
24	Programy komputerowe	6 000
25	Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych (ZUS)	12 000
26	Zobowiązania publiczno-prawne wobec US	14 000

4.2. Istota i charakterystyka aktywów i pasywów

⇒ TEST (4.2.) – 1

Rozwiąż poniższy test wybierając poprawną odpowiedź:

1. Zasoby majątkowe zaliczane do aktywów firmy:
 - a) muszą stanowić jej własność,
 - b) są kontrolowane przez firmę,
 - c) spełniają łącznie warunki: możliwość kontrolowania, wiarygodne określenie ich wartości, stanowią skutek zaszczości gospodarczych, mają zdolność do generowania w przyszłości korzyści ekonomicznych dla jednostki,
 - d) wystarczy jeśli mają zdolność do generowania w przyszłości korzyści ekonomicznych dla jednostki.

2. Środki trwałe zaliczamy do:
 - a) aktywów obrotowych,
 - b) wartości niematerialnych i prawnych,
 - c) rzeczowych aktywów trwałych,
 - d) inwestycji długoterminowych.

3. Inwestycje długoterminowe:
 - a) stanowią aktywa trwałe w postaci nieruchomości, wartości niematerialnych i prawnych, które zostały nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych przez ich przyrost lub z tytułu udziału w zyskach,
 - b) stanowią aktywa trwałe w postaci nieruchomości, wartości niematerialnych i prawnych, które zostały nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych przez ich wykorzystanie na własne potrzeby działalności operacyjnej,
 - c) zalicza się do nich w szczególności nabyte przez jednostkę udziały i akcje w innych jednostkach w celu sprawowania nad nimi kontroli, współkontroli lub wywierania znacznego wpływu o terminie wykupu krótszym niż 12 miesięcy,
 - d) nie mogą dotyczyć pożytków np. z tytułu odsetek, dywidend (czyli udziału w zyskach).

4. Zapasy:
 - a) obejmują materiały nabyte w celu zużycia na własne potrzeby, wytworzone lub przetworzone produkty gotowe, a także półprodukty i towary,

- b) można do nich zaliczyć środki trwałe,
 c) muszą być zbyte lub zużyte w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego,
 d) zaliczają się do aktywów trwałych.

⇒ ZADANIE (4.2.) – 1

Ułóż poniżej wymienione składniki aktywów według rosnącego stopnia płynności oraz przyporządkuj odpowiednio do aktywów trwałych bądź obrotowych:

- 1) inwestycje krótkoterminowe,
- 2) zapasy,
- 3) krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe,
- 4) wartości niematerialne i prawne,
- 5) należności długoterminowe,
- 6) rzeczowe aktywa trwałe,
- 7) długoterminowe rozliczenia międzyokresowe,
- 8) należności krótkoterminowe,
- 9) inwestycje długoterminowe.

⇒ ZADANIE (4.2.) – 2

Przyporządkuj nazwę kapitału podstawowego i zapasowego do poszczególnych form organizacyjno-prawnych jednostek gospodarczych:

lp.	Nazwa jednostki	Kapitał podstawowy (A. I)	Kapitał zapasowy (A. IV)
1	Spółka z o.o.		
2	Spółka akcyjna		
3	Spółdzielnia		
4	Spółka cywilna		
5	Jednostka prowadzona przez osobę fizyczną we własnym imieniu i na własne ryzyko		
6	Przedsiębiorstwo państwowe		
7	Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej		

**Nazwa kapitału podstawowego
do wyboru (A. I):**

- 1 Kapitał zakładowy
- 2 Fundusz udziałowy
- 3 Fundusz założycielski
- 4 Fundusz statutowy

**Nazwa kapitału zapasowego
do wyboru (A. IV):**

- 1 Kapitał zapasowy
- 2 Fundusz zasobowy
- 3 Fundusz przedsiębiorstwa
- 4 Fundusz zakładu

4.3. Analiza operacji gospodarczych – zasada równowagi bilansowej

↳ ZADANIE (4.3.) – 1

Określ wpływ każdej z poniższych operacji na składniki równania równowagi bilansowej. Wykonaj polecenie według następującego schematu:

Przykład

Zapłacono gotówką miesięczny czynsz za wynajmowany lokal firmy 400 zł.
Odpowiedź: zmniejszenie środków pieniężnych, czyli aktywów [-A], zmniejszenie kapitału własnego na skutek poniesionego kosztu [-Kwł (koszt)]

Operacje gospodarcze:

- 1) zakupiono za gotówkę materiały biurowe, które przyjęto do magazynu 200 zł,
- 2) właściciel wpłacił 20 000 zł w banku na rachunek bieżący firmy,
- 3) wykonano usługę, zapłata nastąpi później 600 zł,
- 4) zakupiono zespół komputerowy wraz z drukarką 5000 zł, zapłata nastąpi później,
- 5) kontrahent zapłacił przelewem za wykonaną usługę 600 zł,
- 6) zapłacono przelewem za zakupiony komputer: 5000 zł.

↳ ZADANIE (4.3.) – 2

Sporządź bilans otwarcia Spółki cywilnej „Alicja” na podstawie poniższych informacji:

Wspólnicy wnieśli:

1) Budynek	60 000 zł,
2) Samochód osobowy	25 000 zł,
3) Gotówkę	10 000 zł.

Rozwiązanie w oparciu o wzór ustawy bilansu:

Aktywa	Wartość w zł	Pasywa	Wartość w zł
A) Aktywa trwałe	85 000	A) Kapitał (fundusz)	95 000
II. Rzeczowe aktywa trwałe	85 000	własny	
1. Środki trwałe		Kapitał podstawowy	95 000
budynki, lokale inżynierii	60 000		
ładowej i wodnej			
środki transportu	25 000		
B) Aktywa obrotowe	10 000		
III. Inwestycje krótkoterminowe	10 000		
1. Krótkoterminowe aktywa	10 000		
finansowe			
c) środki pieniężne i inne	10 000		
aktywa pieniężne			
- środki pieniężne w kasie	10 000		
Suma aktywów	95 000	Suma pasywów	95 000

⇒ ZADANIE (4.3.) – 3

Ustal wpływ następujących operacji gospodarczych na bilans z poprzedniego zadania (4.3.) – 2:

- 1) przyjęto do magazynu materiały o wartości 3000 zł – zapłata nastąpi w terminie późniejszym,
- 2) za gotówkę zakupiono komputer z podstawowym oprogramowaniem o wartości 2500 zł,
- 3) przyjęto i zamontowano maszyny produkcyjne o wartości 20 000 zł – zapłata nastąpi w terminie późniejszym.

Rozwiązanie:

Aktywa	Suma	Pasywa	Suma
A) Aktywa trwałe	107 500	A) Kapitał własny	95 000
I. Wartości niematerialne i prawne	2 500	Kapitał podstawowy	95 000
3. Inne wartości niematerialne i prawne – program komputerowy	2 500	B) Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	23 000
II. Rzeczowe aktywa trwałe	105 000	III. Zob. krótkoterminowe	23 000
1. Środki trwałe	60 000	a) Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	23 000
b) budynki, lokale inżynierii lądowej i wodnej	20 000		
c) urządzenia techniczne i maszyny	25 000		
d) środki transportu			
B) Aktywa obrotowe	10 500		
I. Zapasy	3 000		
1. Materiały	3 000		
III. Inwestycje krótkoterminowe	7 500		
1. Krótkoterminowe aktywa finansowe	7 500		
c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	7 500		
- środki pieniężne w kasie	7 500		
Suma aktywów	118 000	Suma pasywów	118 000

⇒ ZADANIE (4.3.) – 4

Sporządź bilans otwarcia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, układając aktywa według rosnącego stopnia płynności, a pasywa według rosnącego stopnia wymagalności. Przedstaw operacje bieżącego miesiąca na podstawowym modelu rachunkowości podwójnej (równaniu równowagi bilansowej).
Składniki bilansu:

lp.	Składnik bilansu	Wartość w zł
1	Towary	1 000
2	Samochód dostawczy	4 000
3	Kapitał podstawowy	3 300
4	Środki pieniężne w kasie	600
5	Zobowiązania wobec dostawców	1 500
6	Środki pieniężne na rachunku bankowym	1 500
7	Należności od odbiorców z tytułu dostaw i usług	1 600
8	Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	3 900

Operacje gospodarcze bieżącego miesiąca:

- 1) wpłynęła do kasy część należności od odbiorców z tytułu dostaw i usług – 1600 zł,
- 2) zaciągnięto krótkoterminowy kredyt bankowy w wysokości 10 000 zł, który wpłynął na rachunek bieżący,
- 3) pobrano 5000 zł z banku do kasy,
- 4) wypłacono z kasy zaległe wynagrodzenia netto pracownikom w wysokości 3900 zł,
- 5) nabyto towary o wartości 2500 zł (zapłata nastąpi przelewem w terminie późniejszym).

↳ ZADANIE (4.3.) – 5

W firmie „Zygmunt” zaistniały następujące operacje gospodarcze, które należy zaksięgować na podstawowym modelu rachunkowości podwójnej, a następnie sporządzić bilans zamknięcia.

Bilans na początek miesiąca:

lp.	Aktywa	Wartość w zł	Pasywa	Wartość w zł
1	Środki pieniężne na rachunku bieżącym	60 000	Kapitał podstawowy	60 000

Operacje gospodarcze:

- 1) zakupiono sprężarkę powietrza o wartości 50 000 zł, z odroczonym terminem płatności,
- 2) zakupiono program komputerowy o wartości 2000 zł, za który zapłacono przelewem bankowym,
- 3) otrzymano wyciąg bankowy informujący o spłacie zobowiązania z tytułu zakupu sprężarki powietrza 50 000 zł,
- 4) zakupiono na giełdzie akcje o wartości 5000 zł, przeznaczone do zbycia w ciągu 12 miesięcy, za które zapłacono przelewem,
- 5) podjęto 1000 zł z rachunku bieżącego na zasilenie kasy firmy,
- 6) pracownik pobrał z kasy zaliczkę 500 zł na podróż służbową.

4.4. Analiza operacji gospodarczych procesowo-wynikowych

↳ ZADANIE (4.4.) – 1

Przedsiębiorca Nowakowski rozpoczął działalność gospodarczą na własne nazwisko, we własnym imieniu w postaci usług wynajmu pokoi dla młodzieży studiującej w Krakowie. Otrzymał w spadku niewielką kamienicę, której pokoje postanowił wynajmować. Dokonał czynności formalno-prawnych związanych z rejestracją firmy o nazwie „Pokoje dla studentów-X”. Otworzył biuro blisko miasteczka studenckiego i rozpoczął świadczenie usług hotelarskich. W ciągu pierwszego miesiąca działalności zaistniały następujące zdarzenia gospodarcze:

- 1) przedsiębiorca zainwestował w działalność gospodarczą własne środki pieniężne w wysokości 50 000 zł, wpłacając je w banku na rachunek bieżący firmy,
- 2) zakupił komplet mebli biurowych za 2500 zł zapłacił przelewem,
- 3) przygotował pokoje do wynajęcia. Otrzymał i uregulował przelewem rachunek za wymalowanie pokoi oraz drobny remont 2600 zł,
- 4) zakupił na kredyt kupiecki część wyposażenia kuchennego: komplet talerzy, garnki o wartości 200 zł,
- 5) zakupił dwie lodówki za 2000 zł – zapłata nastąpi później (lodówki będą użytkowane dłużej niż 1 rok),
- 6) zakupił materiały biurowe na kredyt kupiecki – 800 zł,
- 7) zakupił ziemię za 20 000 zł, aby w lecie wykorzystać ją na zorganizowanie kempingu, a w niedalekiej przyszłości wybudować na niej akademik. Uregulował płatność przelewem,
- 8) wynajął studentom pokoje w posiadanej kamienicy i z tego tytułu za pierwszy miesiąc działalności otrzymał gotówkę 5000 zł,
- 9) uregulował gotówką zobowiązanie wobec dostawcy lodówek zł,
- 10) uregulował gotówką część zobowiązania za materiały biurowe 400 zł,
- 11) zakupił telewizor do własnego mieszkania za 1200 zł płacąc osobistą kartą płatniczą,
- 12) uregulował gotówką czynsz dzierżawny za wynajmowane pomieszczenia biurowe 200 zł,
- 13) uregulował rachunek za gaz, prąd, ciepła i zimną wodę w wynajmowanej studentom kamienicy 300 zł,
- 14) odsprzedał koleżance za gotówkę część nadmiernych zapasów materiałów biurowych
- 15) wystawił rachunek na sprzedane materiały 300 zł,
- 16) wydał materiały z magazynu,

- 17) na koniec miesiąca wycenił na kwotę 200 zł materiały biurowe, które nie zostały jeszcze zużyte, zatem koszt zużytych materiałów wynosi.....,
- 18) zapłacił za bilety do kina dla swojej rodziny firmową kartą płatniczą 50 zł (nie dokonał wycofania z kapitału własnego),
- 19) wycofał z działalności gospodarczej 2000 zł na własne potrzeby.

Polecenia do wykonania:

- 1) zapisz operacje gospodarcze, które wydarzyły się w pierwszym miesiącu działalności, korzystając z równania równowagi bilansowej o postaci:

$\text{Środki trwałe} + \text{Zapasy materiałów} + \text{Należności od właściciela} + \text{Kasa} + \text{Rachunek bieżący} = \text{Kapitał własny} + \text{Zobowiązania}.$

- 2) dla operacji gospodarczych wpływających na wysokość kapitału własnego określ typ operacji odpowiednimi literami: +Kwł (przychód), -Kwł (koszt), W-wycofanie z kapitału, I-inwestycje dodatkowe, powiększające kapitał własny,
- 3) po dokonaniu zapisu ostatniej operacji podsumuj stany poszczególnych składników aktywów i kapitałów występujących w równaniu,
- 4) przygotuj sprawozdanie rachunek zysków i strat w wariantcie porównawczym oraz zestawienie zmian w kapitale własnym i bilans zamknięcia.

⇒ ZADANIE (4. 4.) – 2

Zakwalifikuj poniżej wymienione składniki do odpowiednich pozycji zaznaczając literą K– koszty, literą A – aktywa, literą P – pasywa:

- 1) amortyzacja,
- 2) materiały podstawowe,
- 3) zużycie materiałów podstawowych,
- 4) transport towarów,
- 5) zobowiązania wobec dostawców,
- 6) zobowiązania wobec Urzędu Skarbowego z tytułu podatku dochodowego,
- 7) wynagrodzenia,
- 8) zobowiązania z tytułu wynagrodzeń,
- 9) usługi remontowe,
- 10) reklama w telewizji,
- 11) paliwo do samochodu służbowego,
- 12) ubezpieczenie majątkowe firmy.

4. 5. Rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale własnym, rachunek przepływów pieniężnych

↳ ZADANIE (4.5.) – 1

W firmie „Jagoda” w bieżącym okresie sprawozdawczym wystąpiły następujące przychody i koszty:

- 1) sprzedaż towarów 15 000 zł,
- 2) koszt towarów sprzedanych 8000 zł,
- 3) ubytek towarów w wyniku pożaru 1500 zł,
- 4) zużycie paliwa do samochodów służbowych 600 zł,
- 5) odsetki postawione do dyspozycji przez bank na rachunku bieżącym 100 zł,
- 6) koszty podróży służbowych 1300 zł,
- 7) wynagrodzenia pracowników w liście płac brutto 2300 zł,
- 8) naliczony podatek dochodowy (19%) 266 zł.

Na podstawie powyższych danych sporządź porównawczy rachunek zysków i strat.

Rozwiązanie:

A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym:	15 000
IV. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	15 000
B. Koszty działalności operacyjnej	12 200
I. Amortyzacja	
II. Zużycie materiałów i energii	600
III. Usługi obce	
IV. Podatki i opłaty, w tym:	
– podatek akcyzowy	
V. Wynagrodzenia	2 300
VI. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	
VII. Pozostałe koszty rodzajowe	1 300
VIII. Wartość sprzedanych towarów i materiałów	8 000

C. Zysk/ Strata ze sprzedaży (A-B)	2 800
D. Pozostałe przychody operacyjne	
III. Inne przychody operacyjne	
E. Pozostałe koszty operacyjne	
II. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	
III. Inne koszty operacyjne	
F. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C+D-E)	2 800
G. Przychody finansowe	
V. Inne	100
H. Koszty finansowe	
I. Odsetki, w tym:	
– dla jednostek powiązanych	
IV. Inne	
I. Zysk (strata) z działalności gospodarczej (F+G-H)	2 900
J. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (J.I. – J.II.)	- 1 500
I. Zyski nadzwyczajne	
II. Straty nadzwyczajne	1 500
K. Zysk (strata) brutto (I+/-J)	1 400
L. Podatek dochodowy	266
M. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	
N. Zysk (strata) netto (K-L-M)	1 134

⇒ ZADANIE (4.5.) – 2

Poniższe pozycje ujmij w sprawozdaniu rachunek zysków i strat eliminując te, które nie wpływają na wynik finansowy jednostki:

planowe odpisy amortyzacyjne komputerów 1200 zł oraz budynków i innych środków trwałych 1600 zł,

- 1) sprzedano używany komputer za 4000 zł, którego wartość księgowa netto (po odjęciu dotychczasowego umorzenia 1000 zł) wynosiła 3500 zł,

- 2) otrzymano dywidendy z tytułu posiadanych akcji w spółce „Kasia” 10 000 zł,
- 3) zdeponowano środki pieniężne na lokacie terminowej w banku 100 000 zł,
- 4) bank naliczył i postawił do dyspozycji odsetki od środków pieniężnych zdeponowanych na lokacie długoterminowej – dopisując do lokaty 6000 zł,
- 5) bank naliczył i potrącił z rachunku bieżącego odsetki od zaciągniętego kredytu 2000 zł,
- 6) właściciel dokonał wycofania z kapitału własnego gotówki w wysokości 4000 zł,
- 7) sprzedano towary „X” – 1000 sztuk po cenie sprzedaży 500 zł (a cena nabycia wynosiła 250 zł za sztukę),
- 8) zakupiono towar „Y” 500 sztuk po 60 zł,
- 9) wynagrodzenie brutto sprzedawców według listy płac brutto wyniosło 48 000 zł,
- 10) wynagrodzenie pracowników administracyjnych według listy płac brutto 14 000 zł,
- 11) faktura za energię 31 000 zł,
- 12) faktura za telefon 7000 zł,
- 13) zakupiono materiały biurowe (papier, długopisy), które przekazano do zużycia 200 zł,
- 14) czynsz od użytkowników za wynajęty magazyn 15 000 zł,
- 15) zapasy środków czystości (płyn dezynfekujący, mydła, itp.) 300 zł,
- 16) odsprzedano materiały za 10 000 zł, których cena nabycia wynosiła 8000 zł,
- 17) wystawiono fakturę za udzieloną konsultację 12 000 zł,
- 18) podatek akcyzowy 5000 zł,
- 19) firma ochroniarska za swoje usługi wystawiła fakturę na kwotę 52 000 zł,
- 20) ogłoszenie reklamowe w prasie 2000 zł,
- 21) podatek od nieruchomości 700 zł,
- 22) sprzedano udziały w innej jednostce za 500 000 zł, które kosztowały 100 000 zł,
- 23) koszt benzyny samochodów wykorzystywanych w działalności gospodarczej jednostki 6000 zł,
- 24) szkolenia pracowników 1000 zł,
- 25) przekazano darowiznę środków pieniężnych 5000 zł,
- 26) w wyniku pożaru magazynu zniszczeniu uległy towary na kwotę 10 000 zł,
- 27) uzyskanie odszkodowania za zniszczone pożarem towary z zakładu ubezpieczeń 9000 zł,
- 28) sprzedano część zorganizowanego zakładu wytwórczego, przychód uzyskany ze sprzedaży według ceny sprzedaży: 60 000 zł, koszt własny według wartości księgowej (bilansowej): 20 000 zł,
- 29) ubezpieczenia społeczne pracowników 9000 zł,

- 30) odpisy aktualizujące wartość zakupionych towarów, na które minęła moda i w tej chwili zalegają magazyny a prawdopodobna cena ich sprzedaży zmniejszyła się w stosunku do ceny zakupu o 20 000 zł,
- 31) stopa podatku dochodowego w 200X roku wynosiła 19% podstawy opodatkowania, równej uzyskanemu zyskowi brutto.

⇒ ZADANIE (4.5.) – 3

Bilans otwarcia spółki cywilnej „Zygzak” na 01.05.200X r., której przedmiotem działalności jest handel wózkami widłowymi, przedstawiał się następująco:

Aktywa:

Środki pieniężne na rachunku bankowym: 170 000 zł

Środki pieniężne w kasie: 10 000 zł

Suma aktywów: 180 000 zł

Pasywa:

Kapitał podstawowy (zakładowy): 190 000 zł

Suma pasywów: 190 000 zł

W maju zaistniały następujące operacje gospodarcze:

1. 10 stycznia zakupiono, płacąc przelewem, lokal z przeznaczeniem na biuro o wartości 20 000 zł,
2. 12 stycznia zakupiono 10 wózków widłowych w cenie 10 000 zł za sztukę z przeznaczeniem do odsprzedaży,
3. 20 stycznia zaciągnięto krótkoterminowy kredyt bankowy w wysokości 80 000 zł, który wpłynął na rachunek bieżący,
4. 21 stycznia sprzedano 4 wózki widłowe po 15 000 zł za sztukę, płatność uzyskano przelewem,
5. wydano sprzedane towary z magazynu,
6. zapłacono gotówką za transport towarów 5000 zł.

Polecenia do wykonania:

- 1) przedstaw operacje gospodarcze na modelu rachunkowości podwójnej,
- 2) sporządź rachunek zysków i strat w wariantcie porównawczym.

ZADANIE (4.5.) – 4

Składniki aktywów i pasywów firmy zajmującej się usługami krawieckimi przedstawiały się następująco:

Aktywa	Wartość w zł	Pasywa	Wartość w zł
Należności od odbiorców z tytułu dostaw i usług	1 750 zł	Kapitał zakładowy	10 000 zł
Środki pieniężne na rachunku bankowym	10 000 zł	Zobowiązania wobec dostawców z tytułu dostaw i usług	2 950 zł
Środki pieniężne w kasie	2 000 zł	Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	800 zł
Razem	13 750 zł	Razem	13 750 zł

W bieżącym miesiącu miały miejsce następujące operacje gospodarcze:

- otrzymano na rachunek bieżący część należności od odbiorców w wysokości 1000 zł,
- zapłacono gotówką część zobowiązań wobec dostawców w wysokości 1500 zł,
- zaksięgowano listę płac i jednocześnie przelano wynagrodzenie pracownikowi w wysokości 800 zł na jego rachunek bieżący (pominięto problem składek ZUS),
- wystawiono rachunek w wysokości 5000 zł za sprzedaż usług krawieckich,
- zapłacono przelewem czynsz w wysokości 1000 zł za wynajem lokalu, w którym ma siedzibę firma,
- zakupiono za gotówkę materiały o wartości 200 zł, które zużyto na uszycie sukienek.

Polecenia do wykonania:

- przedstaw operacje gospodarcze na podstawowym modelu rachunkowości podwójnej,
- sporządź bilans zamknięcia i rachunek zysków i strat w wariantcie porównawczym.

W zadaniu pominięto kwestię podatku dochodowego.

⇒ ZADANIE (4.5.) – 5

W firmie handlowej „Yeti” kapitał podstawowy na początek stycznia 200X r., ulokowany na rachunku bankowym, wynosił 263 000 zł. Ponadto firma posiadała zapas towarów o wartości 20 000 zł, za które ma zapłacić do 15 lutego 200X r.

W styczniu 200X r. zaistniały następujące operacje gospodarcze:

- 1) sprzedano na kredyt kupiecki towary, wystawiono fakturę VAT 15 000 zł,
- 2) wydano z magazynu sprzedane towary na podstawie dokumentu WZ, których wartość w cenie zakupu wynosiła 11 000 zł,
- 3) zakupiono samochód dostawczy o wartości 50 000 zł, za który zapłacono przelewem,
- 4) zaciągnięto długoterminowy kredyt bankowy w wysokości 80 000 zł, który wpłynął na rachunek bieżący,
- 5) zakupiono materiały biurowe o wartości 200 zł, za które zapłacono przelewem i wydano do zużycia,
- 6) wypłacono przelewem wynagrodzenia pracowników w wysokości 4800 zł,
- 7) zapłacono przelewem rachunek za wywóz śmieci w wysokości 30 zł,
- 8) opłacono przelewem rachunek za energię elektryczną w wysokości 100 zł.

Polecenia do wykonania:

- 1) przedstaw operacje gospodarcze na modelu rachunkowości podwójnej,
- 2) sporządź rachunek zysków i strat w wariantcie porównawczym,
- 3) oblicz kapitał własny na koniec stycznia 200X r.

⇒ ZADANIE (4.5.) – 6

W firmie handlowej „Saba”, która stanowi przedsiębiorstwo własności indywidualnej pana Jana Kowalskiego, w maju 200X r. zaistniały następujące operacje gospodarcze:

- 1) właściciel firmy wpłacił na rachunek bieżący gotówkę, w wysokości 100 000 zł,
- 2) zakupiono i przekazano do użytkowania środki trwałe o wartości 10 000 zł, płatny przelewem w terminie późniejszym,
- 3) pobrano 200 zł z rachunku bieżącego do kasy na zaliczkę dla pracowników,
- 4) pracownik pobrał z kasy 200 zł na zakup materiałów biurowych,

- 5) zaciągnięto kredyt bankowy w wysokości 25 000 zł, o okresie spłaty 18 miesięcy, który wpłynął na rachunek bieżący,
- 6) zakupiono towary, których wartość w cenie zakupu wynosiła 3000 zł i za które zapłacono przelewem; towary przyjęto do magazynu,
- 7) udzielono krótkoterminowej pożyczki w wysokości 2000 zł firmie ABC i przelano ją z rachunku bankowego,
- 8) zapłacono przelewem fakturę za środek trwały, w wysokości 10 000 zł,
- 9) wystawiono fakturę o wartości 5000 zł za sprzedany towar handlowy,
- 10) zaksięgowano koszt towarów sprzedanych, wiedząc, że wartość towarów w cenie zakupu wynosiła 3000 zł.

Polecenia do wykonania:

- 1) przedstaw powyższe operacje gospodarcze na modelu rachunkowości podwójnej,
- 2) sporządź rachunek zysków i strat w wariantcie porównawczym.

W zadaniu pominięto kwestię podatku dochodowego oraz VAT.

⇒ ZADANIE (4.5.) – 7

W firmie „ACCF” zajmującej się remontami mieszkań, w bieżącym miesiącu wystąpiły następujące operacje gospodarcze.

Operacje gospodarcze bieżącego miesiąca:

- 1) właściciel zainwestował w firmę środki pieniężne w wysokości 4600 zł, które wpłacił na rachunek bieżący firmy,
- 2) otrzymano fakturę za zużycie energii elektrycznej o wartości 800 zł, za którą zapłacono przelewem,
- 3) zakupiono materiały podstawowe o wartości 3000 zł, które przyjęto do magazynu – zapłacono przelewem,
- 4) wystawiono fakturę o wartości 5000 zł za remont mieszkania, zapłata nastąpi później,
- 5) kontrahent dokonał częściowej zapłaty przelewem za remont mieszkania, w wysokości 2250 zł,
- 6) zaksięgowano koszt zużytych materiałów, wykorzystanych podczas remontów mieszkań w wysokości (na podstawie inwentaryzacji na koniec miesiąca, która wykazała, że saldo końcowe materiałów podstawowych wynosiło 1000 zł).

Polecenia do wykonania:

- 1) przedstaw operacje gospodarcze na modelu rachunkowości podwójnej,
- 2) sporządź rachunek zysków i strat w wariancie porównawczym,
- 3) sporządź zestawienie zmian w kapitale własnym,
- 4) sporządź rachunek przepływów pieniężnych metodą bezpośrednią,
- 5) wskaż powiązania pomiędzy sprawozdaniami, które należy sporządzić wykonując zadanie.

Pominięto kwestię podatku dochodowego oraz VAT.

⇒ ZADANIE (4.5.) – 8

Sporządź metodą porównawczą rachunek zysków i strat (z uwzględnieniem problemu zmiany stanu produktów).

Jednostka gospodarcza „Bombka”, o charakterze przemysłowym, produkuje i sprzedaje ozdoby choinkowe.

Wariant A

Stan początkowy (na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, czyli 01.01.200X r.) niesprzedanych ozdób choinkowych z ubiegłego roku ma wartość bilansową 200 000 zł. Natomiast 31.12. 200X r. , wyceniono, po koszcie własnym wytworzenia, niesprzedane ozdoby na kwotę 300 000 zł.

- 1) roczne przychody netto (bez podatku VAT po udzielonych skontach i bonifikatach) ze sprzedaży produktów gotowych analizowanej jednostki gospodarczej wyniosły 900 000 zł,
- 2) przychód z tytułu zbycia krótkoterminowych papierów wartościowych wyniósł 100 000 zł, zaś koszty ich nabycia 30 000 zł,
- 3) zużyte szkło 200 000 zł,
- 4) energia elektryczna 10 000 zł,
- 5) paliwo do samochodów, stanowiących środki trwałe jednostki 6000 zł,
- 6) ubezpieczenia majątkowe 600 zł,
- 7) ubezpieczenia pracowników na udziale pracodawcy (50% emerytalnego i rentowego oraz 100% wypadkowego) oraz wpłaty na Fundusz Pracy oraz FGŚP 16 000 zł,
- 8) wynagrodzenia brutto 100 000 zł,
- 9) planowa amortyzacja maszyn produkcyjnych 20 000 zł,
- 10) usługi telekomunikacyjne 24 000 zł,

- 11) uzyskane odsetki z tytułu udzielonej pożyczki innej jednostce gospodarczej 4000 zł,
- 12) podatek dochodowy 19%.

Wariant B

Stan początkowy (na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych, czyli 01.01.200X r.) niesprzedanych ozdób choinkowych z ubiegłego roku ma wartość bilansową 300 000 zł. Natomiast 31.12. 200X r., wyceniono po koszcie własnym wytworzenia niesprzedane ozdoby na kwotę 200 000 zł.

Oceń, jaki wpływ na wynik finansowy miała zmiana stanu produktów.

Rozdział 5

Zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych

5.1. Funkcjonowanie i klasyfikacja kont bilansowych

⇒ ZADANIE (5.1.) – 1

Podane w formie tabeli zdania dotyczące kont T-owych zakwalifikuj odpowiednio jako prawda – P lub fałsz – F:

lp.	Określenia	Prawda	Fałsz
1	Elementem składowym konta jest jego nazwa, określająca treść ekonomiczną księgowanych na nim operacji gospodarczych.		
2	Zapis księgowy operacji gospodarczych odbywa się jednostronnie – po stronie Dt lub Ct.		
3	Elementem składowym konta są dwie przeciwstawne strony konta, po jednej stronie rejestruje się wzrosty efektów z operacji gospodarczych, po drugiej stronie konta rejestruje się zmniejszenia, wynikające z treści operacji gospodarczych.		
4	Strona konta zwana DEBET: to prawa strona konta.		
5	Księgowanie po debetowej stronie konta nosi nazwę zapis na dobro konta.		
6	Księgowanie po debetowej stronie oznacza zapisanie w ciężar konta.		
7	Strona konta zwana CREDIT: to prawa strona konta.		
8	Strona konta zwana CREDIT: to lewa strona konta.		
9	Księgowanie operacji gospodarczych po kredytowej stronie konta nazywa się obciążeniem konta.		
10	Strona konta zwana Credit nosi polską nazwę Wn – Winien.		

⇒ TEST (5.1) – 1

Rozwiąż poniższy test wybierając poprawną odpowiedź:

1. Księgi rachunkowe nie powinny być prowadzone:
 - a) rzetelnie,
 - b) bezbłędnie,
 - c) z opóźnieniem czasowym,
 - d) sprawdzalnie.

2. Księgowanie operacji gospodarczych po debetowej stronie konta nie nazywa się:
 - a) uznaniem konta,
 - b) debetowaniem konta,
 - c) obciążeniem konta,
 - d) zapisaniem w ciężar konta.

3. Księgowanie operacji gospodarczej po kredytowej stronie konta nie nazywa się:
 - a) kredytowaniem konta,
 - b) uznaniem konta,
 - c) zapisaniem na dobro konta,
 - d) obciążeniem konta.

4. Zasada „podwójnego zapisu” na kontach dotyczy zapisu:
 - a) na dwóch różnych kontach, po dwóch przeciwstawnych stronach konta, w tej samej kwocie,
 - b) na dwóch różnych kontach, w dwóch różnych kwotach,
 - c) na dwóch różnych kontach, po tych samych stronach,
 - d) na dwóch różnych kontach, po dwóch przeciwstawnych stronach konta, w dwóch różnych kwotach.

5. Saldo początkowe na kontach aktywnych zapisywane jest po stronie:
 - a) kredytowej,
 - b) debetowej,
 - c) kredytowej lub debetowej,
 - d) żadna z powyższych odpowiedzi nie jest poprawna.

6. Saldo początkowe na kontach pasywnych zapisywane jest po stronie:
 - a) debetowej lub kredytowej,
 - b) debetowej,
 - c) kredytowej,
 - d) na żadnej z powyższych.

7. Operacje aktywne mają wpływ na zmianę w strukturze:
- pasywów,
 - aktywów,
 - aktywów i pasywów,
 - żadna z powyższych odpowiedzi nie jest poprawna.
8. Operacje pasywne mają wpływ na zmianę w strukturze:
- aktywów i pasywów,
 - aktywów,
 - pasywów,
 - żadna z powyższych odpowiedzi nie jest poprawna.
9. Zakup materiałów za gotówkę to operacja:
- pasywna,
 - aktywno-pasywna zwiększająca,
 - aktywno-pasywna zmniejszająca,
 - aktywna.
10. Zaciągnięcie kredytu w banku na spłatę zobowiązań wobec dostawców to operacja:
- aktywna,
 - pasywna,
 - aktywno-pasywna zwiększająca,
 - aktywno-pasywna zmniejszająca.
11. Zadeklarowanie części kapitału zakładowego (własnego) na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy to operacja:
- aktywno-pasywna zwiększająca,
 - aktywna,
 - pasywna,
 - aktywno-pasywna zmniejszająca.
12. Spłata zobowiązań za towary dokonana przelewem z rachunku bieżącego to operacja:
- aktywna,
 - pasywna,
 - aktywno-pasywna zmniejszająca,
 - aktywno-pasywna zwiększająca.

13. Konto aktywne na koniec roku obrachunkowego wykazuje saldo po stronie:
- a) debetowej,
 - b) kredytowej,
 - c) debetowej lub kredytowej,
 - d) żadna z powyższych odpowiedzi nie jest poprawna.
14. Konto pasywne na koniec roku obrachunkowego wykazuje saldo po stronie:
- a) debetowej,
 - b) kredytowej,
 - c) debetowej lub kredytowej,
 - d) żadna z powyższych odpowiedzi nie jest poprawna.
15. Konto środki trwałe należy do:
- a) zespołu 3 kont,
 - b) zespołu 1 kont,
 - c) zespołu 2 kont,
 - d) zespołu 0 kont.
16. Konto rozrachunki z odbiorcami należy do:
- a) zespołu 0 kont,
 - b) zespołu 2 kont,
 - c) zespołu 4 kont,
 - d) zespołu 5 kont.
17. Konta aktywne mają związek z bilansem:
- a) pośredni,
 - b) bezpośredni,
 - c) brak związku,
 - d) żadna z powyższych odpowiedzi nie jest poprawna.

↳ ZADANIE (5.1.) – 2

Proszę zapisać poniższe operacje gospodarcze na kontach T-owych, zaznaczając znakiem „X” odpowiednio po stronie Dt lub Ct konta i dodatkowo określić charakter wykorzystanych kont (aktywne, pasywne), a także podając typ każdej operacji. Operacje gospodarcze są niezależne (dotyczą różnych firm):

lp.	Operacje gospodarcze
1	Pobrano gotówkę z rachunku bieżącego na zasilenie kasy.
2	Właściciel zainwestował, wpłacając do kasy przedsiębiorstwa własne środki pieniężne.
3	Powstanie kapitału zapasowego z dopłat wspólników w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w kompensacie z zobowiązaniami spółki wobec wspólników.
4	Zaciągnięto długoterminowy kredyt bankowy, który wpłynął na rachunek bieżący firmy.
5	Właściciel wniósł aport do firmy indywidualnej w postaci środków trwałych.
6	Pracownik pobrał z kasy zaliczkę na podróż służbową.
7	Otrzymano przelewem należność od odbiorcy towarów „X”.
8	Zakupiono towary, które przyjęto do magazynu, zapłata nastąpi w terminie późniejszym.
9	Z zaciągniętego kredytu w banku spłacono bezpośrednio część zobowiązania wobec dostawcy towarów.
10	Zakupiono materiały na kredyt kupiecki, które przyjęto do magazynu.
11	Zasilono kapitał zakładowy kapitałem zapasowym.
12	Właściciel firmy wycofał wniesiony aportem rzeczowym samochód na własne potrzeby.
13	Zapłacono przelewem część zobowiązań wobec dostawców z tytułu dostawy towarów.
14	Właściciel pobrał z kasy gotówkę na własne potrzeby.

Objaśnienia do określenia charakteru operacji gospodarczych bilansowych: (+A/-A; +P/-P; +A/+P; -A/-P).

Rozwiązanie:

			TYP OPERACJI
1)	$\begin{array}{c} \text{100 - Kasa} \\ \hline \text{X} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{130 - Rachunek bieżący} \\ \hline \text{X} \end{array}$	+A/-A
2)	$\begin{array}{c} \text{100 - Kasa} \\ \hline \text{X} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{801 - Kapitał podstawowy} \\ \hline \text{X} \end{array}$	+A/+P
3)	$\begin{array}{c} \text{241 - Rozrachunki z} \\ \text{właścicielami} \\ \hline \text{X} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{811 - Kapitał zapasowy} \\ \hline \text{X} \end{array}$	-P/+P
4)	$\begin{array}{c} \text{130 - Rachunek bieżący} \\ \hline \text{X} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{134 - Kredyty bankowe} \\ \hline \text{X} \end{array}$	+A/+P
5)	$\begin{array}{c} \text{010 - Środki trwałe} \\ \hline \text{X} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{801 - Kapitał podstawowy} \\ \hline \text{X} \end{array}$	+A/+P
6)	$\begin{array}{c} \text{100 - Kasa} \\ \hline \text{X} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{234 - Pozostałe rozrachunki} \\ \text{z pracownikami} \\ \hline \text{X} \end{array}$	+A/-A
7)	$\begin{array}{c} \text{130 - Rachunek bieżący} \\ \hline \text{X} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{200 - Rozrachunki z} \\ \text{odbiorcami} \\ \hline \text{X} \end{array}$	+A/-A
8)	$\begin{array}{c} \text{330 - Towary} \\ \hline \text{X} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{210 - Rozrachunki z} \\ \text{dostawcami} \\ \hline \text{X} \end{array}$	+A/+P
9)	$\begin{array}{c} \text{210 - Rozrachunki z} \\ \text{dostawcami} \\ \hline \text{X} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{134 - Kredyty bankowe} \\ \hline \text{X} \end{array}$	+P/-P
10)	$\begin{array}{c} \text{310 - Materiały} \\ \hline \text{X} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{210 - Rozrachunki z} \\ \text{dostawcami} \\ \hline \text{X} \end{array}$	+A/+P
11)	$\begin{array}{c} \text{801 - Kapitał zakładowy} \\ \hline \text{X} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{811 - Kapitał zapasowy} \\ \hline \text{X} \end{array}$	+P/-P
12)	$\begin{array}{c} \text{010 - Środki trwałe} \\ \hline \text{X} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{801 - Kapitał podstawowy} \\ \hline \text{X} \end{array}$	-A/-P
13)	$\begin{array}{c} \text{130 - Rachunek bieżący} \\ \hline \text{X} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{210 - Rozrachunki z} \\ \text{dostawcami} \\ \hline \text{X} \end{array}$	-A/-P
14)	$\begin{array}{c} \text{100 - Kasa} \\ \hline \text{X} \end{array}$	$\begin{array}{c} \text{801 - Kapitał podstawowy} \\ \hline \text{X} \end{array}$	-A/-P

⇒ ZADANIE (5.1.) – 3

W przedsiębiorstwie „Dona” salda początkowe wybranych kont na 1 lutego 200X r. kształtowały się następująco: (100) Kasa – 4000 zł, (200) Rozrachunki z odbiorcami – 300 zł, (331) Towary w detalu – 1000 zł.

W lutym zaistniały następujące operacje gospodarcze:

- 1) wpływ gotówkowy należności od odbiorcy w wysokości 300 zł,
- 2) podjęto gotówkę z kasy wpłacając na rachunek bieżący 1000 zł,
- 3) otrzymano część należności od odbiorcy do kasy 1500 zł.

Polecenia do wykonania:

- 1) otwórz konta na początek lutego 200X r. ,
- 2) zaksięguj operacje gospodarcze na kontach T-owych,
- 3) ustal obroty oraz salda końcowe kont i podaj zasady funkcjonowania kont aktywnych.

⇒ ZADANIE (5.1.) – 4

W firmie „Gustaw” zobowiązania z różnych tytułów są ewidencjonowane na wspólnym koncie Rozrachunki z dostawcami. Stany i zmiany zobowiązań przedstawiały się w ubiegłym okresie sprawozdawczym następująco:

Saldo początkowe konta (210) Rozrachunki z dostawcami: 10 000 zł,

- 1) zakupiono materiały z odroczonym terminem płatności o wartości 1200 zł od dostawcy S, które przyjęto do magazynu,
- 2) spłacono część zobowiązań wobec dostawców gotówką 2000 zł,
- 3) zakupiono materiały biurowe na kredyt kupiecki i przekazano je do magazynu 4000 zł.

Polecenia do wykonania:

- 1) otwórz konto Rozrachunki z dostawcami,
- 2) przedstaw zmiany na koncie Rozrachunki z dostawcami w trakcie okresu sprawozdawczego,
- 3) ustal obroty Dt i Ct oraz saldo końcowe konta Rozrachunki z dostawcami na koniec danego okresu obrachunkowego.

Podaj zasady funkcjonowania konta pasywnego.

➤ ZADANIE (5.1.) – 5

W firmie „Zenon”, spółce z o.o. salda początkowe konta Pozostałe rozrachunki z pracownikami kształtowały się: Dt „N”: 500 zł; Ct „Z”: 300 zł. Saldo początkowe konta (100) Kasa wynosiło: 10 000 zł.

W okresie sprawozdawczym miały miejsce następujące operacje gospodarcze:

- 1) pracownik A rozliczył się z pobranej zaliczki na zakup materiałów biurowych wydanych do zużycia:
 - a) przedstawił rachunek za zakupione materiały biurowe na kwotę 400 zł,
 - b) zwrócił do kasy niewykorzystaną część zaliczki w wysokości 100 zł,
- 2) pracownik B pobrał z kasy zaliczkę na delegację zagraniczną w wysokości 1000 zł,
- 3) pracownik B rozliczył się z delegacji:
 - a) przedstawił rachunek za koszty podróży służbowej na kwotę 1500 zł,
 - b) pobrał z kasy 500 zł.

Polecenia do wykonania:

- 1) przedstaw operacje gospodarcze na kontach,
- 2) ustal salda końcowe konta Pozostałe rozrachunki z pracownikami, a następnie je zinterpretuj.
- 3) podaj zasady funkcjonowania konta aktywno- pasywnego.

➤ ZADANIE (5.1.) – 6

W firmie „Feel” spółce z o.o. na początku roku obrotowego stan majątkowy i finansowy przedstawia się następująco: budynki 100 000 zł, maszyny 50 000 zł, należności od odbiorców 50 000 zł, środki pieniężne w banku 45 000 zł, środki pieniężne w kasie 25 000 zł, zobowiązania wobec dostawców 30 000 zł, kapitał udziałowy 180 000 zł, kapitał zapasowy 60 000 zł.

Operacje gospodarcze w bieżącym okresie sprawozdawczym:

- 1) przekazano środki pieniężne z banku do kasy 20 000 zł,
- 2) zakupiono za gotówkę środek trwały 20 000 zł,
- 3) otrzymano przelewem należności od odbiorcy 15 000 zł,
- 4) spłacono gotówką zobowiązanie wobec dostawców 18 000 zł,
- 5) zapłacono przelewem bankowym rachunek za czynsz 1500 zł,

- 6) otrzymano do kasy od udziałowców środki pieniężne z tytułu podwyższenia udziałów 12 000 zł,
- 7) zaciągnięto kredyt bankowy, środki przelano na rachunek bankowy 80 000 zł,
- 8) zakupiono towary, zapłata nastąpi w terminie późniejszym 12 000 zł.

Polecenia do wykonania:

- 1) otworzyć konta ze stanami początkowymi,
- 2) księgować operacje na kontach,
- 3) ustalić stany końcowe na kontach.

↳ ZADANIE (5.1.) – 7

Firma „Zona” prowadząca działalność usługową (punkt ksero) na początek okresu sprawozdawczego przedstawiła następujący stan majątkowy i finansowy: grunty 80 000 zł, budynek 90 000 zł, wartości niematerialne i prawne 100 000 zł, papier do ksero 20 000 zł środki pieniężne w kasie 15 000 zł, zobowiązania wobec dostawców 40 000 zł, kapitał zapasowy 78 000 zł, zobowiązania wobec banku 100 000 zł, środki pieniężne w banku 30 000 zł, należności od odbiorców 15 000 zł, materiały biurowe 10 000 zł, kapitał podstawowy 150 000 zł, towary 8000 zł.

Operacje gospodarcze w bieżącym okresie sprawozdawczym:

- 1) zainwestowano w działalność gospodarczą wpłacając do kasy własne środki pieniężne 50 000 zł,
- 2) uregulowano gotówką zobowiązanie wobec dostawcy 15 000 zł,
- 3) zakupiono na kredyt kupiecki materiały biurowe 5000 zł,
- 4) uregulowano czynsz za wynajmowanie pomieszczenia biurowego (przelew bankowy) 8000 zł,
- 5) zakupiono maszynę kserograficzną (przelew bankowy) 10 000 zł,
- 6) uregulowano gotówką rachunek za telefon 2000 zł,
- 7) otrzymano przelewem należność od odbiorcy 12 000 zł.

Polecenia do wykonania:

- 1) otworzyć konta ze stanami początkowymi,
- 2) księgować operacje na kontach,
- 3) ustalić stany końcowe na kontach.

↳ ZADANIE (5.1.) – 8

Firma „Enigma” na początek okresu sprawozdawczego posiadała następujące aktywa i pasywa: towary 30 000 zł, program komputerowy 80 000 zł, środki pieniężne w kasie 12 000 zł, zobowiązania wobec dostawców 34 000 zł, środki pieniężne na rachunku bankowym 50 000 zł, należności od odbiorców towarów i usług 13 000 zł, zobowiązania z tytułu wynagrodzeń 3000 zł, kapitał podstawowy (należy wyliczyć).

Operacje gospodarcze bieżącego miesiąca:

- 1) do kasy wpłynęła należność od odbiorców z tytułu dostaw i usług 13 000 zł,
- 2) zaciągnięto gotówkowy krótkoterminowy kredyt bankowy w wysokości 23 000 zł,
- 3) pobrano 5000 zł z kasy na rachunek bieżący,
- 4) wypłacono z kasy zaległe wynagrodzenia pracownikom w wysokości 3000 zł,
- 5) zakupiono towary do magazynu o wartości 7000 zł (zapłata nastąpi przelewem w terminie późniejszym).

Polecenia do wykonania:

- 1) otworzyć konta ze stanami początkowymi,
- 2) zaksięgować operacje na kontach,
- 3) ustalić stany końcowe na kontach.

5.2. Funkcjonowanie kont wynikowych

↳ TEST (5.2) – 1

Rozwiąż poniższy test wybierając poprawną odpowiedź:

1. Które z poniższych określeń nie jest odpowiednie dla konta wynikowego:
 - a) konto niebilansowe,
 - b) konto pośrednio bilansowe,
 - c) konto aktywne,
 - d) konto pozabilansowe.

2. Które z poniższych kont nie jest kontem wynikowym:
 - a) koszty finansowe,
 - b) straty i zyski nadzwyczajne,
 - c) rozrachunki z dostawcami,
 - d) wynik finansowy.

3. Konto wynik finansowy to konto:
 - a) aktywne,
 - b) pasywne,
 - c) wynikowe,
 - d) wynikowo-bilansowe.

4. Na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych na stronę debetową konta wynik finansowy nie przenosi się:
 - a) kosztów podstawowej działalności operacyjnej,
 - b) strat nadzwyczajnych,
 - c) przychodów finansowych,
 - d) podatku dochodowego.

5. Na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych na stronę kredytową konta wynik finansowy nie przenosi się:
 - a) zysków nadzwyczajnych,
 - b) przychodów finansowych,
 - c) kosztów pozostałej działalności operacyjnej,
 - d) przychodów pozostałej działalności operacyjnej.

6. Konto amortyzacja należy do:
 - a) zespołu 4 kont,
 - b) zespołu 5 kont,
 - c) zespołu 3 kont,
 - d) zespołu 0 kont.

7. Konto produkcja podstawowa należy do:
 - a) zespołu 4 kont,
 - b) zespołu 5 kont,
 - c) zespołu 3 kont,
 - d) zespołu 0 kont.

8. Konta kosztowe mają związek z bilansem:

- a) bezpośredni,
- b) pośredni,
- c) brak związku.

9. Konta wynikowe mają związek z bilansem:

- a) bezpośredni,
- b) pośredni,
- c) brak związku.

⇒ ZADANIE (5.2.) – 1

Zadekretuj poniższe operacje gospodarcze oraz określ kierunek *in plus* lub *in minus* zmian składników aktywów, zobowiązań i kapitału własnego na skutek zaistniałych operacji wynikowych. Posłuż się następującymi symbolami:

Symbole, jakimi należy się posłużyć	Opis symboli stosowanych w czterech typach operacji wynikowych
-A/-Kwł koszt	zmniejszenie aktywów oraz zmniejszenie kapitału własnego na skutek powstałego kosztu
+Z/-Kwł koszt	zwiększenie zobowiązań oraz zmniejszenie kapitału własnego na skutek powstałego kosztu
+A/+Kwł przychód	zwiększenie aktywów oraz zwiększenie kapitału własnego na skutek powstałego przychodu
-Z/+Kwł przychód	zmniejszenie zobowiązań i zwiększenie kapitału własnego na skutek powstałego przychodu

Operacje gospodarcze:

- 1) otrzymano rachunek za remont biura, za który zapłacono przelewem,
- 2) wydano do zużycia materiały, które znajdowały się w magazynie,
- 3) otrzymano rachunek i zapłacono przelewem za konsultację prawno-księgową,
- 4) zaksięgowano wynagrodzenie brutto, według listy płac,
- 5) sprzedano za gotówkę wyroby gotowe,

- 6) bank naliczył i pobrał opłatę za prowadzenie rachunku bieżącego,
- 7) bank naliczył i postawił do dyspozycji odsetki od środków pieniężnych, zdeponowanych na rachunku bieżącym,
- 8) bank umorzył część zaciągniętego kredytu bankowego.

Rozwiązanie:

lp.	Dekretacja		Wpływ na aktywa, zobowiązania i kapitał własny
	Dt	Ct	
1	402 – Usługi obce	130 – Rachunek bieżący	-A/-Kwł koszt
2	401 – Zużycie materiałów i energii	310 – Materiały	-A/-Kwł koszt
3	402 – Usługi obce	130 – Rachunek bieżący	-A/-Kwł koszt
4	404 – Wynagrodzenia	230 – Rozrachunki z pracownikami z tytułu wynagrodzeń	+Z/-Kwł koszt
5	100 – Kasa	700 – Sprzedaż wyrobów gotowych	+A/+Kwł przychód
6	402 – Usługi obce	130 – Rachunek bieżący	-A/-Kwł koszt
7	130 – Rachunek bieżący	750 – Przychody finansowe	+A/+Kwł przychód
8	134 – Kredyty bankowe	760 – Pozostałe przychody operacyjne	-Z/+Kwł przychód

↪ ZADANIE (5.2.) – 2

W firmie „Gama” o profilu handlowym (detal), salda początkowe kont przedstawiają się następująco:

(330) Towary 16 000 zł, (130) Rachunek bieżący 9000 zł, (200) Rozrachunki z odbiorcami 10 000 zł,

(801) Kapitał podstawowy 27 000 zł, (210) Rozrachunki z dostawcami 8000 zł.

lp.	Treść operacji gospodarczej	Wartość operacji gospodarczej w zł
1	Sprzedano towary	
1a	Wystawiono fakturę VAT, płatną w terminie późniejszym	10 000
1b	Wydano z magazynu sprzedane towary na podstawie dowodu Wz	5 000
2	Otrzymano fakturę za transport towarów, zakupionych w operacji nr 1-zapłata nastąpi później	200
3	Otrzymano fakturę za rozmowy telefoniczne za którą zapłacono przelewem	200
4	Otrzymano fakturę i zapłacono przelewem za zużycie energii elektrycznej	150
5	Otrzymano i zapłacono przelewem polisę na ubezpieczenie majątkowe	500
6	Sporządzono listę płac i jednocześnie wypłacono przelewem wynagrodzenia dla pracowników	3 000
7	Kontrahent spłacił część należności do kasy firmy	1 000
8	Opłacono przelewem fakturę za transport towarów	200
9	Zakupiono za gotówkę materiały biurowe, które wydano do zużycia	100
10	Przeniesiono koszty i przychody na konto Wynik Finansowy	

Polecenia do wykonania:

- 1) otwórz konta saldami początkowymi,
- 2) zaksięguj operacje gospodarcze na kontach T-owych,
- 3) ustal zysk ze sprzedaży.

⇨ ZADANIE (5.2.) – 3

W firmie „Anatol” o profilu handlowym, salda początkowe kont przedstawiały się następująco:

Aktywa:

Towary – 15 000 zł, Rachunek bieżący – 5000 zł, Materiały – 1000 zł.

Pasywa:

Kapitał podstawowy – 17 000 zł, Zobowiązania wobec dostawców – 4000 zł.

W danym okresie sprawozdawczym miały miejsce następujące operacje gospodarcze:

- 1) sporządzono listę płac za bieżący miesiąc: 3000 zł,
- 2) otrzymano nieodpłatnie program finansowo-księgowy, wartość programu wynosiła 1000 zł,
- 3) wskutek pożaru zniszczeniu uległy towary w magazynie o wartości księgowej 1500 zł,
- 4) otrzymano odszkodowanie, na rachunek bieżący, z zakładu ubezpieczeń za spalone towary 1200 zł,
- 5) sprzedano za gotówkę zbędne opakowania, wartość w cenie sprzedaży wynosiła 800 zł,
- 6) wydano sprzedane opakowania z magazynu, wartość w cenie zakupu 700 zł,
- 7) sprzedano towary o wartości w cenie sprzedaży 6000 zł, płatność otrzymano przelewem na rachunek bieżący,
- 8) wydano z magazynu sprzedane towary 3000 zł.

Polecenia do wykonania:

- 1) przedstaw ewidencję operacji gospodarczych na kontach T-owych,
- 2) przeksięguj koszty i przychody na konto Wynik finansowy,
- 3) ustal zaliczkę na podatek dochodowy (19% zysku brutto).

➤ ZADANIE (5.2.) – 4

Określ wpływ poniższych operacji gospodarczych na bilans jednostki gospodarczej o profilu handlowym (detal).

Polecenia do wykonania:

- 1) sporządź bilans otwarcia,
- 2) zaksięguj operacje gospodarcze na kontach,
- 3) sporządź zestawienie obrotów i sald.

Zestawienie sald na początek danego okresu sprawozdawczego było następujące:

Nazwa konta	Wartość w zł	
	Dt	Ct
010 – Środki trwałe	10 000	
330 – Towary	15 000	
100 – Kasa	1 000	
130 – Rachunek bieżący	3 600	
801 – Kapitał podstawowy		25 000
210 – Zobowiązania wobec dostawców		4 600
Razem	29 600	29 600

Operacje gospodarcze bieżącego okresu:

- 1) pobrano 1000 zł z rachunku bieżącego do kasy,
- 2) właściciel wniósł wkład pieniężny do kasy przedsiębiorstwa w wysokości 2000 zł,
- 3) zapłacono przelewem część zobowiązań wobec dostawców z tytułu dostawy towarów w wysokości 2000 zł,
- 4) zaciągnięto długoterminowy kredyt bankowy w wysokości 25 000 zł, który wpłynął na rachunek bieżący,
- 5) otrzymano fakturę, za zużycie energii elektrycznej, w wysokości 200 zł,
- 6) zapłacono fakturę za energię przelewem,
- 7) właściciel wniósł aport do firmy w postaci środka transportu, o wartości 5000 zł,
- 8) pracownik pobrał z kasy zaliczkę na podróż służbową w wysokości 150 zł,

- 9) zakupiono towary o wartości w cenie zakupu 11 000 zł, zapłata nastąpi w terminie późniejszym,
- 10) sprzedano za gotówkę towary 30 000 zł,
- 11) wydano z magazynu towary, wartość towarów w cenie zakupu 5000 zł,
- 12) sporządzono listę płac brutto 3600 zł – wypłata dla pracowników nastąpi później,
- 13) zakupiono za gotówkę materiały biurowe o wartości 280 zł, które wydano do zużycia,
- 14) przeniesiono koszty i przychody na konto Wynik finansowy,
- 15) ustal zysk netto, wiedząc, że podatek dochodowy wynosi 19% zysku brutto.

➤ ZADANIE (5.2) – 5

W firmie handlowej „Zefirek”, zajmującej się sprzedażą uszczelnień technicznych, salda początkowe kont na 1 stycznia 200X r. były następujące:

lp.	Nazwa konta	Dt	Ct
1	130 – Rachunek bieżący	15 000 zł	
2	010 – Środki trwałe	20 000 zł	
3	020 – Wartości niematerialne i prawne	5 000 zł	
4	801 – Kapitał podstawowy		59 000 zł
5	210 – Rozrachunki z dostawcami		21 000 zł
6	134 – Kredyty bankowe		30 000 zł
7	330 – Towary	50 000zł	
8	200 – Rozrachunki z odbiorcami	20 000 zł	
	Razem	110 000 zł	110 000 zł

W bieżącym okresie sprawozdawczym wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

- 1) zakupiono i przyjęto do magazynu uszczelnienia o wartości w cenie zakupu 5000 zł, za które zapłacono przelewem,
- 2) sprzedano uszczelnienia:
 - a) wartość w cenie sprzedaży wyniosła 12 000 zł, kontrahent zapłacił przelewem na rachunek bieżący firmy,
 - b) wydano z magazynu sprzedane uszczelnienia techniczne w cenie zakupu 5000 zł,

- 3) otrzymano rachunek i zapłacono kwotę 100 zł przelewem za transport uszczelnień,
- 4) sporządzono listę płac brutto 3000 zł,
- 5) naliczono składki ZUS finansowane przez pracodawcę w wysokości 2000 zł,
- 6) otrzymano i zapłacono przelewem rachunek za energię elektryczną w wysokości 150 zł,
- 7) otrzymano i zapłacono przelewem karę umowną za nieterminowe płaćnie zobowiązań wobec dostawców w wysokości 250 zł,
- 8) przeniesiono koszty i przychody na konto Wynik Finansowy,
- 9) naliczono i zaksięgowano podatek dochodowy od podstawy naliczania równej zyskowi brutto w wysokości 19%.

Polecenia do wykonania:

- 1) sporządź bilans otwarcia na 1 stycznia 200X r.,
- 1) zaksięguj operacje gospodarcze na kontach,
- 2) sporządź zestawienie obrotów i sald oraz bilans zamknięcia na 31.12.200X r.,
- 3) sporządź rachunek zysków i strat w wariantcie porównawczym, zestawienie zmian w kapitale własnym, rachunek przepływów pieniężnych metodą bezpośrednią.

Rozwiązanie:

Ad. 1)

Bilans otwarcia:

lp.	Aktywa	Suma w zł	Pasywa	Suma w zł
1	Wartości niematerialne i prawne	5 000	Kapitał podstawowy	59 000
2	Środki trwałe	20 000	Kredyty bankowe	30 000
3	Towary	50 000	Zobowiązania wobec dostawców	21 000
4	Należności od odbiorców	20 000		
5	Rachunek bieżący	15 000		
	Ogółem aktywa	110 000	Ogółem pasywa	110 000

Ad. 2)

130 - Rachunek bieżący		
Sp	15 000	5 000 (1)
2a)	12 000	100 (3)
		150 (6)
		250 (7)
	27 000	8 500
		18 500 Sk
	27 000	27 000

020 - Wartości niematerialne i prawne		
Sp	5 000	
	5 000	
		5 000 Sk
	5 000	5 000

801 - Kapitał podstawowy		
		59 000 Sp
		59 000
Sk	59 000	
	59 000	59 000

401 - Zużycie materiałów i energii		
6)	150	150 (8b)
	150	150

730 - Sprzedaż towarów		
8g)	12 000	12 000 (2a)
	12 000	12 000

010 - Środki trwałe		
Sp	20 000	
	20 000	
		20 000 Sk
	20 000	20 000

134 - Kredyty bankowe		
		30 000 Sp
		30 000
Sk	30 000	
	30 000	30 000

330 - Towary		
Sp	50 000	5 000 (2b)
1)	5 000	
	55 000	5 000
		50 000 Sk
	55 000	55 000

210 - Rozrachunki z dostawcami		
		21 000 Sp
		21 000
Sk	21 000	
	21 000	21 000

761 - Pozostałe koszty operacyjne		
7)	250	250 (8c)
	250	250

ROZDZIAŁ 5. ZASADY PROWADZENIA KSIĄG RACHUNKOWYCH

405 - Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia na rzecz pracowników	
5)	2 000
	2 000 (8d)
	<u>2 000</u>
	<u>2 000</u>

870 - Podatek dochodowy	
9)	285
	285
	285 Sk
	<u>285</u>
	<u>285</u>

229 - Rozrachunki publiczno-prawne	
	2 000 (5)
	285 (9)
	2285
Sk	2285
	<u>2285</u>
	<u>2285</u>

402 - Usługi obce	
3)	100
	100 (8f)
	<u>100</u>
	<u>100</u>

230 - R-ki z pracownikami z tyt. wynagrodzeń	
	3000 (4)
	3000
Sk	3000
	<u>3000</u>
	<u>3000</u>

404 - Wynagrodzenia	
4)	3 000
	3 000 (8a)
	<u>3 000</u>
	<u>3 000</u>

860 - Wynik finansowy	
8a)	3 000
8b)	150
8c)	250
8d)	2 000
8e)	5 000
8f)	100
	10 500
	12 000 (8g)
Zysk brutto	1 500
	<u>12 000</u>
	<u>12 000</u>

731 - Koszt Towarów Sprzedanych	
(2b)	5 000
	5 000 (8e)
	<u>5 000</u>
	<u>5 000</u>

200 - Rozrachunki z odbiorcami	
Sp	20 000
	20 000
	20 000 Sk
	<u>20 000</u>
	<u>20 000</u>

Ad. 3)

Zestawienie obrotów i sald na 31.12.200X r.

Ip.	Nazwa konta	Zestawienie obrotów		Zestawienie sald	
		Dt	Ct	Dt	Ct
1	(130) Rachunek bieżący	27 000	5 500	21 500	
2	(010) Środki trwałe	20 000		20 000	
3	(134) Kredyty bankowe		30 000		30 000
4	(330) Towary	55 000	5 000	50 000	
5	(020) Wartości niematerialne i prawne	5 000		5 000	
6	(801) Kapitał podstawowy		59 000		59 000
7	(210) Rozrachunki z dostawcami		21 000		21 000
8	(229) Rozrachunki publiczno-prawne		2 285		2 285
9	(870) Podatek dochodowy	285		285	
10	(200) Rozrachunki z odbiorcami	20 000		20 000	
11	(860) Wynik finansowy	10 500	12 000		1500
12	(230) R-ki z pracownikami z tytułu wynagrodzeń		3 000		3 000
13	Razem ogólne sumy	137 785	137 785	116 785	116 785

Ad. 4)

Rachunek zysków i strat (wariant porównawczy)

A. Przychody netto ze sprzedaży w tym:	
IV. Przychody netto ze sprzedaży towarów	12 000 zł
B. Koszty działalności operacyjnej	
II. Zużycie materiałów i energii	150 zł
III. Usługi obce	100 zł
V. Wynagrodzenia	3 000zł
VI. Ubezpieczenia społeczne	2 000zł
VIII. Wartość sprzedanych towarów (KTS)	5 000 zł
C. Zysk ze sprzedaży	1 750 zł
E. Pozostałe koszty operacyjne	250zł
F. Zysk z działalności operacyjnej	1 500 zł
K. Zysk brutto	1 500 zł
L. Podatek dochodowy $0,19 * 1\,500\text{ zł} =$	285 zł
N. Zysk netto $(1\,500 - 285) =$	1 215 zł

Zestawienie zmian w kapitale własnym

I. Kapitał własny na początek okresu (BO Kwł)	
I. a Kapitał podstawowy	59 000 zł
I.8. Wynik netto	
I.8.a) zysk netto (wygospodarowany w okresie bieżącym)	1 215 zł
Kapitał własny na koniec okresu (BZ K.wł).	60 215 zł

Rachunek przepływów pieniężnych:

A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej:	
I Wpływy	12 000
Sprzedaż:	12 000
II Wydatki:	5 500
1) Dostawy i usługi:	5 250
2) Wynagrodzenia:	0
3) Inne koszty operacyjne:	250
III Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I-II):	6 500
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej – nie wystąpiły	
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej – nie wystąpiły	
D. Przepływy pieniężne netto:	6 500
F. Środki pieniężne na początek okresu:	15 000
G. Środki pieniężne na koniec okresu:	21 500 zł

Bilans zamknięcia:

Obliczenia dodatkowe – wyliczenie zysku netto:

1500 zł – 285 zł = 1215 zł

Aktywa		Pasywa	
Wartości niematerialne i prawne	5 000	Kapitał podstawowy	59 000
Środki trwałe	20 000	Zysk netto	1 215
Towary	50 000	Kredyty bankowe	30 000
Należności od odbiorców	20 000	Zobowiązania wobec dostawców	21 000
Rachunek bieżący	21500	Zobowiązania publiczno-prawne	2 285
		Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	3000
Razem	116 500	Razem	116 500

⇒ ZADANIE (5.2) – 6

W firmie „Novo” o profilu handlowo-usługowym bilans otwarcia przedstawiał się następująco:

Bilans otwarcia

lp.	Aktywa	Suma w zł	Pasywa	Suma w zł
1	Wartości niematerialne i prawne	3 000	Kapitał podstawowy	394 000
2	Środki trwałe	260 000	Zobowiązania wobec dostawców	10 000
3	Towary	100 000	Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	9 000
4	Rachunek bieżący	50 000		
	Ogółem aktywa	413 000	Ogółem pasywa	413 000

W bieżącym miesiącu zaistniały następujące operacje gospodarcze:

- 1) podjęto 9000 zł z banku do kasy na wypłatę zaległych wynagrodzeń,
- 2) zapłacono przelewem część zobowiązań wobec dostawców 4000 zł,
- 3) wypłacono gotówką zaległe wynagrodzenia pracownikom, w wysokości 9000 zł,
- 4) zakupiono środek trwały o wartości 4000 zł, za który zapłacono przelewem,
- 5) zaciągnięto krótkoterminowy kredyt bankowy w wysokości 80 000 zł, który wpłynął na rachunek bieżący,
- 6) zapłacono przelewem część zobowiązań wobec dostawców, w wysokości 5000 zł,
- 7) sprzedano komputer za 5000 zł, płatność za komputer otrzymano na rachunek bieżący,
- 8) zakupiono długoterminowe papiery wartościowe o wartości 40 000 zł, za które zapłacono przelewem,
- 9) spłacono przelewem ratę kredytu bankowego w wysokości 10 000 zł,
- 10) zapłacono przelewem odsetki od kredytu bankowego w wysokości 800 zł,
- 11) sprzedano towary za 150 000 zł, z czego 50 000 zł zapłacono gotówką, a 100 000 zł ma być zapłacone przelewem w terminie późniejszym,
- 12) wydano z magazynu sprzedane towary, wartość towarów w cenie zakupu wynosiła 100 000 zł,
- 13) zakupiono za gotówkę materiały, które wydano do zużycia o wartości 2000 zł,
- 14) zakupiono towary za 3600 zł, za które zapłacono przelewem,
- 15) otrzymano rachunek i zapłacono gotówką za transport zakupionych towarów 100 zł,
- 16) otrzymano rachunek i zapłacono przelewem czynsz za wynajem biura w wysokości 300 zł,
- 17) otrzymano rachunek i zapłacono przelewem rachunek za naprawę urządzeń chłodniczych o wartości 2000 zł,
- 18) naliczono podatek dochodowy od podstawy opodatkowania równej zyskowi brutto w wysokości 19%, 8892 zł,
- 19) przeniesiono koszty i przychody oraz podatek dochodowy na konto Wynik finansowy.

Polecenia do wykonania:

- 1) określić typ każdej operacji gospodarczej stosując odpowiednie symbole,
- 2) zadekretuj operacje gospodarcze korzystając z dydaktycznego planu kont,
- 3) przedstaw ewidencję operacji gospodarczych na kontach T-owych,

- 4) sporządź zestawienie obrotów i sald,
- 5) sporządź rachunek zysków i strat,
- 6) sporządź zestawienie zmian w kapitale,
- 7) sporządź rachunek przepływów pieniężnych metodą bezpośrednią,
- 8) sporządź bilans zamknięcia.

5.3. Budowa planu kont

↳ ZADANIE (5.3.) – 1

Przedsiębiorca Jan Kowalski postanowił otworzyć działalność gospodarczą na własny rachunek, świadcząc usługi nauki i obsługi gry w golfa. Zarejestrował działalność pod nazwą Klub golfowy „Cairns”. Działalność będzie prowadzić w okresie letnim od maja do września. W tym celu wydzierżawił od klubu sportowego pomieszczenia biurowe oraz część gruntu z przeznaczeniem na pole golfowe. Przedsiębiorca, wszystkie swoje rachunki i zapisy odnośnie poniesionych kosztów za maj przetrzymywał w szufladzie biurka. W maju, kiedy brakowało mu środków pieniężnych, regulował płatności firmy z osobistego konta bankowego, a później osobiste potrzeby regulował z kasy firmy. Zastanawiał się co jest przyczyną takiego stanu rzeczy, dlaczego brakuje środków pieniężnych, skoro ma dużą liczbę klientów zainteresowanych grą w golfa i w związku z tym poprosił Ciebie o pomoc w zaprowadzeniu księgi rachunkowej. Stwierdziłeś duży bałagan w księgowości i rozpocząłeś od chronologicznego uporządkowania operacji gospodarczych według dat ich zaistnienia:

- 1) 03.05. Przedsiębiorca Jan Kowalski otworzył w banku rachunek bieżący dla swojej firmy, dokonując przelewu 8000 zł z osobistego konta bankowego,
- 2) 04.05. zapłacił klubowi sportowemu czynsz za pomieszczenia biurowe oraz pole golfowe w wysokości 700 zł,
- 3) 05.05. pobrał z rachunku bieżącego w banku 2000 zł do kasy firmy,
- 4) 06.05. dokonał zakupu gotówkowego piłeczek golfowych za 500 zł,
- 5) 06.05. wydzierżawił 20 sztuk elektrycznych i 10 sztuk benzynowych wózków golfowych od firmy angielskiej za 2500 zł miesięcznie. Uregulował przelewem z rachunku bieżącego 50% płatności za maj, natomiast drugie 50% zadeklarował uregulować do 05.06.,

- 6) 08.05. zakupił benzynę do wózków za 200 zł, regulując gotówką. Cała zakupiona benzyna została wlana do zbiorników wózków (nie czyniąc zapasów),
- 7) 10.05. otrzymał od klientów 4500 zł gotówki z tytułu wyświadczonych usług golfowych,
- 8) 12.05. przyjął weksel za wy świadczone usługi golfowe o wartości nominalnej 1400 zł,
- 9) 13.05. zakupił materiały biurowe na magazyn za 300 zł, zapłata nastąpi później,
- 10) 16.05. otrzymał przelewem środki pieniężne na rachunek bieżący za wy świadczone usługi kwotę 2800 zł,
- 11) 18.05. uregulował gotówką zobowiązanie wobec dostawcy materiałów biurowych 300 zł,
- 12) 20.05. uregulował przelewem pozostałą część zobowiązania za wy dzierżawienie wózków golfowych zł,
- 13) 22.05. wystawca wykupił za gotówkę weksel,
- 14) 25.05. zakupił za gotówkę piłeczki golfowe na magazyn za 600 zł,
- 15) 26.05. wpływ środków pieniężnych do kasy przedsiębiorstwa wyniósł 3000 zł,
- 16) 30.05. sporządził listę płac brutto: 1400 zł,
- 17) 31.05. otrzymał fakturę za energię elektryczną 300 zł,
17. 31.05. stwierdził na podstawie inwentaryzacji, iż zapasy niez użytých piłeczek golfowych wynoszą 400 zł, natomiast materiały biurowe zostały zużyte w całości,
- 18) 31.05 właściciel pobrał z kasy na własne potrzeby 3400 zł, odnotowując ten fakt na piśmie.

Polecenia do wykonania:

- 1) pomóż przygotować zakładowy plan kont dla Klubu golfowego „Cairns”,
- 2) zaksięguj operacje gospodarcze na kontach księgowych,
- 3) przygotuj rachunek zysków i strat oraz sprawozdanie zestawienie zmian w kapitale własnym. Oblicz kwotę podatku dochodowego od osób fizycznych, jaką powinien odprowadzić do Urzędu Skarbowego, przy założeniu, że liniowa stawka podatku dochodowego za rok 200X wynosi 19%,
- 4) oblicz, jaką kwotę właściciel wycofał z kapitału własnego, jeśli 31.05. środki pieniężne w kasie firmy, na podstawie inwentaryzacji, wyniosły 4500 zł,
- 5) wymień zasady rachunkowości, które nie zostały uwzględnione przez właściciela powodując nieprawidłowości w księgowości.

ZADANIE (5.3.) – 2

W firmie „Orion” konta dotyczące rozrachunków publiczno-prawnych wykazywały na 1.01. 200X r. następujące salda:

(221) Rozrachunki wobec US z tytułu podatku VAT	Dt 2 000 zł
(223) Rozrachunki wobec US z tytułu podatku dochodowego	Ct 4 000 zł
(229) Rozrachunki z tytułu ubezpieczeń społecznych	Ct 5 000 zł
Inne konta:	
(130) Rachunek bieżący	Dt 7 000 zł
W bieżącym miesiącu miały miejsce następujące operacje gospodarcze:	
1. Zapłacono przelewem składki ZUS z poprzedniego miesiąca, z rachunku bieżącego	5 000 zł
2. Naliczono i zaksięgowano podatek dochodowy	4 500 zł
3. Naliczono i zaksięgowano składki ZUS za bieżący miesiąc	6 000 zł
4. Na rachunek bieżący otrzymano zwrot podatku VAT	2 000 zł

Polecenia do wykonania:

- 1) przedstaw zmiany w stanie rozrachunków publicznoprawnych na odpowiednich kontach T-owych,
- 2) zamknij konta i zinterpretuj ich salda końcowe.

Rozwiąż zadanie w dwóch wariantach:

Ewidencja rozrachunków publiczno-prawnych jest prowadzona na kontach: Rozrachunki z US, z tytułu podatku dochodowego, Rozrachunki z ZUS, Rozrachunki z US, z tytułu podatku VAT,

Rozwiązanie:

222 – Rozrachunki z US z tytułu podatku VAT	
Sp	2 000
	2 000 4)
	2 000
	2 000

130 – Rachunek bieżący	
Sp	7 000
	5 000 1)
4)	2 000
	9 000
	5 000
	4 000 Sk

870 – Podatek dochodowy	
2)	4 500

405 – Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia na rzecz pracowników	
3)	6 000

223 – Rozrachunki z US z tytułu podatku dochodowego	
	4 000 Sp
	4 500 2)
	8 500
Sk	8 500

229 – Rozrachunki z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych	
1)	5 000
	5 000 Sp
	6 000 3)
	11 000
Sk	6 000

⇨ ZADANIE (5.3.) – 3

W firmie „Pinokio” stany początkowe rozrachunków z pracownikami kształtowały się następująco:

- 1) należności z tytułu nierozliczonej zaliczki od pracownika M 300 zł,
- 2) zobowiązania wobec pracownika G 800 zł z tytułu niewypłaconego ekwiwalentu za odzież roboczą i wobec pracownika P z tytułu pokrycia przez niego za własne pieniądze kosztów podróży służbowej 100 zł.

Saldo początkowe środków pieniężnych w kasie 1500 zł.

W okresie sprawozdawczym miały miejsce następujące operacje gospodarcze, związane z rozrachunkami z pracownikami:

lp.	Treść operacji gospodarczej	Wartość w zł
1	Zapłacono gotówką zobowiązanie wobec pracownika G, wynikające z nadpłaconych z jego kieszeni kosztów podróży służbowej	100
2	Pracownicy pobrali zaliczkę z kasy na podróże służbowe	
	a) Pracownik G	180
	b) Pracownik P	300
3	Pracownicy przedłożyli faktury dotyczące zakupów dla firmy, dokonanych z własnych środków pieniężnych:	
	a) Pracownik J – za zakupione materiały biurowe, które wydano do zużycia	120
	b) Pracownik K – koszty podróży służbowych	200
4	Zaksięgowano Raport kasowy, który zawierał następujące wpłaty i wypłaty dotyczące pracowników:	
	a) Wpłata do kasy pracownika M z tytułu niewykorzystanej zaliczki w ubiegłym miesiącu	300
	b) Wypłacono gotówką część zobowiązania z tytułu niewypłaconego ekwiwalentu za odzież roboczą pracownikowi G	500
	c) Zwrócono pracownikowi K gotówkę z kasy za zakupy dokonane z własnych środków pieniężnych	200

Polecenia do wykonania:

- 1) otwórz konto (234) Pozostałe rozrachunki z pracownikami oraz konta analityczne rozrachunków według pracowników,
- 2) zaksięguj operacje gospodarcze na koncie (234) Pozostałe rozrachunki z pracownikami, oraz na kontach analitycznych według poszczególnych pracowników,
- 3) wskaż powiązanie pomiędzy kontem syntetycznym i kontami analitycznymi.

5.4. Poprawa błędów księgowych

⇒ ZADANIE (5. 4.) – 1

W firmie „Kata” księgowy pomylił się w następujących operacjach gospodarczych. Wskaż błędy, a następnie popraw błędy metodą storna czarnego i storna czerwonego. Wyjaśnij na czym polega różnica między stornem czerwonym a stornem czarnym.

Stany początkowe wybranych kont:

- rachunek bieżący 1800 zł,
- rozrachunki z odbiorcami (należności) 7000 zł.

Treść operacji gospodarczej	Kwota w zł	Zaksięgowano			Powinno być		
		Dt	Ct	Kwota w zł	Dt	Ct	Kwota w zł
1. Wypłacono 1 000zł z rachunku bieżącego do kasy,	1 000	Kredyty bankowe	Rachunek bieżący	1 000	Kasa	Rachunek bieżący	1000
2.WB – Otrzymano na rachunek bieżący część należności od odbiorcy A,	5 500	Rachunek bieżący	Rozrachunki z dostawcami	5 500	Rachunek bieżący	Rozrachunki z odbiorcami	5 500
3. Zaciągnięto kredyt bankowy, który wpłynął na rachunek bieżący	10 000	Rachunek bieżący	Rozrachunki z dostawcami	10 000	Rachunek bieżący	Kredyty bankowe	10 000

Rozwiązanie:

POPRAWA BŁĘDÓW STORNEM CZARNYM

Objaśnienia:

Operacje gospodarcze: 1), 2), 3), 4), 5), 6) – zapisy błędne,

Operacje gospodarcze: 1a), 2a), 3a), 4a), 5a), 6a) – zapisy stornujące,

Operacje gospodarcze: 1b), 2b), 3b), 4b), 5b), 6b) – zapisy poprawne.

Dt	130- Rachunek bieżący	Ct
Sp	1 800	1 000 1)
1a)	1 000	1 000 1b)
2)	5 500	5 500 2a)
2b)	5 500	10 000 3a)
3)	10 000	
3b)	10 000	

Dt	200- Rozrachunki z odbiorcami (należności)	Ct
Sp	7 000	5 500 2b)
4b)	25 800	

Dt	730- Sprzedaż towarów	Ct
4a)	25 800	25 800 4)
		25 800 4b)

Dt	402- Usługi obce	Ct
6)	2 123	2 123 6a)

Dt	870 – Podatek dochodowy	Ct
6b)	2 123	

Dt	100- Kasa	Ct
1b)	1 000	1000 1)

Dt	330 Towary	Ct
5a)	2 650	2 650 5)

Dt	210- Rozrachunki z dostawcami (zobowiązania)	Ct
2a)	5 500	5500 2)
3a)	10 000	10 000 3)
4)	25 800	25 800 4a)
		2 650 5b)

Dt	134- Kredyty bankowe	Ct
1) 1 000		1 000 1a)
		10 000 3b)

Dt	309-Materiały	Ct
5)	6 250	6 250 5a)
5b)	2 650	

Dt	223- Rozrachunki z US z tytułu podatku dochodowego	Ct
6a) 2 123		2 123 6)
		2 123 6b)

POPRAWA BŁĘDÓW STORNEM CZERWONYM

Objaśnienia:

Operacje gospodarcze: 1), 2), 3), 4), 5), 6) – zapisy błędne,

Operacje gospodarcze: 1a), 2a), 3a), 4a), 5a), 6a) – zapisy stornujące,

Operacje gospodarcze: 1b), 2b), 3b), 4b), 5b), 6b) – zapisy poprawne.

Dt	130 – Rachunek bieżący		Ct
Sp	1 800	1 000	1)
2)	5 500	1000	1a)
2a)	5 500	1 000	1b)
2b)	5 500		
3)	10 000		
3a)	10 000		
3b)	10 000		

200 – Rozrachunki z odbiorcami

Dt	(należności)		Ct
Sp	7 000	5 500	2b)
4b)	28 500		

Dt	730– Sprzedaż towarów		Ct
		28 500	4)
		28 500	4a)
		28 500	4b)

Dt	402- Usługi obce		Ct
6)	2 123		
6a)	2 123		

Dt	870 – Podatek dochodowy		Ct
6b)	2 123		

Dt	100– Kasa		Ct
1b) 1 000			
	330 - Towary		
		2 650	5)
		2 650	5a)

210 – Rozrachunki z dostawcami

Dt	(zobowiązania)		Ct
4)	25 800	5 500	2)
4a)	25 800	5 500	2a)
		10 000	3)
		10 000	3a)
		2 650	5b)

Dt	134 – Kredyty bankowe		Ct
1)	1 000	10 000	3b)
1a)	1000		

Dt	309- Materiały		Ct
5)	2 650		
5a)	2 650		
5b)	2 650		

223 – Rozrachunki z US z tytułu

Dt	podatku dochodowego		Ct
		2 123	6)
		2 123	6a)
		2 123	6b)

5.5. Tabelaryczna forma księgowości

⇒ ZADANIE (5.5) – 1

W firmie handlującej wózkami widłowymi spis inwentarza w dniu otwarcia księgi rachunkowej przedstawiał się następująco:

Ip.	Nazwa konta	Wartość w zł
1	801 – Kapitał podstawowy	93 000 zł
2	331 – Towary w postaci wózków widłowych	80 000 zł
3	130 – Rachunek bieżący	25 000 zł
4	210 – Rozrachunki z dostawcami	2 000 zł
5	134 – Kredyty bankowe	10 000 zł

W bieżącym okresie wystąpiły następujące zdarzenia gospodarcze:

Ip.	Data	Opis	Wartość zł
1	05.12.0X	Wystawiono fakturę za sprzedane towary, za które kontrahent zapłacił przelewem	90 000
2	07.12.0X	Wydano odbiorcy towary po koszcie nabycia (KTS) Wz	68 000
3	15.12.0X	Pobrano gotówkę z banku do kasy	10 000
4	18.12.0X	Zakupiono za gotówkę materiały biurowe, które wydano do zużycia	1 500
5	19.12.0X	Sporządzono listę płac i jednocześnie wypłacono z kasy wynagrodzenia dla pracowników	8 500
6	21.12.0X	Splacono kredyt bankowy, otrzymano WB	10 000
7	23.12.0X	Udzielono pożyczkę firmie Ramzes S. A., z rachunku bieżącego (WB)	5 000
8	26.12.0X	Otrzymano fakturę za zużycie energii elektrycznej. Zapłata nastąpi później	80
9	28.12.0X	Zapłacono przelewem zobowiązania wobec dostawców (WB)	1 800

↳ ZADANIE (5.5.) – 2

W firmie usługowej „Ala” salda początkowe kont na 1 kwietnia 200X r. przedstawiały się następująco:

lp.	Nazwa konta	Wartość
1	130 – Rachunek bieżący	20 000 zł
2	100 – Kasa	5 000 zł
3	200 – Rozrachunki z odbiorcami	25 000 zł
4	801 – Kapitał podstawowy	52 000 zł

W kwietniu 200X r. miały miejsce następujące zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji:

lp.	Data	Opis	Wartość
1	03.04.0X	Otrzymano fakturę za zakupione i przyjęte do magazynu materiały biurowe	1000 zł
2	15.04.0X	Wystawiono fakturę za sprzedaną usługę, 4000 zł wpłynęło na rachunek bieżący, pozostała kwota zostanie uregulowana w terminie późniejszym	10 000 zł
3	17.04.0X	Zapłacono gotówką za najem lokalu biurowego za bieżący miesiąc	2000 zł
4	18.04.0X	Wydano do zużycia materiały biurowe	500 zł
5	20.04.0X	Sporządzono listę płac, zaksięgowano wynagrodzenie brutto oraz wypłacono wynagrodzenia pracownikom według listy płac na ich prywatne konta bankowe (Pominięto problem składek ubezpieczeń społecznych oraz zaliczek na podatek dochodowy)	6000 zł
7	27.04.0X	Kontrahent spłacił gotówką do kasy część należności (Sporządzono KP)	1200 zł

5.6. Księgowanie operacji od bilansu otwarcia do bilansu zamknięcia wraz ze sporządzaniem sprawozdań finansowych

⇒ ZADANIE (5.6.) –1

W firmie handlowo-usługowej „Zenon” 31.12.200X r. wystąpiły niżej wymienione składniki zasobów majątkowych i źródeł ich finansowania: środki pieniężne w kasie 25 000 zł, samochody dostawcze 60 000 zł, zobowiązania wobec dostawców 34 000 zł, budynki 100 000 zł, zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń 15 000 zł, kapitał podstawowy 156 000 zł, towary 25 000 zł, należności od odbiorców z terminem spłaty powyżej 12 miesięcy 15 000 zł, środki pieniężne w banku 60 000 zł, papiery wartościowe z terminem wykupu powyżej 12 miesięcy 10 000 zł, wartości niematerialne i prawne 10 000 zł, zaciągnięte kredyty długoterminowe 47 000 zł, kapitał zapasowy 53 000 zł.

W grudniu wystąpiły następujące operacje gospodarcze:

- 1) wystawiono fakturę własną z tytułu sprzedaży usług, zapłata nastąpi w terminie późniejszym 13 000 zł,
- 2) zakupiono towary, zapłacono przelewem bankowym 7000 zł,
- 3) otrzymano fakturę za telefon, zapłata nastąpi w terminie późniejszym 2500 zł,
- 4) uregulowano przelewem zaległe wynagrodzenia pracowników 15 000 zł,
- 5) wystawiono fakturę własną z tytułu sprzedaży towarów, zapłacono gotówką 16 000 zł,
- 6) zapłacono gotówką rachunek za telefon 2500 zł,
- 7) wydano z magazynu sprzedane towary po cenie zakupu 8000 zł,
- 8) przekazano środki pieniężne z banku do kasy na wypłatę wynagrodzeń 11 000 zł,
- 9) sporządzono listę płac i wypłacono wynagrodzenia pracownikom 11 000 zł (pominięto problem składek ZUS),
- 10) bank naliczył i pobrał z rachunku bankowego odsetki od zaciągniętego kredytu 900 zł.

Polecenia do wykonania:

- 1) sporządź bilans otwarcia,
- 2) zaksięguj poniższe operacje gospodarcze,
- 3) oblicz wynik finansowy,

- 4) sporządź bilans zamknięcia,
- 5) sporządź rachunek zysków i strat,
- 6) sporządź rachunek przepływów pieniężnych.

➤ ZADANIE (5.6.) – 2

Stany początkowe wybranych kont przedstawiają się następująco:
(330) Towary 120 000zł, (210) Rozrachunki z dostawcami 50 000 zł, (130) Rachunek bieżący 12 000 zł, (134) Kredyty bankowe 40 000 zł, (100) Kasa 30 000 zł, (010) Środki trwałe 80 000 zł, (200) Rozrachunki z odbiorcami 60 000 zł, (801) Kapitał podstawowyzł.

- 1) odbiorca wpłacił na rachunek bieżący 5000 zł,
- 2) spłacono z rachunku bieżącego ratę kredytu 10 000 zł,
- 3) zainkasowano od odbiorców należność w gotówce 20 000 zł,
- 4) naliczono miesięczną kwotę amortyzacji 2500 zł,
- 5) sprzedano za gotówkę towary hurtowe 40 000 zł,
- 6) wydano z magazynu towary po koszcie nabycia 15 000 zł,
- 7) zapłacono z kasy zobowiązania wobec dostawców 2000 zł,
- 8) zakupiono na kredyt kupiecki towary do magazynu 25 000 zł,
- 9) otrzymano fakturę za transport, zapłacono gotówką 1000 zł,
- 10) otrzymano fakturę za usługi telekomunikacyjne, zapłata nastąpi później 500 zł,
- 11) otrzymano fakturę za reklamę w prasie, zapłacono z rachunku bieżącego 2000 zł,
- 12) otrzymano fakturę za czynsz, zapłata nastąpi później 1500 zł.

Polecenia do wykonania:

- 1) sporządź bilans otwarcia,
- 2) zaksięguj poniższe operacje gospodarcze,
- 3) oblicz wynik finansowy,
- 4) sporządź bilans zamknięcia,
- 5) sporządź rachunek zysków i strat,
- 6) sporządź rachunek przepływów pieniężnych.

➤ ZADANIE (5.6.) – 3

Na 01.01.200X roku salda początkowe kont firmy „Zyta” przedstawiały się następująco: (010) Środki trwałe 70 000 zł, (310) Materiały podstawowe 5000 zł, (311) Materiały pomocnicze 3000 zł, (030) Długoterminowe aktywa finansowe (udzielona pożyczka) 10 000 zł, (130) Rachunek bieżący 30 000 zł, (100) Kasa 10 000 zł, (801) Kapitał podstawowy 100 000 zł, (210) Rozrachunki z dostawcami 38 000 zł, (600) Wyroby gotowe 10 000 zł. W styczniu zarejestrowano następujące zdarzenia gospodarcze:

- 1) wystawiono fakturę własną z tytułu sprzedaży wyrobów gotowych, zapłata nastąpi w terminie późniejszym 12 000 zł,
- 2) miesięczna amortyzacja środków trwałych 600 zł,
- 3) zakupiono towary w hurcie płacąc przelewem bankowym 3000 zł,
- 4) wydano sprzedane wyroby gotowe z magazynu po koszcie wytworzenia 6000 zł,
- 5) sprzedano usługę na kredyt kupiecki wystawiając fakturę własną sprzedaży 15 000 zł,
- 6) otrzymano fakturę za usługi transportowe, zapłata nastąpi w terminie późniejszym 5000 zł,
- 7) sprzedano część niepotrzebnych materiałów pomocniczych wystawiając fakturę własną sprzedaży, płatność została uregulowana przelewem bankowym 2000 zł,
- 8) naliczono i otrzymano na rachunek bankowy odsetki od udzielonej pożyczki 700 zł,
- 9) wydano z magazynu sprzedane materiały pomocnicze 1000 zł,
- 10) zaciągnięto kredyt bankowy, środki pozostawiono do dyspozycji na rachunku bankowym 20 000 zł,
- 11) ze środków na rachunku bankowym zakupiono komputer 6000 zł,
- 12) sprzedano za gotówkę starą, nieużywaną maszynę za 15 000 zł o wartości księgowej 11 000 zł,
- 13) podjęto z rachunku bankowego do kasy środki pieniężne na wypłatę wynagrodzeń 14 000 zł,
- 14) sporządzono listę płac i wypłacono gotówką wynagrodzenia 14 000 zł,
- 15) bank naliczył i pobrał odsetki z rachunku bankowego za udzielony kredyt 500 zł.

Polecenia do wykonania:

- 1) sporządź bilans otwarcia,
- 2) zaksięguj poniższe operacje gospodarcze,
- 3) oblicz wynik finansowy,
- 4) sporządź bilans zamknięcia,
- 5) sporządź rachunek zysków i strat,
- 6) sporządź rachunek przepływów pieniężnych.

⇨ ZADANIE (5.6.) – 4

Na 01.01.200X roku salda początkowe kont firmy „Joanna” przedstawiały się następująco: (020) Wartości niematerialne i prawne 20 000 zł, (010) Środki trwałe 80 000 zł, (330) Towary 15 000 zł, (600) Wyroby gotowe 8000 zł, (200) Rozrachunki z odbiorcami 7000 zł, (130) Rachunek bieżący 25 000 zł, (100) Kasa 5000 zł, (140) Krótkoterminowe papiery wartościowe 9000 zł, (801) Kapitał podstawowy 100 000 zł, (234) Rozrachunki z pracownikami 10 000 zł, (200) Rozrachunki z dostawcami 30 000 zł, (134) Kredyty bankowe 29 000 zł. W styczniu zarejestrowano następujące zdarzenia gospodarcze:

- 1) wystawiono fakturę własną z tytułu sprzedaży towarów, przelew bankowy 13 000 zł,
- 2) odbiorca spłacił gotówką część należności 5000 zł,
- 3) otrzymano fakturę za czynsz 7000 zł,
- 4) wydano sprzedane towary z magazynu 6000 zł,
- 5) zapłacono przelewem bankowym fakturę za czynsz 7000 zł,
- 6) sprzedano wyroby gotowe wystawiając fakturę własną sprzedaży z 14 dniowym terminem płatności 18 000 zł,
- 7) bank naliczył i pobrał odsetki z rachunku bankowego za udzielony kredyt 800 zł,
- 8) ze środków na rachunku bankowym zakupiono maszynę 4000 zł,
- 9) podjęto z rachunku bankowego do kasy środki pieniężne na wypłatę wynagrodzeń 12 000 zł,
- 10) sporządzono listę płac i wypłacono gotówką wynagrodzenia 12 000 zł (pominięto problem ZUS),
- 11) sprzedano za gotówkę część krótkoterminowych papierów wartościowych za 6000 zł, których wartość nabycia wynosiła 5000 zł,
- 12) wydano z magazynu sprzedane wyroby gotowe 8000 zł,
- 13) otrzymano i zapłacono fakturę za energię elektryczną 600 zł,
- 14) otrzymano na rachunek bankowy odszkodowanie od ubezpieczyciela z tytułu zdarzenia losowego, które miało miejsce w poprzednim miesiącu 10 000 zł,
- 15) sprzedano usługę na kredyt kupiecki 3000 zł.

Polecenia do wykonania:

- 1) sporządź bilans otwarcia,
- 2) zaksięguj poniższe operacje gospodarcze,
- 3) oblicz wynik finansowy,
- 4) sporządź bilans zamknięcia,
- 5) sporządź rachunek zysków i strat,
- 6) sporządź rachunek przepływów pieniężnych.

⇒ ZADANIE (5.6.) – 5

Sporządź bilans otwarcia na dzień rozpoczęcia roku obrotowego i przeprowadź klasyfikację wymienionych pozycji włączając je do odpowiedniej grupy bilansu lub pomiń, jeśli nie stanowią ani aktywów, ani pasywów bilansu.

W spółce z ograniczoną odpowiedzialnością o profilu handlowym sporządzono spis inwentarza:

Koszt zużycia materiałów	500 zł
Należności od odbiorców towarów	2 000 zł
Program komputerowy	8 000 zł
Lokal sklepowy z magazynem	240 000 zł
Trwałe wyposażenie sklepu	30 000 zł
Komputer	6 000 zł
Usługi obce	3 000 zł
Zapasy towarów	60 000 zł
Środki pieniężne na rachunku bankowym	12 000 zł
Kasa	5 000 zł
Wynagrodzenia	10 000 zł

Wszystkie posiadane zapasy towarów zostały zakupione na kredyt kupiecki (zapłata nastąpi później), natomiast reszta składników majątku została pokryta wniesionymi wkładami przez udziałowców (właścicieli). Oblicz kapitał własny (podstawowy) zł.

Bilans na 01-01-200X r.

lp.	Aktywa	suma zł	lp.	Pasywa	suma zł
1			1		
2			2		
3			3		
4			4		
5			5		
6			6		

Rozwiązanie:

Bilans na 01.01.200X r.:

lp.	Aktywa	suma zł	lp.	Pasywa	suma zł
1	Wartości niematerialne i prawne	8 000	1	Kapitał podstawowy	303 000
2	Środki trwałe	276 000	2	Zobowiązania wobec dostawców	60 000
3	Wyroby gotowe	60 000			
4	Należności	2 000			
5	Kasa	5 000			
6	Rachunek bieżący	12 000			
	Ogółem aktywa	363 000		Ogółem pasywa	363 000

➤ ZADANIE (5.6.) – 6

Sporządź bilans otwarcia na 01.01.200X r. i przeprowadź klasyfikację wymienionych pozycji włączając je do odpowiedniej grupy bilansu lub pomini, jeśli nie stanowią ani aktywów, ani pasywów bilansu. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością o profilu produkcyjnym posiadała następujące pozycje:

Należności od odbiorców	10 000 zł
Koszt wyrobów sprzedanych (KWS)	40 000 zł
Koszty administracji	30 000 zł
Gotówka w kasie	7 000 zł
Usługi obce oraz opłaty i podatki	4 000 zł
Materiały podstawowe	24 000 zł
Budynki produkcyjne	120 000 zł
Kredyty bankowe	50 000 zł
Budynki administracyjne	40 000 zł
Program komputerowy	6 000 zł
Wyroby gotowe	160 000 zł

Materiały podstawowe zakupione zostały w całości na kredyt kupiecki (zapłata nastąpi później), zaś pozostałe aktywa zostały sfinansowane kapitałem własnym. Oblicz kapitał podstawowyzł

Bilans na 01-01-200X r.:

lp.	Aktywa	suma zł	lp.	Pasywa	suma zł
1			1		
2			2		
3			3		
4			4		
5			5		
6			6		

↳ ZADANIE (5.6.) – 7

Sporządź bilans otwarcia na 01.01.200X r. i przeprowadź klasyfikację wymienionych pozycji włączając je do odpowiedniej grupy bilansu lub pomiar, jeśli nie stanowią ani aktywów, ani pasywów bilansu.

W spółce z ograniczoną odpowiedzialnością o profilu usługowym sporządzono spis:

Wynagrodzenia	12 000 zł
Zużycie materiałów	300 zł
Należności od odbiorców usług	1 000 zł
Zużycie materiałów i energii	1 200 zł
Lokal - warsztat samochodowy	60 000 zł
Podnośnik elektryczny	10 000 zł
Usługi obce	600 zł
Części zapasowe do napraw samochodów	2 000 zł
Środki pieniężne na rachunku bankowym	6 000 zł
Kasa	4 000 zł
Kredyty bankowe	15 000 zł

Podnośnik został zakupiony na kredyt kupiecki, zapłata nastąpi później. Natomiast reszta składników majątku została pokryta wniesionymi wkładami przez udziałowców.

Bilans na 01-01-200X r.:

lp.	Aktywa	suma zł	lp.	Pasywa	suma zł
1			1		
2			2		

3			3		
4			4		
5			5		
6			6		

⇒ ZADANIE (5.6.) – 8

Sporządź bilans otwarcia na 01.01. 200X r. i przeprowadź klasyfikację wymienionych pozycji włączając je do odpowiedniej grupy bilansu lub pomień, jeśli nie stanowią ani aktywów, ani pasywów bilansu.

W spółce z ograniczoną odpowiedzialnością o profilu produkcyjnym sporządzono spis:

Koszt wyrobów sprzedanych (KWS)	20 000 zł
Materiały podstawowe	8 000 zł
Usługi obce	5 000 zł
Budynek produkcyjny (hala produkcyjna)	50 000 zł
Maszyny produkcyjne	6 000 zł
Koszty finansowe	800 zł
Zespół komputerowy	4 000 zł
Środki pieniężne na rachunku bankowym	6 000 zł
Kasa	4 000 zł
Wyroby gotowe w magazynie	15 000 zł
Program komputerowy	6 800 zł

Materiały zostały zakupione na kredyt kupiecki (zapłata nastąpi później). Firma posiada zobowiązania bankowe z tytułu zaciągniętego kredytu na zakup budynku produkcyjnego, natomiast reszta składników majątku została pokryta wniesionymi wkładami przez udziałowców.

Bilans na 01-01-200X r.:

lp.	Aktywa	suma zł	lp.	Pasywa	suma zł
1			1		
2			2		
3			3		
4			4		
5			5		
6			6		

➤ ZADANIE (5.6.) – 9

Sporządź bilans otwarcia na 01.01.200X r. i przeprowadź klasyfikację wymienionych pozycji włączając je do odpowiedniej grupy bilansu lub pomiń, jeśli nie stanowią ani aktywów, ani pasywów bilansu.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością o profilu produkcyjnym posiadała następujące pozycje:

Należności od odbiorców	15 000 zł
Koszt wyrobów sprzedanych (KWS)	60 000zł
Koszty administracji	25 000 zł
Gotówka w kasie	6 000 zł
Usługi obce oraz opłaty i podatki	3 000 zł
Materiały podstawowe	30 000 zł
Budynki produkcyjne	100 000 zł
Kredyty bankowe	70 000 zł
Budynki administracyjne	40 000 zł
Komputer	7 000 zł
Program komputerowy	6 000 zł
Wyroby gotowe	125 000 zł

Materiały podstawowe zakupiono w całości na kredyt kupiecki (zapłata nastąpi później), zaś pozostałe aktywa zostały sfinansowane kapitałem własnym. Oblicz kapitał podstawowyzł.

Bilans na 01-01-200X r.:

lp.	Aktywa	suma zł	lp.	Pasywa	suma zł
1			1		
2			2		
3			3		
4			4		
5			5		
6			6		

⇒ ZADANIE (5.6.) – 10

Sporządź bilans otwarcia na 01.01.200X r. i przeprowadź klasyfikację wymienionych pozycji włączając je do odpowiedniej grupy bilansu lub pomiń, jeśli nie stanowią ani aktywów, ani pasywów bilansu.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością o profilu produkcyjnym posiadała następujące pozycje:

Koszt wyrobów sprzedanych (KWS)	60 000zł
Usługi obce oraz opłaty i podatki	3 000 zł
Kredyty bankowe	70 000 zł
Program komputerowy	6 000 zł
Koszt wyrobów sprzedanych (KWS)	35 000 zł
Koszty administracji	15 000 zł
Gotówka w kasie	7 000 zł
Materiały podstawowe	42 000 zł
Budynki produkcyjne	160 000 zł
Kredyty bankowe	90 000 zł
Środki pieniężne na rachunku bankowym	7 000 zł

Maszyny produkcyjne zakupione zostały w całości na kredyt kupiecki (zapłata nastąpi później), zaś pozostałe aktywa zostały sfinansowane kapitałem własnym. Oblicz kapitał podstawowyzł.

Bilans na 01-01-200X r.:

lp.	Aktywa	suma zł	lp.	Pasywa	suma zł
1			1		
2			2		
3			3		
4			4		
5			5		
6			6		

➤ ZADANIE (5.6.) – 11

Stan początkowy (1 stycznia) środków pieniężnych w kasie 12 000 zł, a na rachunku bieżącym 40 000 zł. W czasie rozpatrywanego okresu zakupiono środek trwały płaćcąc przelewem 6 000 zł, sprzedano za gotówkę towary 8 000 zł, wypłacono wynagrodzenie pracownikom 5 000 zł, zaciągnięto gotówkowy kredyt bankowy 12 000 zł. Sprzedano na kredyt kupiecki (zapłata nastąpi później) materiały 1000 zł, bank naliczył i pobrał przelewem odsetki od zaciągniętego kredytu 500 zł. Sporządź rachunek przepływów pieniężnych używając słów „plus” lub „minus” w poniższej tabeli:

A. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej „plus” lub „minus”.....	
Wpływy plus	
Wydatki minus	
B. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej.....	
Wpływy plus	
Wydatki minus	
C. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej.....	
Wpływy plus	
Wydatki minus	
D. Przepływy pieniężne netto razem	
F. Środki pieniężne na początek okresu	
G. Środki pieniężne na koniec okresu (BZ)	

Rozwiązanie:

A. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej „plus” lub „minus”.....	plus 3 000 zł
Wpływy plus sprzedaż towarów 8 000 zł	
Wydatki minus wynagrodzenia 5 000 zł	
B. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej.....	minus 6 000 zł
Wpływy plus	
Wydatki minus zakup środków trwałych 6000 zł	
C. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej.....	plus 11 500 zł
Wpływy plus kredyt bankowy 12 000 zł	
Wydatki minus odsetki 500 zł	
D. Przepływy pieniężne netto + 3 000 – 6 000 + 11 500	plus 8 500 zł
razem	
F. Środki pieniężne na początek okresu rachunek bieżący 40 000 + kasa 12 000	52 000 zł
G. Środki pieniężne na koniec okresu (BZ)	60 500 zł

↳ ZADANIE (5.6.) – 12

Stan początkowy (1 stycznia) środków pieniężnych w kasie 15 000 zł, a na rachunku bieżącym 20 000 zł. Odsprzedano nieczynny w firmie środek trwały za gotówkę 3000 zł. W czasie rozpatrywanego okresu zakupiono towary płacąc przelewem 6000 zł, sprzedano za gotówkę towary 18 000 zł, wypłacono wynagrodzenie pracownikom 7000 zł, zaciągnięto gotówkowy kredyt bankowy 20 000 zł. Zakupiono krótkoterminowe aktywa finansowe (inwestycja w papiery wartościowe) za gotówkę 4000 zł, bank naliczył i pobrał przelewem odsetki od zaciągniętego kredytu 600 zł. Sporządź rachunek przepływów pieniężnych używając słów „plus” lub „minus” w poniższej tabeli:

A. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej „plus” lub „minus”.....	
Wpływy plus	
Wydatki minus	
B. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej.....	
Wpływy plus	
Wydatki minus	
C. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej.....	
Wpływy plus	
Wydatki minus	
D. Przepływy pieniężne netto razem	
E. Środki pieniężne na początek okresu	
G. Środki pieniężne na koniec okresu (BZ)	

↳ ZADANIE (5.6.) – 13

Stan początkowy (1 stycznia) środków pieniężnych w kasie 7000 zł, a na rachunku bieżącym 10 000 zł. W czasie rozpatrywanego okresu zakupiono towary płacąc przelewem 8000 zł, sprzedano za gotówkę towary o wartości 12 000 zł, wypłacono wynagrodzenie pracownikom 6000 zł, zaciągnięto gotówkowy kredyt bankowy 7000 zł. Sprzedano na kredyt kupiecki (zapłata nastąpi później) materiały 1000 zł. Bank naliczył i pobrał przelewem odsetki od zaciągniętego kredytu 200 zł. Zakupiono komputer za 4000 zł, płacąc przelewem. Sporządź rachunek przepływów pieniężnych używając słów „plus” lub „minus” w poniższej tabeli:

A. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej „plus” lub „minus”	
Wpływy plus	
Wydatki minus	
B. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	
Wpływy plus	
Wydatki minus	
C. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	
Wpływy plus	
Wydatki minus	
D. Przepływy pieniężne netto razem	
F. Środki pieniężne na początek okresu	
G. Środki pieniężne na koniec okresu (BZ)	

⇒ ZADANIE (5.6.) –14

Stan początkowy (1 stycznia) środków pieniężnych w kasie 6000 zł, a na rachunku bieżącym 8000 zł. W czasie rozpatrywanego okresu zakupiono za gotówkę materiały za 500 zł, sprzedano za gotówkę towary 14 000 zł, wypłacono wynagrodzenie pracownikom 4000 zł, zaciągnięto gotówkowy kredyt bankowy 12 000 zł. Sprzedano na kredyt kupiecki (zapłata nastąpi później) materiały 1000 zł, bank naliczył i pobrał przelewem odsetki od zaciągniętego kredytu 400 zł. Zakupiono środek trwały za 5000 zł, płacąc przelewem. Sporządź rachunek przepływów pieniężnych używając słów „plus” lub „minus” w poniższej tabeli:

A. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej „plus” lub „minus”	
Wpływy plus	
Wydatki minus	
B. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	
Wpływy plus	
Wydatki minus	
C. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	
Wpływy plus	
Wydatki minus	
D. Przepływy pieniężne netto razem	
F. Środki pieniężne na początek okresu	
G. Środki pieniężne na koniec okresu (BZ)	

➤ ZADANIE (5.6.) – 15

Stan początkowy (1 stycznia) środków pieniężnych w kasie 12 000 zł, a na rachunku bieżącym 8000 zł. Odsprzedano nieczynny w firmie środek trwały za gotówkę 6000 zł. W czasie rozpatrywanego okresu zakupiono towary, płacąc przelewem 8000 zł, sprzedano za gotówkę towary 12 000 zł, wypłacono wynagrodzenie pracownikom 3000 zł, zaciągnięto gotówkowy kredyt bankowy 22 000 zł. Zakupiono krótkoterminowe aktywa finansowe (inwestycja w papiery wartościowe) za gotówkę 5000 zł, bank naliczył i pobrał przelewem odsetki od zaciągniętego kredytu 600 zł. Sporządź rachunek przepływów pieniężnych używając słów „plus” lub „minus” w poniższej tabeli:

A. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej „plus” lub „minus”	
Wpływy plus	
Wydatki minus	
B. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	
Wpływy plus	
Wydatki minus	
C. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	
Wpływy plus	
Wydatki minus	
D. Przepływy pieniężne netto razem	
F. Środki pieniężne na początek okresu	
G. Środki pieniężne na koniec okresu (BZ)	

➤ ZADANIE (5.6.) – 16

Stan początkowy (1 stycznia) środków pieniężnych w kasie 18 000 zł, a na rachunku bieżącym 2000 zł. Odsprzedano nieczynny w firmie środek trwały za gotówkę 2000 zł. W czasie rozpatrywanego okresu zakupiono towary płacąc przelewem 7000 zł, sprzedano za gotówkę towary 24 000 zł, wypłacono wynagrodzenie pracownikom 9000 zł, zaciągnięto gotówkowy kredyt bankowy 10 000 zł. Zakupiono krótkoterminowe aktywa finansowe (inwestycja w papiery wartościowe) za gotówkę 8000 zł, bank naliczył i pobrał przelewem odsetki od zaciągniętego kredytu 700 zł. Sporządź rachunek przepływów pieniężnych używając słów „plus” lub „minus” w poniższej tabeli:

A. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej „plus” lub „minus”	
Wpływy plus	
Wydatki minus	
B. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	
Wpływy plus	
Wydatki minus	
C. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	
Wpływy plus	
Wydatki minus	
D. Przepływy pieniężne netto razem	
F. Środki pieniężne na początek okresu	
G. Środki pieniężne na koniec okresu (BZ)	

Rozdział 6

Procedury księgowe na koniec okresu sprawozdawczego

6.1. Elementy procedur księgowych w trakcie na koniec okresu sprawozdawczego

⇒ TEST (6.1.) – 1

Wybierz poprawną odpowiedź dotyczącą arkusza roboczego:

1. Podstawowymi kolumnami każdego arkusza roboczego są:
- zestawienie sald, zapisy dostosowawcze, zestawienie sald po zapisach dostosowawczych, rachunek zysków i strat, arkusz bilansowy,
 - zestawienie obrotów, zapisy dostosowawcze, rachunek przepływów pieniężnych, arkusz bilansowy,
 - zestawienie sald, zestawienie zmian w kapitale własnym, rachunek zysków i strat, arkusz bilansowy,
 - zestawienie obrotów i sald, zapisy dostosowawcze, zestawienie zmian w kapitale własnym, rachunek przepływów pieniężnych.

⇒ ZADANIE (6.1.) – 1

Podaj charakter sald poniżej wymienionych kont, oznaczając odpowiednio: Dt – saldo Debet, Ct – saldo Credit.

lp.	Rodzaje kont	Salda	
		Debet Dt	Credit Ct
1	Konta aktywów		
2	Konta – rozliczeń międzyokresowych czynnych		
3	Konta kapitałów własnych		
4	Należne wpłaty na kapitał podstawowy (lub wycofanie z kapitału) – wartość ujemna		
5	Wynik finansowy – strata		

6	Rozliczenia międzyokresowe bierne		
7	Konta kosztów		
8	Konta strat nadzwyczajnych		
9	Konta przychodów		
10	Konta zysków nadzwyczajnych		
11	Podatek dochodowy		

6.2. Klasy i typy zapisów dostosowawczych

➤ ZADANIE (6.2.) – 1

Zakwalifikuj każde z poniżej wymienionych zdarzeń gospodarczych podlegających ewidencji do odpowiedniej klasy i typu zapisów dostosowawczych, a następnie zadekretuj je na odpowiednich kontach.

lp.	Zdarzenie gospodarcze podlegające ewidencji	Klasy i typy zapisów dostosowawczych do wyboru:	Dekretacja	
			Dt	Ct
1	Przedpłata czynszów	a) odroczone koszty – rozliczenie odroczonech kosztów,		
		b) odroczone przychody – rozliczenie odroczonech przychodów,		
		c) narosłe przychody – przychody nie zaksięgowane (osiągnięte, ale nie otrzymane),		
		d) narosłe koszty – koszty nie zaksięgowane (poniesione, ale nie uregulowane),		

2	Przedpłata ubezpieczeń majątkowych	a) odroczone koszty – rozliczenie odroczonej kosztów,		
		b) odroczone przychody – rozliczenie odroczonej przychodów,		
		c) narosłe przychody – przychody nie zaksięgowane (osiągnięte, ale nie otrzymane),		
		d) narosłe koszty – koszty nie zaksięgowane (poniesione, ale nie uregulowane),		
3	Zużycie materiałów pomocniczych	a) odroczone koszty – rozliczenie odroczonej kosztów,		
		b) odroczone przychody – rozliczenie odroczonej przychodów,		
		c) narosłe przychody – przychody nie zaksięgowane (osiągnięte, ale nie otrzymane),		
		d) narosłe koszty – koszty nie zaksięgowane (poniesione, ale nie uregulowane),		
4	Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	a) odroczone koszty- rozliczenie odroczonej kosztów,		
		b) odroczone przychody – rozliczenie odroczonej przychodów,		
		c) narosłe przychody – przychody nie zaksięgowane (osiągnięte, ale nie otrzymane),		
		d) narosłe koszty – koszty nie zaksięgowane (poniesione, ale nie uregulowane),		

5	Utrata wartości aktywów	a) odroczone koszty – rozliczenie odroczonej kosztów,		
		b) odroczone przychody – rozliczenie odroczonej przychodów,		
		c) narosłe przychody – przychody nie zaksięgowane (osiągnięte, ale nie otrzymane),		
		d) narosłe koszty – koszty nie zaksięgowane (poniesione ale nie uregulowane),		
6	Otrzymane przedpłaty na poczet dostaw	a) odroczone koszty – rozliczenie odroczonej kosztów,		
		b) odroczone przychody – rozliczenie odroczonej przychodów,		
		c) narosłe przychody – przychody nie zaksięgowane (osiągnięte ale nie otrzymane),		
		d) narosłe koszty – koszty nie zaksięgowane (poniesione, ale nie uregulowane),		
7	Narosłe należności z tytułu odsetek należnych	a) odroczone koszty – rozliczenie odroczonej kosztów,		
		b) odroczone przychody – rozliczenie odroczonej przychodów,		
		c) narosłe przychody – przychody nie zaksięgowane (osiągnięte, ale nie otrzymane),		
		d) narosłe koszty – koszty nie zaksięgowane (poniesione, ale nie uregulowane),		

8	Narosłe zobowiązania z tytułu odsetek naliczonych	a) odroczone koszty – rozliczenie odroczonej kosztów,		
		b) odroczone przychody – rozliczenie odroczonej przychodów,		
		c) narosłe przychody – przychody nie zaksięgowane (osiągnięte, ale nie otrzymane),		
		d) narosłe koszty – koszty nie zaksięgowane (poniesione, ale nie uregulowane),		
9	Koszty planowanych remontów, napraw gwarancyjnych	a) odroczone koszty – rozliczenie odroczonej kosztów		
		b) odroczone przychody – rozliczenie odroczonej przychodów		
		c) narosłe przychody – przychody nie zaksięgowane (osiągnięte, ale nie otrzymane)		
		d) narosłe koszty – koszty nie zaksięgowane (poniesione, ale nie uregulowane)		
10	Narosłe zobowiązania z tytułu energii elektrycznej, gazu	a) odroczone koszty – rozliczenie odroczonej kosztów,		
		b) odroczone przychody – rozliczenie odroczonej przychodów,		
		c) narosłe przychody – przychody nie zaksięgowane (osiągnięte, ale nie otrzymane),		
		d) narosłe koszty – koszty nie zaksięgowane (poniesione, ale nie uregulowane),		

➤ ZADANIE (6.2.) – 2

W firmie „Lucyna” o profilu usługowym na koniec marca zestawienie sald przed zapisami dostosowawczymi zawierało:

lp.	Nazwa konta	Symbol konta	Kwota w zł
1	Środki trwałe	010	20 000
2	Kapitał podstawowy	801	27 000
3	Rozrachunki z dostawcami – (zobowiązania)	210	15 000
4	Materiały pomocnicze	311	5 000
5	Rozrachunki z odbiorcami – (należności)	200	9 000
6	Rachunek bieżący	130	11 490
7	Kasa	100	280
8	Rozliczenia międzyokresowe czynne – ubezpieczenie samochodów	640	720
9	Rozliczenia międzyokresowe czynne – prenumerata czasopism	640	510
10	Rozliczenia międzyokresowe przychodów – przedpłata za wynajem lokalu biurowego	840	12 000
11	Należności z tytułu pożyczek krótkoterminowych	145	15 000
12	Sprzedaż usług podstawowych	720	14 000
13	Wynagrodzenia	404	6 000

Informacje dotyczące zapisów dostosowawczych w marcu:

- ubezpieczenie dotyczące samochodów w kwocie 720 zł zostało zapłacone w styczniu 200X r. za cały rok z góry,
- prenumerata czasopism w kwocie 510 zł została zapłacona w lutym 200X r. za pół roku z góry,
- przedpłatę za wynajem lokalu biurowego otrzymano w styczniu 200X r. za okres 3 miesięcy,
- naliczono odsetki od udzielonej pożyczki w kwocie 15 000 zł ze stopą 18% w skali roku. Pożyczka wraz z odsetkami będzie zwrócona w następnym roku,

- e) stan końcowy konta 311 „Materiały pomocnicze” (po zapisach dostosowawczych) wynosił 1000 zł,
- f) stopa amortyzacji środków trwałych wynosi 20%,
- g) z pozostałych do spłaty należności od odbiorców istnieje szansa odzyskania jedynie 30% należnej kwoty, ze względu na fakt, iż jeden z odbiorców został postawiony w stan upadłości,
- h) stawka podatku dochodowego wynosi 19%.

Polecenia do wykonania:

- 1) wprowadź salda kont przed zapisami dostosowawczymi do arkusza roboczego,
 - 2) dokonaj odpowiednich zapisów dostosowawczych w arkuszu roboczym,
 - 3) przenieś stany kont wynikowych do kolumny rachunek zysków i strat arkusza roboczego i ustal wynik finansowy,
 - 4) przenieś salda kont bilansowych i wynik finansowy do kolumny arkusz bilansowy arkusza roboczego.
- Rozwiązanie przedstaw w arkuszu roboczym na str. 154.

Obliczenia do zapisów dostosowawczych:

- a) Ubezpieczenie samochodów przypadające na grudzień 200X r.:
 $720 \text{ zł} / 12 \text{ miesięcy} = 60 \text{ zł}$,
- b) Koszty prenumeraty czasopism przypadający na grudzień 200X r.:
 $510 \text{ zł} / 6 \text{ miesięcy} = 85 \text{ zł}$,
- c) Przedpłata za wynajem lokalu biurowego przypadająca na grudzień 200X r.:
 $12\ 000 \text{ zł} / 3 \text{ miesiące} = 4000 \text{ zł}$,
- d) Narosłe odsetki od udzielonej pożyczki przypadające na grudzień 200X r.:
 $18\% / 12 \times 15\ 000 \text{ zł} = 225 \text{ zł}$,
- e) Zużycie materiałów:
 $5000 \text{ zł} - 1000 \text{ zł} = 4000 \text{ zł}$,
- f) Amortyzacja środków trwałych:
 $20\% \times 20\ 000 \text{ zł} / 12 \text{ miesięcy} = 333 \text{ zł}$ (zaokrąglono do pełnych zł),
- g) Odpisy aktualizujące utratę należności:
 $70\% \times 9000 \text{ zł} = 6300 \text{ zł}$,
- h) Podatek dochodowy (zaokrąglony do pełnych zł):
 $(\text{Przychody} - \text{Koszty}) \times \text{stawka podatku dochodowego} =$
 $= (18\ 225 - 16\ 778) \text{ zł} \times 19\% = 275 \text{ zł}$.

⇒ ZADANIE (6.2.) – 3

W firmie „Parkiet” o profilu produkcyjno-handlowym salda początkowe na 1 grudnia 200X r. były następujące:

lp.	Nazwa konta	Symbol konta	Salda kont	
			Dt	Ct
1	Środki trwałe	010	40 000	
2	Towary	331	6 000	
3	Wyroby gotowe	600	30 000	
4	Rachunek bieżący	130	10 000	
5	Kasa	100	2 000	
6	Kapitał podstawowy	801		61 000
7	Rozrachunki z dostawcami	210		27 000
8	Suma ogólna w zł		88 000	88 000

W grudniu 200X r. miały miejsce następujące operacje gospodarcze:

- 1) zapłacono gotówką ubezpieczenie za samochód służbowy za cały rok z góry w wysokości 1080 zł,
- 2) zapłacono przelewem za prenumeratę czasopism za pół roku z góry, która wynosiła 600 zł,
- 3) zakupiono materiały podstawowe za 5000 zł, które przyjęto do magazynu na podstawie dokumentu Pz, zapłata nastąpi w terminie późniejszym,
- 4) sprzedano towary X odbiorcy „S” za 10 000 zł, zapłata ma być dokonana przelewem w terminie późniejszym,
- 5) wydano z magazynu sprzedane towary, wartość w cenie zakupu wynosiła 6000 zł,
- 6) kontrahent „S” uregulował przelewem część płatności, w kwocie 5000 zł dotyczącej zakupionych towarów X,
- 7) na rachunek bieżący wpłynęła przedpłata w wysokości 15 000 zł, za wynajmem lokalu biurowego za okres 3 miesięcy,
- 8) udzielono pożyczki z rachunku bieżącego w wysokości 15 000 zł na okres 4 miesięcy. Płatność odsetek razem z należnością główną wymagana jest na koniec czwartego miesiąca, oprocentowanie pożyczki w skali roku wynosiło 18%,
- 9) sprzedano za 7000 zł wyroby gotowe A, należność wpłynęła do kasy, firma P udzieliła dwuletniej gwarancji, oszacowane koszty napraw gwarancyjnych wynoszą 5% kosztów sprzedanych wyrobów gotowych,
- 10) wydano z magazynu wyroby gotowe, koszt wyrobów sprzedanych wyniósł 3000 zł.

Polecenia do wykonania:

- 1) zaksięguj operacje gospodarcze na kontach T-owych,
- 2) sporządź zestawienie obrotów i sald przed zapisami dostosowawczymi,
- 3) przedstaw zapisy dostosowawcze na kontach T-owych, określając ich klasę i typ,
- 4) przenieś stany końcowe kont kosztów i przychodów na konto 860 – Wynik finansowy oraz oblicz zysk netto,
- 5) rozwiążanie przedstaw w arkuszu roboczym.

Informacje niezbędne do dokonania zapisów dostosowawczych:

- a) na podstawie inwentaryzacji stan końcowy materiałów podstawowych na koniec stycznia 200X r. wynosił 1 000 zł,
- b) roczna stawka amortyzacji dla środków trwałych wynosiła 30%,
- c) z pozostałej do spłaty należności od kontrahenta „S” istnieje szansa odzyskania jedynie 30% należnej kwoty, ponieważ został on postawiony w stan upadłości,
- d) stopa podatku dochodowego wynosi 19%.

Arkusz roboczy firmy „Parkiet”

lp.	Nazwa konta	Symbol konta	Zestawienie sald przed zapisami dostosowawczymi		Zapisy dostosowawcze		Zestawienie sald po zapisach dostosowawczych		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
			Dr	Ct	Dr	Ct	Dr	Ct	Dr	Ct	Dr	Ct
1	Środki trwałe	010										
2	Towary	331										
3	Wyroby gotowe	600										
4	Kapitał podstawowy	801										
5	Rozrachunki z dostawcami	210										
6	Materiały podstawowe	310										
7	Rozrachunki z odbiorcami	200										
8	Rachunek bieżący	130										
9	Kasa	100										
10	Rozliczenie międzykresowe czynne	640										
11	Rozliczenia międzykresowe przychodów	840										
12	Należności z tytułu pożyczek krótkoterminowych	145										
13	Koszty wyrobów sprzedanych	701										
14	Sprzedaż towarów	730										
15	Koszta towarów sprzedanych	731										
16	Sprzedaż wyrobów gotowych	700										
17	Pozostałe koszty	406										
18	Pozostałe przychody operacyjne	760										
19	Rozliczenia międzykresowe bierne	641										
20	Przychody finansowe	750										
21	Pozostałe rozliczenia międzykresowe	650										
22	Zużycie materiałów i energii	401										
23	Amortyzacja	400										
24	Umorzenie środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	070										
25	Odpisy aktualizujące należności	206										
26	Pozostałe koszty operacyjne	761										
27	Podatek dochodowy	870										
28	Rozrachunki z US z tytułu podatku dochodowego	223										
29	Zysk netto	860										
	Razem											
	Zapisy dostosowawcze								Obliczenia pomocnicze	Przychód	Koszty	
a)	Ubezpieczenie samochodu służbowego								Razem bez podatku i zysku			
b)	Prenumerata czasopism								Zysk brutto			
c)	Przedpłata za wynajem lokalu biurowego								Podatek			
d)	Odstępki od udzielonej pożyczki								Zysk netto			
e)	Koszty napraw gwarancyjnych											
f)	Zużycie materiałów podstawowych											
g)	Amortyzacja środków trwałych											
h)	Odpis aktualizujący należności od odbiorców stawa rozliczeń											

6.3. Zapisy dostosowawcze i zamykające konta wynikowe

↳ ZADANIE (6.3.) – 1

Spośród poniżej wymienionych stwierdzeń dotyczących zapisów dostosowawczych określ, które są prawdziwe, a które fałszywe:

Zapisy dostosowawcze	Prawda	Fałsz
Dzięki zapisom dostosowawczym przychody i koszty danego okresu są zgodne z zasadą współmierności w przypadku jednostek usługowych i handlowych,		
W jednostkach produkcyjnych należy uwzględnić problem zmiany stanu produktów, przy ustalaniu wyniku finansowego metodą porównawczą,		
W jednostkach produkcyjnych wszystkie koszty poniesione w okresie bieżącym można uznać za współmierne z przychodami,		
W jednostkach produkcyjnych nie wszystkie koszty poniesione w okresie bieżącym można uznać za współmierne z przychodami,		
Konieczność dokonania korekt w postaci zmiany stanu produktów w jednostkach produkcyjnych występuje gdy może ona sprzedać wyroby, których koszt wytworzenia został poniesiony w okresie poprzednim lub gdy może nie sprzedać części wyrobów, które wytworzyła w bieżącym okresie,		
Zmiana stanu produktów dotyczy tylko jednego składnika, którym są wyroby gotowe i przy jej ustaleniu bierze się pod uwagę różnicę między stanem końcowym i stanem początkowym wyrobów gotowych,		
Zmiana stanu produktów stanowi różnicę między stanem końcowym a stanem początkowym z reguły trzech składników: rozliczeń międzyokresowych kosztów, wyrobów gotowych i produkcji niezakończonych,		
Zwiększenie stanu wyrobów gotowych występuje, gdy ich stan końcowy jest mniejszy od stanu początkowego, wówczas to część wyrobów, która pochłonęła koszty rodzajowe okresu bieżącego nie została sprzedana, osiadła w magazynie wyrobów gotowych i dopiero stanie się kosztem uzyskania przychodów okresu, w którym nastąpi sprzedaż, wówczas należy koszty rodzajowe pomniejszyć zapisem na kontach „490 Dt” oraz „860 Ct”,		
Zwiększenie stanu wyrobów gotowych ma miejsce, gdy ich stan końcowy jest większy od stanu początkowego i wówczas należy koszty rodzajowe pomniejszyć zapisem na kontach „490 Dt” oraz „860 Ct”.		

⇒ ZADANIE (6.3.) – 2

W firmie „Marysia” o profilu produkcyjnym stosuje się rodzajowy układ kosztów. W danym okresie sprawozdawczym miały miejsce następujące zdarzenia podlegające ewidencji:

- 1) poniesiono koszty rodzajowe w wysokości 50 000 zł,
- 2) przeniesiono zmianę stanu produktów na konto „Rozliczenie kosztów rodzajowych”. Wiadomo, że stan początkowy wyrobów gotowych wynosił 5000 zł a na podstawie spisu z natury ustalono, że zapas końcowy wyrobów gotowych wynosił 12 000 zł,
- 3) przeniesiono koszty rodzajowe na konto „Wynik finansowy” na dzień bilansowy,
- 4) przeniesiono na dzień bilansowy zmianę stanu produktów.

Polecenia do wykonania:

- 1) przedstawić zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji na kontach T-owych,
- 2) ustalić rodzaj zmiany produktów jaki wystąpił w zadaniu i wyjaśnić na czym polega zmiana stanu produktów,
- 3) obliczyć koszt wyrobów sprzedanych.

⇒ ZADANIE (6.3.) – 3

W firmie „Basia”, spółce z o.o. w ubiegłym roku osiągnięto zysk netto w wysokości 180 000 zł. Na podstawie uchwały zgromadzenia wspólników w zakresie podziału zysku za rok ubiegły, dokonano następujących księgowanń związanych z rozliczeniem wyniku finansowego:

- 1) przeniesiono zysk netto roku ubiegłego na konto 820 – Rozliczenie wyniku finansowego,
- 2) przekazano 20% zysku netto roku ubiegłego na nagrody dla pracowników,
- 3) przeznaczono kwotę 50 000 zł z zysku netto na dywidendy na rzecz udziałowców,
- 4) zasilono kapitał zapasowy: 74 000 zł,
- 5) wypłacono przelewem nagrody dla pracowników,
- 6) wypłacono przelewem dywidendy na rzecz udziałowców.

Polecenia do wykonania:

Przedstaw ewidencję zdarzeń gospodarczych podlegających ewidencji dotyczących rozliczenia wyniku finansowego oraz wyjaśnij charakter salda końcowego konta 820 – „Rozliczenie wyniku finansowego”.

⇒ ZADANIE (6.3.) – 4

„Monika” spółka z o. o. w ubiegłym roku wykazała stratę w wysokości 20 000 zł, którą w świetle przepisów prawa należy pokryć z kapitału zapasowego. W związku z powyższym w firmie „Monika” wystąpiły następujące zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji:

- 1) prześlęgowano stratę bilansową z poprzedniego roku,
- 2) pokryto stratę bilansową z kapitału zapasowego.

Polecenia do wykonania:

- 1) przedstaw powyższe zdarzenia gospodarcze na kontach T-owych.

6.4. Weryfikacja i publikacja sprawozdań finansowych

⇒ TEST (6.4.) – 1

Rozwiąż poniższy test wybierając poprawną odpowiedź:

1. W trakcie działalności gospodarczej jednostka gospodarcza zmuszona jest do sporządzania różnego rodzaju sprawozdań i raportów, które:
 - a) stanowią źródło informacji przeznaczonych tylko na użytek własny (w celu bardziej efektywnego zarządzania),
 - b) stanowią źródło informacji przeznaczonych tylko na użytek zewnętrzny (dla różnych grup odbiorców informacji),
 - c) stanowią źródło informacji przeznaczonych zarówno na użytek własny (w celu bardziej efektywnego zarządzania), jak i na użytek zewnętrzny (dla różnych grup odbiorców informacji),
 - d) żadne z powyższych stwierdzeń nie jest prawdziwe.

2. Zestaw sprawozdań finansowych zawiera:
 - a) bilans i rachunek zysków i strat,
 - b) bilans, rachunek zysków i strat oraz zestawienie obrotów i sald,
 - c) bilans, rachunek zysków i strat, rachunek przepływów pieniężnych, zestawienie zmian w kapitale własnym oraz dodatkowe objaśnienia,
 - d) bilans, spis z natury, rachunek zysków i strat oraz zestawienie zmian w kapitale własnym.

3. Do sporządzania sprawozdań finansowych są zobowiązane wszystkie jednostki prowadzące ewidencję zdarzeń gospodarczych podlegających ewidencji w myśl:
 - a) rozporządzenia Ministra Finansów,
 - b) dzienników urzędowych GUS,
 - c) prawa podatkowego,
 - d) ustawy o rachunkowości.

4. Podmiotami bezwarunkowo zobowiązanych do poddania swoich sprawozdań badaniu przez biegłych rewidentów są:
 - a) grupy kapitałowe i kontynuujące działalność spółki akcyjne, banki, zakłady ubezpieczeń, jednostki działające na podstawie przepisów o publicznym obrocie papierów wartościowych, funduszach powierniczych, inwestycyjnych, emerytalnych,
 - b) jednostki gospodarcze, których średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty wynosi co najmniej 50 osób,
 - c) jednostki gospodarcze, których suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego stanowiła równowartość w walucie polskiej co najmniej 2,5 mln €,
 - d) jednostki gospodarcze, których przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów (wyrobów i usług) oraz operacji finansowych za rok obrotowy stanowiły równowartość w walucie polskiej 5 mln €.

5. Opinia biegłego rewidenta musi zawierać:
 - a) ogólną charakterystykę jednostki gospodarczej wraz z przedstawieniem sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego ze wskazaniem na istotne zjawiska negatywne wpływające na tę sytuację, zwłaszcza zagrażające zasadzie kontynuacji w stosunku do poprzedniego okresu,
 - b) trzy części:
 - 1) orzeczenie o jakości sprawozdania, czy zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg, czy zostały zastosowane ustawowe zasady rachunkowości, czy treść i forma spr-

wozdań jest zgodna z obowiązującym jednostkę prawem, czy przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie istotne dla oceny jednostki informacje,

- 2) wyrażenie opinii o dopełnieniu obowiązków przez zarząd jednostki dotyczącej procedury sprawozdawczej z roku poprzedzającego lub lat ubiegłych w zakresie przekazania sprawozdania do rejestru sądowego oraz do opublikowania,
 - 3) wskazanie na stwierdzone podczas badania poważne zagrożenia dla kontynuacji działalności przez jednostkę,
- c) stwierdzenie faktu uzyskania potrzebnych informacji i wyjaśnień, ewentualną charakterystykę istotnych elementów sprawozdania,
 - d) ujawnienie naruszenie prawa, statutu lub umowy.

6. Sprawozdania finansowe:

- a) ogłaszane są w czasopiśmie „Rachunkowość”,
- b) ogłaszane są na stronie internetowej Ministerstwa Finansów,
- c) ogłaszane są w specjalnie do tego ustalonej wersji B „Monitora Polskiego”,
- d) żadne z powyższych, ponieważ jednostki gospodarcze nie muszą ujawniać swoich sprawozdań.

Rozdział 7

Charakterystyka rachunkowości w przedsiębiorstwie usługowym, handlowym i produkcyjnym

7.1. Procedura księgową w jednostce usługowej

⇒ ZADANIE (7.1.) – 1

Spośród poniżej wymienionych stwierdzeń wybierz te które są prawdziwe i te które są fałszywe.

lp.	Stwierdzenie	Prawda - P	Falsz - F
1	Firma handlowa sprzedaje towary, które wcześniej przetworzyła i w związku z tym ponosi koszty związane z ich przerobem		
2	W firmie handlowej, w aktywach obrotowych bilansu, w pozycji „zapasy” towary reprezentują aktywowany koszt towarów, które zostały zakupione do firmy, ale do chwili sporządzenia bilansu jeszcze nie zostały sprzedane		
3	Wartość sprzedanych towarów w ciągu okresu sprawozdawczego wyceniona po cenie nabycia stanowi pozycję w bilansie		
4	Zgodnie z zasadą kosztu historycznego, towary wycenione są według ceny zakupu powiększonej o koszty zakupu oraz o wszelkie inne koszty bezpośrednio związane z przystosowaniem towarów do obrotu		
5	Firmy usługowe w przeciwieństwie do firm handlowych nie muszą sporządzać sprawozdań finansowych		
6	W firmie handlowej wartość nabytych przez nią towarów stanowi jednocześnie koszt towarów sprzedanych		

7.2. Procedura księgową w firmie handlowej

➤ ZADANIE (7.2.) – 1

Spośród poniżej wymienionych opisów należy wybrać te, które dotyczą metody brutto lub metody netto ustalania skonta:

lp.	Opis metody obliczania skonta	Metoda netto obliczania skonta	Metoda brutto obliczania skonta
1	W metodzie tej kupujący nie wie, czy uda mu się zapłacić w terminie wcześniejszym za zakupiony towar		
2	Kupujący spodziewa się zapłacić za zakupiony towar w terminie wcześniejszym niż termin płatności, czyli otrzymać z tego tytułu skonto		
3	W metodzie tej konto Utracone skonto przy zakupie towarów stanowi pozostały koszt operacyjny jednostki gospodarczej okresu, w którym zostało utracone i w całości staje się pozycją rachunku zysków i strat tego okresu		
4	W metodzie tej, towary stanowiące zapasy towarów nabytych są wyceniane według wartości obniżonej o skonto, co powoduje, iż w okresie ich sprzedaży ta skorygowana wartość przekształca się w koszty sprzedanych towarów		
5	W metodzie tej pierwotnie ewidencjonuje się zakup towarów bez skonta, a następnie, jeśli wcześniej zostanie uregulowana płatność w terminie obowiązywania skonta, przeprowadza się odpowiednią korektę wprowadzając konto korygujące 331/4 „Uzyskane skonto przy zakupie” do konta głównego „331/2 Zakupy towarów”		

↳ ZADANIE (7.2.) – 2

Firma „Sigma” o profilu handlowym zakupiła towary od dostawcy „C”, po cenie nabycia wynoszącej 12 000 zł, które przyjęła do magazynu na podstawie dowodu Pz. Dostawca „C” udziela skonto na warunkach „3/7, n/30”, co oznacza 3% upustu za uregulowanie faktury w ciągu 7 dni lub pełną zapłatę w ciągu 30 dni.

Polecenia do wykonania:

Przedstaw ewidencję na kontach T-owych zakładając, że:

- a) jednostka skorzysta ze skonta w metodzie netto,
- b) jednostka nie skorzysta ze skonta w metodzie netto.

Firma „Sigma” będzie dokonywała płatności z rachunku bieżącego, którego saldo początkowe wynosi 15 000 zł.

Rozwiązanie:

Wariant A

	130- Rachunek bieżący			210- Rozrachunki z dostawcami			331/2 Zakupy towarów		
	Dt	Ct		Dt	Ct		Dt	Ct	
Sp.	15 000	11 640	2)	2)	11 640	1)	1)	11 640	

Wariant B

	130- Rachunek bieżący			210- Rozrachunki z dostawcami			331/2 Zakupy towarów		
	Dt	Ct		Dt	Ct		Dt	Ct	
Sp.	15 000	12 000	2a)	2b)	11 640	1)	1)	11 640	
					761/1 Utracone skonto przy zakupie towarów				
			2c)	2c)	360				

Objaśnienia do wariantu B:

- 2a) dokonanie płatności w kwocie 12 000 zł,
- 2b) zmniejszenie zobowiązania w kwocie 11 640 zł,
- 2c) utracone skonto: 360 zł.

⇒ ZADANIE (7.2.) – 3

Firma „Karol” o profilu handlowym zakupiła towary A o wartości wyrażonej w cenie zakupu 5000 zł od kontrahenta „B”, który udzieli skonta na warunkach „3/10, n/21”, co oznacza 3% upustu pod warunkiem uregulowania faktury w ciągu 10 dni lub pełną zapłatę w ciągu 21 dni.

W związku z zakupem towarów A wystąpiły następujące zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji:

- 1) zakupiono i przyjęto do magazynu towary, z odroczonym terminem płatności, których wartość wynosiła 5000 zł,
- 2) firma X zapłaciła przelewem z rachunku bieżącego, na którym było 6000 zł, za zakupione towary A w ciągu 10 dni od daty wystawienia faktury i skorzystała ze skonta.

Polecenia do wykonania:

Przedstaw powyższe zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji na kontach T-owych w dwóch poniżej wymienionych wariantach:

- 1) jednostka X skorzysta ze skonta w przypadku stosowania metody brutto,
- 2) jednostka X nie skorzysta ze skonta w przypadku stosowania metody brutto.

⇒ ZADANIE (7.2.) – 4

Oblicz koszt towarów sprzedanych, jeśli koszt towarów dostępnych do sprzedaży w danym okresie sprawozdawczym wynosił 12 000 zł, a zapas końcowy towarów wynosił 2500 zł.

⇒ ZADANIE (7.2.) – 5

W spółce „Milenka” o profilu handlowym, która ustala koszty towarów sprzedanych metodą okresową, saldo początkowe konta 331/1 Towary wynosiło 2000 zł, a stan końcowy wynosił 900 zł.

Polecenia do wykonania:

- 1) dokonaj odpowiednich zapisów dostosowawczych na koncie 331/1 Towary i 860/1 Wynik finansowy – zmiana stanu towarów i przedstawić je na kontach T-owych,
- 2) wyjaśnij, co oznacza jeśli strona debetowa konta 860/1 Wynik finansowy – zmiana stanu towarów jest większa od jej strony kredytowej, a co jeśli strona debetowa konta 860/1 Wynik finansowy – zmiana stanu towarów jest mniejsza od jej strony kredytowej.

⇒ TEST (7.2.) – 2

Rozwiąż poniższy test wybierając poprawną odpowiedź:

1. Metody indywidualne ustalania kwoty odpisów na należności nieściągalne:
 - a) polegają na oszacowaniu przez zarząd procentowego udziału kwoty należności nieściągalnych w całości sprzedaży ogółem,
 - b) polegają na ustaleniu procentu nieściągalności w stosunku do ogółu należności podanych w saldzie końcowym,
 - c) opierają się na dokonaniu odpisu aktualizującego wartości należności od dłużników: postawionych w stan likwidacji lub upadłości, kwestionujących kwotę należności lub jej zasadność, objętych postępowaniem oddłużeniowym, zalegających z zapłatą,
 - d) w metodach tych należności nieściągalne wpływają na wysokość przychodu ze sprzedaży i go korygują.
2. Zakładając, że saldo początkowe konta (200) – Rozrachunki z odbiorcami wynosiło 1000 zł, oraz że sprzedano towary za 6000 zł, z czego 80% wpłynęło na rachunek bieżący a pozostała część stała się nieściągalna z powodu postawienia w stan upadłości kontrahenta, który dokonał zakupów, wartość bilansowa należności na koniec danego okresu sprawozdawczego wynosi:
 - a) 1000 zł,
 - b) 4800 zł,
 - c) 6000 zł,
 - d) 2200 zł.
3. Kwota odpisu aktualizującego z tytułu nieściągalności należności znajduje swoje odzwierciedlenie w wariancie porównawczym rachunku zysków i strat w pozycji:

- a) wartość sprzedanych towarów i materiałów,
 - b) pozostałe koszty rodzajowe,
 - c) pozostałe koszty operacyjne,
 - d) straty nadzwyczajne.
4. Konto 730/1 Zwroty i bonifikaty sprzedanych towarów:
- a) koryguje konto wynikowe 730 Sprzedaż towarów,
 - b) koryguje konto 200 Rozrachunki z odbiorcami,
 - c) koryguje konto 210 Rozrachunki z dostawcami,
 - d) saldo tego konta wpływa na zwiększenie należności od odbiorców.
5. W przypadku, gdy sprzedano towary o wartości w cenie sprzedaży 2000 zł a udzielona bonifikata na sprzedane towary wynosiła 200 zł, przychody ze sprzedaży w porównawczym rachunku zysków i strat wynoszą:
- a) 2000 zł,
 - b) 2200 zł,
 - c) 1800 zł,
 - d) żadne z powyższych.

↳ ZADANIE (7.2.) – 6

Firma „Anna”, która zajmuje się handlem tonerami do drukarek, sprzedała w maju 200X r. towary o wartości 2 000 zł firmie „Tax”. Firma „Anna” zobowiązała się udzielić skonta w wysokości 2% wartości transakcji pod warunkiem, że firma „Tax” zapłaci w ciągu 10 dni od daty wystawienia faktury.

Polecenia do wykonania:

- 1) przedstaw ewidencję sprzedaży towarów w przypadku zarówno skorzystania, jak i nie skorzystania ze skonta, ustalanego metodą netto,
- 2) przedstaw ewidencję sprzedaży towarów w przypadku skorzystania ze skonta ustalanego metodą brutto.

Założmy, że płatność za sprzedane towary będzie regulowana przelewem z rachunku bieżącego.

ZADANIE (7.2.) – 7

Na podstawie poniższych danych firmy usługowej dokonaj zapisów dostosowawczych na 31 grudnia 200X roku i skompletuj arkusz roboczy.

Zestawienie sald	Lp.	konto		Zestawienie sald		Zapisy dostosowawcze		Zestawienie sald po zapisach dostosowawczych		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
		nazwa	symbol	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct
8 200	1	Wartości niematerialne i prawne	020										
568 000	2	Środki trwałe	010										
62 700	3	Umorzenie środków trwałych	070										
25 400	4	Materiały pomocnicze	311										
5 900	5	Należności od odbiorców	200										
11 100	6	Kasa	100										
20 000	7	Rachunek bieżący	130										
9 300	8	RMK-Przedpłaty	640										
478 500	9	Kapitał własny	801										
30 000	10	Wycofania z kapitału własnego	241										
21 400	11	Zobowiązania wobec dostawców	210										
15 300	12	Rozliczenie międzyokresowe przychodów	840										
156 800	13	Przychód ze sprzedaży usług	702										
41 500	14	Wynagrodzenia pracowników	404										
600	15	Pozostałe koszty	406										
14 700	16	Zużycie materiałów i energii	401										
	17	Zobowiązanie z tytułu wynagrodzeń	230										
	18	Amortyzacja	400										
	19	Koszt czynszu (usługi obce)	402										
	20	Podatek dochodowy	870										
	21	Zobowiązania publiczno-prawne	223										
	22	Zysk netto	860										
		razem											

dane pomocnicze:

a) zrealizowane przychody przyszłych okresów, gdy stan końcowy nie zrealizowanych usług wyniósł	8 100
b) zużycie materiałów, gdy stan końcowy materiałów wyniósł	7 900
c) czynsz przypadający na dany miesiąc	5 400
d) narosłe wynagrodzenia za XII	9 800
e) amortyzacja łącz. okresu	23 700
f) wygasłe ubezpieczenia	3 500
g) podatek dochodowy	

Obliczenie podatku dochodowego i zysku netto:

suma kosztów, przychodów			
zysk brutto			
podatek dochodowy			
zysk netto			

stopa podatku dochodowego 19%

↳ ZADANIE (7.2.) – 8

Na podstawie poniższych danych firmy usługowej dokonaj zapisów dostosowawczych na 31 grudnia 200X roku i skompletuj arkusz roboczy.

Zestawienie sald	Lp.	Nazwa konta	Symbol konta	Zestawienie sald		Zapisy dostosowawcze		Zestawienie sald po zapisach dostosowawczych		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
				Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct
12 600	1	Wartości niematerialne i prawne	020										
352 800	2	Środki trwałe	010										
62 700	3	Umorzenie środków trwałych	070										
16 200	4	Materiały pomocnicze	311										
9 300	5	Należności od odbiorców	200										
5 100	6	Kasa	100										
36 500	7	Rachunek bieżący	130										
8 400	8	RMK-Przedpłaty	640										
355 300	9	Kapitał własny	801										
50 000	10	Wycofania z kapitału własnego	241										
11 500	11	Zobowiązania wobec dostawców	210										
6 800	12	Rozliczenie międzyokresowe przychodów	840										
120 500	13	Przychód z sprzedaży usług	702										
62 400	14	Wynagrodzenia pracowników	404										
600	15	Pozostałe koszty	406										
2 900	16	Zużycie materiałów i energii	401										
	17	Zobow. z tytułu wynagrodzeń	230										
	18	Amortyzacja	400										
	19	Koszt czynszu (usługi obce)	402										
	20	Podatek dochodowy	870										
	21	Zobowiązania publiczno-prawne	223										
	22	Zysk netto	860										
		razem											

dane pomocnicze:	
a) zrealizowane przychody przyszłych okresów, gdy stan końcowy nie zrealizowanych usług wyniósł	2 300
b) zużycie mat., gdy stan końcowy materiałów wyniósł	7 900
c) czynsz przypadający na dany miesiąc	5 400
d) narosłe wynagrodzenia za XII	9 800
e) amortyzacja bież. okresu	12 300
f) wygasłe ubezpieczenia	1 800
g) podatek dochodowy	

Obliczenie podatku dochodowego i zysku netto

suma kosztów, przychodów			
zysk brutto			
podatek dochodowy			
zysk netto			

stopa podatku dochodowego 19%

↳ ZADANIE (7.2.) – 9

Na podstawie poniższych danych firmy usługowej dokonaj zapisów dostosowawczych na 31 grudnia 200X roku i skompletuj arkusz roboczy.

Zestawienie sald	Lp.	Nazwa konta	Symbol konta	Zestawienie sald		Zapisydostosowawcze		Zestawienie sald po zapisach dostosowawczych		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
				Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct
6 200	1	Wartości niematerialne i prawne	020										
115 900	2	Środki trwałe	010										
13 700	3	Umorzenie środków trwałych i WNiP	070										
8 800	4	Materiały pomocnicze	311										
4 500	5	Należności od odbiorców	200										
3 600	6	Kasa	100										
38 400	7	Rachunek bieżący	130										
9 100	8	RMK-Przedpłaty	640										
128 900	9	Kapitał własny	801										
20 000	10	Wycofania z kapitału własnego	241										
3 200	11	Zobowiązania wobec dostawców	210										
7 300	12	Rozliczenie międzykresowe przychodów	840										
105 600	13	Przychód ze sprzedaży usług	702										
34 300	14	Wynagrodzenia pracowników	404										
1 200	15	Pozostałe koszty	406										
16 700	16	Zużycie materiałów i energii	401										
	17	Zobowiązanie z tytułu wynagrodzeń	230										
	18	Amortyzacja	400										
	19	Koszt czynszu (usługi obce)	402										
	20	Podatek dochodowy	870										
	21	Zobowiązania publiczno-prawne	223										
	22	Zysk netto	860										
		razem											

dane pomocnicze:	
a) zrealizowane przychody przyszłych okresów, gdy stan końcowy nie zrealizowanych usług wyniósł	4 400
b) zużycie materiałów, gdy stan końcowy materiałów wyniósł	3 600
c) czynsz przypadający na dany miesiąc	6 200
d) narosłe wynagrodzenia za XII	5 800
e) amortyzacja bież. okresu	8 500
f) wygałe ubezpieczenia	2 700
g) podatek dochodowy	

Obliczenie podatku dochodowego i zysku netto:

suma kosztów, przychodów		
zysk brutto		
podatek		
zysk netto		

stopa podatku dochodowego	19%
---------------------------	-----

➤ ZADANIE (7.2.) – 10

Na podstawie poniższych danych firmy usługowej dokonaj zapisów dostosowawczych na 31 grudnia 200X roku i skompletuj arkusz roboczy.

Zestawienie sald	Lp.	konto	symbol	Zestawienie sald		Zapisy dostosowawcze		Zestawienie sald po zapisach dostosowawczych		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
				Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct
13 900	1	Wartości niematerialne i prawne	020										
448 300	2	Środki trwałe	010										
47 200	3	Umorzenie środków trwałych i WNiP	070										
10 500	4	Materiały pomocnicze	311										
9 700	5	Należności od odbiorców	200										
8 800	6	Kasa	100										
47 500	7	Rachunek bieżący	130										
12 600	8	RMK-Przedpłaty	640										
374 900	9	Kapitał własny	801										
35 000	10	Wycofania z kapitału własnego	241										
7 800	11	Zobowiązania wobec dostawców	210										
9 500	12	Rozliczenie międzyokresowe przychodów	840										
242 600	13	Przychód ze sprzedaży usług	702										
66 100	14	Wynagrodzenia pracowników	404										
3 400	15	Pozostałe koszty	406										
26 200	16	Zużycie materiałów i energii	401										
	17	Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	230										
	18	Amortyzacja	400										
	19	Koszt czyszu (usługi obce)	402										
	20	Podatek dochodowy	870										
	21	Zobowiązania publiczno-prawne	223										
	22	Zysk netto	860										
		razem											

dane pomocnicze:	
a) zrealizowane przychody przyszłych okresów, gdy stan końcowy nie zrealizowanych usług wyniósł	4 400
b) zużycie materiałów gdy ich stan końcowy wyniósł	3 600
c) czynsz przypadający na dany miesiąc	6 200
f) narosłe wynagrodzenia za XII	17 500
g) amortyzacja bież. okresu	8 300
h) wygasłe ubezpieczenia	4 800
i) podatek dochodowy	

Obliczenie podatku dochodowego i zysku netto

suma kosztów, przychodów		
zysk brutto		
podatek dochodowy		
zysk netto		

stopa podatku dochodowego 19%

⇒ ZADANIE (7.2.) – 11

Na podstawie poniższych danych firmy usługowej dokonaj zapisów dostosowawczych na 31 grudnia 200X roku i skompletuj arkusz roboczy:

Zestawienie sald	Lp.	konto	symbol	Zestawienie sald		Zapisy dostosowawcze		Zestawienie sald po zapisach dostosowawczych		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
				Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct
9 800	1	Wartości niematerialne i prawne	020										
278 900	2	Środki trwałe	010										
47 200	3	Umorzenie środków trwałych i WNIP	070										
12 500	4	Materiały pomocnicze	311										
6 700	5	Należności od odbiorców	200										
6 600	6	Kasa	100										
39 100	7	Rachunek bieżący	130										
9 300	8	RMK-Przedpłaty	640										
238 100	9	Kapitał własny	801										
15 000	10	Wycofania z kapitału własnego	241										
12 700	11	Zobowiązania wobec dostawców	210										
9 400	12	Rozliczenie międzyokresowe przychodów	840										
179 300	13	Przychód ze sprzedaży usług	702										
78 200	14	Wynagrodzenia pracowników	404										
9 200	15	Pozostałe koszty	406										
21 400	16	Zużycie materiałów i energii	401										
	17	Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	230										
	18	Amortyzacja	400										
	19	Koszt czynszu (usługi obce)	402										
	20	Podatek dochodowy	870										
	21	Zobowiązania publiczno-prawne	223										
	22	Zysk netto	860										
		razem											

dane pomocnicze:

a) zrealizowane przychody przyszłych okresów, gdy stan końcowy nie zrealizowanych usług wyniósł	5 800
b) zużycie materiałów gdy stan końcowy materiałów wyniósł	3 600
c) czynsz przypadający na dany miesiąc	3 300
d) narosłe wynagrodzenia za XII	17 500
e) amortyzacja bież. okresu	8 300
f) wygasłe ubezpieczenia	2 700
g) podatek dochodowy	

Obliczenie podatku dochodowego i zysku netto:

suma kosztów, przychodów		
zysk brutto		
podatek dochodowy		
zysk netto		

stopa podatku dochodowego 19%

7.3. Sporządzanie sprawozdań finansowych firmy handlowej w arkuszu roboczym

⇒ ZADANIE (7.3.) – 1

Stan kont syntetycznych w firmie handlowej na początek grudnia 200X roku przedstawiał się następująco:

Ip.	Nazwa konta	Symbol konta	Wartość w zł
1	Kasa	100	10 000
2	Rozrachunki z odbiorcami (należności)	200	1 000
3	Towary	331	3 600
4	RMK- czynne (Rozliczenia międzyokresowe kosztów – czynne) dotyczy przedpłaty czynszu za wynajem lokalu biurowego za 3 miesiące	640	600
5	Środki trwałe, których stawka amortyzacyjna wynosi 20%	010	5 000
6	Kapitał podstawowy	801	16 600
7	Rozrachunki z dostawcami (zobowiązania)	210	3 600

W grudniu 200X r. zaistniały następujące zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji:

- 1) sprzedano towary o wartości w cenie sprzedaży 7200 zł,
 - a. wystawiono fakturę na sprzedane towary 7200 zł,
 - b. na rachunek bieżący otrzymano zapłatę za sprzedane towary w kwocie 6480 zł, nabywca skorzystał ze skonta (ustalonego metodą brutto) w wysokości 10% od wartości sprzedaży,
- 2) zakupiono za gotówkę towary o wartości w cenie zakupu 1000 zł,
 - c. przyjęcie materiałów do magazynu,
 - d. ze względu na złą jakość towarów dokonano ich zwrotu na kwotę 150 zł i otrzymano zwrot gotówki do kasy,
- 3) zapłacono gotówką 100 zł za transport towarów,

- 4) sporządzono listę płac brutto i jednocześnie wypłacono gotówką wynagrodzenia: 2000 zł (pominięto problem składek ZUS),
- 5) otrzymano na rachunek bieżący część należności z miesiąca poprzedniego w wysokości 800 zł,
- 6) uregulowano, płacąc przelewem, część zobowiązań z miesiąca poprzedniego w wysokości 700 zł.

Polecenia do wykonania:

- 1) otwórz konta i przedstaw zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji na kontach T-owych,
- 2) sporządź zestawienie sald w arkuszu roboczym,
- 3) dokonaj zapisów dostosowawczych w arkuszu roboczym na koniec lutego 200X r.,
- 4) przedstaw zapisy dostosowawcze na kontach T-owych.

Dodatkowe założenia do zapisów dostosowawczych:

na podstawie inwentaryzacji przeprowadzonej na koniec lutego 200X r. stwierdzono, że zapas towarów wynosił 1000 zł.

Arkusz roboczy

180

Ip.	Nazwa konta	Symbol konta	Zestawienie sald		Zapisy dostosowawcze		Zestawienie sald po zapisach dostosowawczych		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
			Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct
1	Środki trwałe	010										
2	Umorzenie środków trwałych	070										
3	Towary wg cen nabycia	331/1										
4	Zakupy towarów wg cen nabycia	331/2										
5	Zwrot towarów dostawcom (reklamacje) i bonifikaty	331/3										
6	Rozrachunki z odbiorcami	200										
7	Kasa	100										
8	Rachunek bieżący	130										
9	RMK- czynne (Przedpłaty)	640										
10	Kapitał własny	801										
11	Rozrachunki z dostawcami	210										
12	Sprzedaż towarów	730										
13	Udzielone skonto przy sprzedaży	730/2										
14	Usługi obce	402										
15	Wynagrodzenia	404										
16	Wynik finansowy (zmiana stanu towarów)	860/1										
15	Amortyzacja	400										
18	Usługi obce (Koszt czynszu)	402										
19	Rozrachunki z US z tyt. podatku dochodowego	223										
20	Podatek dochodowy	870										
21	Zysk netto	860										
	Razem											
	Dane do zapisów dostosowawczych:											
	a) Sp. towarów na początku okresu	3600			Obliczenia pomocnicze:							
	b) Sk. zapasu towarów na 31.12	1 000			Razem (koszty/przychody)							
	c) umorzenie środka trwałego	1 000			zysk brutto							
	d) czynsz za lokal	200			Naliczony podatek dochodowy							
					zysk netto							

Rozwiązanie:

Ad. 1)

100 Kasa			
Sp.	10 000	1 000	2a)
2b)	150	100	3)
		2 000	4)
	10 150	3 100	
		70 50	Sk

640 Rozliczenia międzyokresowe kosztów – czynne	
Sp.	600

730/2 udzielone skonto przy sprzedaży	
1b)	720

130 Rachunek bieżący		
1b)	6 480	700 6)
5)	800	
	7280	700
		6580
		Sk

200 Rozrachunki z odbiorcami – należności			
Sp.	1 000	7200	1b)
1a)	7 200	800	5)
	8 200	8 000	
		200	Sk

010 Środki trwałe	
Sp	5 000
	5 000
	Sk

730- Sprzedaż towarów	
	7 200
1a)	

402 Usługi obce	
3)	100

404 Wynagrodzenia	
4)	2 000

331/1 Towary	
Sp.	3 600

331/2 Zakupy towarów	
2a)	1 000

801 Kapitał podstawowy	
	16 600
Sp	

210 Rozrachunki z dostawcami – zobowiązania		
6)	700	3 600
	700	3 600
Sk	2 900	

331/3 Zwroty i bonifikaty	
	150
2b)	

Ad 2) i 3)

182

Lp.	Nazwa konta	Symbol konta	Zestawienie sald		Zapisy dostosowawcze		Zestawienie sald po zapisach dostosowawczych		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy		
			Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	
1	Środki trwałe	010	5 000				5 000				5 000		
2	Umorzenie środków trwałych	070				1 000 c)		1 000					
4	Towary wg cen nabycia	331/1	3 600		b) 1 000	3 600 a)	1 000				1 000		
5	Zakupy towarów wg cen nabycia	331/2	1 000				1 000		1 000				
6	Zwrot towarów dostawcom (reklamacje) i bonifikaty	331/3		150				150		KTS	150		
8	Rozrachunki z odbiorcami	200	200				200					200	
9	Kasa	100	7 050				7 050					7 050	
10	Rachunek bieżący	130	6 580				6 580					6 580	
11	RMK-czynne (Przedpłaty)	640	600			200 d)	400					400	
12	Kapitał własny	801		16 600				16 600				16 600	
13	Rozrachunki z dostawcami	210		2 900				2 900				2 900	
16	Sprzedaż towarów	730		7 200				7 200			7 200		
18	Udzielone skonto przy sprzedaży	730/2	720				720		720				
19	Usługi obce	402	100				100		100				
20	Wynagrodzenia	404	2 000				2 000		2 000				
			26 850	26 850						KTS			
21	Wynik finansowy (zmiana stanu towarów)	860/1			a) 3 600	1 000 b)	3 600	1 000	3 600	1 000			
22	Amortyzacja	400			1 000 c)		1 000						
23	Usługi obce (Koszt czynszu)	402			200 d)		200		200				
24	Rozrachunki z US z tyt. podatku dochodowego	223				139		139				139	
25	Podatek dochodowy	870				139		139		139			
26	Zysk netto	860								591		591	
							5 939	5 939	28 989	28 989	8 350	8 350	20 230

Dane do zapisów dostosowawczych:

a) Sp towarów na początku okresu	3 600
b) Sk zapasu towarów na 31.12	1 000
c) umorzenie środka trwałego	1 000
d) czynsz za lokal	200

Obliczenia pomocnicze:

Razem (koszty/przychody)	7 620	8 350
zysk brutto	730	
Podatek dochodowy	139	
zysk netto	591	

Zapisy dostosowawcze:

- a) przeniesienie salda początkowego towarów w celu ustalenia „zmiany stanu towarów”,
- b) przeniesienie oszacowanego w drodze inwentaryzacji stanu końcowego towarów na wynik finansowy,
- c) zapis dostosowawczy dotyczący amortyzacji za bieżący miesiąc,
- d) zapis dostosowawczy dotyczący czynszu przypadającego na grudzień.

331/1 Towary		
Sp	3 600	3 600
b)	1 000	a)

860/1 Wynik finansowy – zmiana stanu towarów		
a)	3 600	1 000
		b)

400 Amortyzacja		
c)	1 000	

070 Umorzenie środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych		
		1 000
		c)

640 Rozliczenia międzyokresowe kosztów – czynne		
Sp.	600	200
		d)

402 Usługi obce		
d)	200	

➤ ZADANIE (7.3.) – 2

Salda kont księgi głównej firmy „Klara”, spółki z o.o. o profilu handlowym, na 31 stycznia po zaksięgowaniu zdarzeń gospodarczych podlegających ewidencji przed wprowadzeniem zapisów dostosowawczych kształtowały się następująco:

lp.	Nazwa konta	Symbol konta	Kwota w zł
1	Rachunek bieżący	130	6 000
2	Rozrachunki z odbiorcami – należności	200	10 000
3	Towary (wartość stanu początkowego)	331	20 000
4	Materiały pomocnicze	311	1 200
5	Przedpłata czynszu za 3 miesiące z góry	640	6 000
6	Środki trwałe ze stawką amortyzacyjną 20%	010	4 000
7	Rozrachunki z dostawcami – zobowiązania	210	3 000
8	Kredyt bieżący (zaciągnięty na początku stycznia z terminem płatności na koniec pierwszego kwartału wraz z odsetkami 15% w stosunku rocznym)	134	12 000
9	Otrzymana przedpłata za wynajem budynków za dwa miesiące z góry od firmy A – rozliczenia międzyokresowe przychodów	840	1 800
10	Wynagrodzenia	404	5 000
11	Sprzedaż towarów	730	30 000
12	Zwroty i bonifikaty przy sprzedaży	730/1	2 000
13	Udzielone skonto przy sprzedaży	730/2	800
14	Zakupy towarów w ciągu bieżącego miesiąca według cen nabycia	331/2	11 000
15	Uzyskane skonto przy zakupie	331/4	600
16	Zwroty i bonifikaty (przy zakupie)	331/3	2 500
17	Kapitał zapasowy	811	16 100

Informacje do zapisów dostosowawczych:

- 1) zapas końcowy towarów na koniec miesiąca wynosił 15 000 zł,
- 2) stan materiałów pomocniczych na koniec miesiąca wynosił 600 zł,
- 3) stawka amortyzacyjna dotycząca środków trwałych wynosi 20%,
- 4) stopa podatku dochodowego wynosi 19%,
- 5) rozliczenie międzyokresowe przychodów przypadające na bieżący miesiąc dotyczące przedpłaty za wynajem budynków:,
- 6) rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne dotyczące odsetek od zaciągniętego kredytu.

Polecenie do wykonania:

Skompletuj arkusz roboczy w poniższej tabeli, dokonując odpowiednich zapisów dostosowawczych.

Arkusz roboczy firmy handlowej „Klara”

lp.	Nazwa konta	Symbole konta	Zestawienie sald		Zapisy dostosowawcze		Zestawienie sald po zapisach dostosowawczych		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
			Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct
1	Środki trwałe	010	4 000									
2	Umorzenie środków trwałych	070										
3	Materiały pomocnicze	311	1 200									
4	Towary Sp.	331	20 000									
5	Zakupy towarów	331/2	11 000									
6	Zwroty i bonifikaty	331/3		2 500								
7	Uzyskane skonto przy zakupie	331/4		600								
8	Rozrachunki z odbiorcami	200	10 000									
9	Rachunek bieżący	130	6 000									
10	Rozliczenia międzyokresowe czynne (Przedpłata)	640	6 000									
11	Kapitał podstawowy	801		16 100								
12	Rozrachunki z dostawcami	210		3 000								
13	Kredyty bankowe	134		12 000								
14	Rozliczenia międzyokresowe przychodów	840		1 800								
15	Sprzedaż towarów	730		30 000								
16	Zwroty i bonifikaty na sprzedaży	730/1	2 000									
17	Udzielone skonto przy sprzedaży	730/2	800									
18	Wynagrodzenia	404	5 000									
	Razem		66 000	66 000								
19	Wynik finansowy (zmiana stanu towarów)	860/1										
20	Amortyzacja	400										
21	Zużycie materiałów	401										
22	Usługi obce (czynsz)	402										
23	RMK bierne	641										
24	Koszty finansowe	751										
25	Pozostałe przychody operacyjne	760										
26	Rozrachunki z US z tytułu podatku dochodowego	223										
	Podatek dochodowy	870										
	Zysk netto	860										
27	Razem											

➤ ZADANIE (7.3.) – 3

Skompletuj arkusz roboczy firmy handlowej „Klara”, na podstawie danych naniesionych do arkusza roboczego oraz danych do zapisów dostosowawczych.

Lp.	Konta	Symbol konta	Zestawienie sald		Zapisy dostosowawcze		Zestawienie sald po zapisach dostosowawczych		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
			Wn	Ma	Wn	Ma	Wn	Ma	Wn	Ma	Wn	Ma
1	Srodki trwałe	010	337									
2	Umorzenie środków trwałych	070		233								
3	Towary	330	628									
4	Materiały pomocnicze	311	14									
5	RMK- Przedniata ubezpieczenia	640	10									
6	Kasa	100	91									
7	Kapitał podstawowy	801		600								
8	Zobowiązania wobec dostawców	210		142								
9	Zobowiązania publicznonprawne	229		24								
10	Wycofania z kapitału własnego	241	29									
11	Sprzedaż towarów	730		1 508								
12	Zwrot towarów i bonifikaty	730/1	14									
13	Zakupy towarów	331/2	788									
14	Zwrot zakupów i uzysk bonifikaty	331/3		18								
15	Skonto uzyskane przy zakupie	331/4		15								
16	Koszty zakupu		26									
17	Wynaerodzenia	404	360									
18	Koszt czynszu	402	140									
19	Pozostałe koszty	406	103									
			2 540	2 540								
20	Wynik finansowy (zmiana stanu towarów)	860/1										
21	Zużycia materiałów	401										
22	Koszt ubezpieczenia	406										
23	Zob. wobec prac. z tytułu wynagrodzeń	230										
24	Amortyzacja	400										
25	Podatek dochodowy 19%	870										
26	Zysk netto	860										
27	Obliczenia pomocnicze:											
28	Razem											
	Zysk brutto											
	Naliczony podatek dochodowy											
	Dane do zapisów dostosowawczych:											
	a),b) stan końc. zapasu towarów na 31.12		657									
	c) stan końc. materiałów		4									
	d) wygasłe ubezpieczenia		7									
	e) narosłe wynagrodzenia		58									
	f) umorzenie urządzeń sklepowych		3									
	g) naliczony podatek dochodowy - należy obliczyć											

➤ ZADANIE (7.3.) – 4

Na podstawie poniższych danych firmy handlowej dokonaj zapisów dostosowawczych na 31 grudnia 200X roku i skompletuj arkusz roboczy:

saldo	lp.	Konta		Zestawienie sald		Zapisy dostosowawcze		Zestawienie sald po zapisach dostosowawczych		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
		nazwa	symbol	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct
86 000	1	Środki trwałe	010										
1 000	2	Umorzenie środków trwałych	070										
3 500	3	Materiały pomocnicze	311										
75 000	4	Towary wg cen nabycia	331/1										
25 000	5	Zakupy towarów wg cen nabycia	331/2										
3 000	6	Zwrot towarów dostawcom (reklamacje)	331/3										
1 000	7	Skonto, bonifikaty uzyskane od dostawców	731/1										
13 000	8	Należności od odbiorców	200										
7 000	9	Kasa	100										
24 000	10	Rachunek bieżący	130										
5 400	11	RMK – czynne (Przedpłaty)	640										
84 300	12	Kapitał podstawowy (zakładowy)	801										
7 700	13	Zobowiązania wobec dostawców	210										
25 000	14	Kredyty bankowe	134										
1 000	15	Rozliczenie międzyokresowe przychodów	840										
145 500	16	Sprzedaż towarów	730										
2 600	17	Zwrot towarów i bonifikaty przy sprzedaży	730/1										
3 200	18	Udzielone skonto przy sprzedaży	730/2										
7 400	19	Ubezpieczenia i inne świadczenia	405										
15 900	20	Wynagrodzenia	404										
	21	Wynik finansowy (zmiana stanu towarów)	860/1										
	22	Amortyzacja	400										
	23	Zużycie materiałów	401										
	24	Pozostałe koszty (Koszt ubezpieczenia)	406										
	25	Usługi obce (Koszt czynszu)	402										
	26	RMK – bierne	641										
	27	Koszty finansowe	751										
	28	Rozrachunki z US z tyt. podatku dochodowego	223										
	29	Podatek dochodowy	870										
	30	Zysk netto	860										

188

Dane do zapisów dostosowawczych:	
a) Spt, b) Skt-stan końc. zapasu towarów na 31.12	43 100
c) stan końc. materiałów pomocniczych	1 200
d) umorzenie środków trwałych	6 300
e) wygaśnię ubezpieczenia	500
f) czynsz za lokal	3 900
g) odsetki od kredytu	100
h) rozliczenie przychodów	1 700
i) podatek dochodowy	

Obliczenia pomocnicze:

Razem zysk brutto		
Podatek dochodowy		
zysk netto		

Rentowność sprzedaży (ROS)

KTS
przychód

stawka podatku dochodowego 19%

⇒ ZADANIE (7.3.) – 5

Na podstawie poniższych danych firmy handlowej dokonaj zapisów dostosowawczych na 31 grudnia 200X roku i skompletuj arkusz roboczy:

saldo	lp.	Konta		Zestawienie sald		Zapisy dostosowawcze		Zestawienie sald po zapisach dostosowawczych		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
		nazwa	symbol	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct
102 600	1	Środki trwałe	010										
10 800	2	Umorzenie środków trwałych	070										
7 500	3	Materiały pomocnicze	311										
22 300	4	Towary wg cen nabycia	331/1										
228 400	5	Zakupy towarów wg cen nabycia	331/2										
3 500	6	Zwrot towarów dostawcom (reklamacje)	331/3										
4 500	7	Skonto, bonifikaty uzyskane od dostawców	731/1										
32 700	8	Należności od odbiorców	200										
6 200	9	Kasa	100										
36 900	10	Rachunek bieżący	130										
4 100	11	RMK – czynne (Przedpłaty)	640										
88 600	12	Kapitał podstawowy (zakładowy)	801										
26 700	13	Zobowiązania wobec dostawców	210										
56 000	14	Kredyty bankowe	134										
3 900	15	Rozliczenie międzyokresowe przychodów	840										
321 500	16	Sprzedaż towarów	730										
2 600	17	Zwrot towarów i bonifikaty przy sprzedaży	730/1										
3 100	18	Udzielone skonto przy sprzedaży	730/2										
12 100	19	Ubezpieczenia i inne świadczenia	405										
35 400	20	Wynagrodzenia	404										
	21	Wynik finansowy (zmiana stanu towarów)	860/1										
	22	Amortyzacja	400										
	23	Zużycie materiałów	401										
	24	Pozostałe koszty (Koszt ubezpieczenia)	406										
	25	Usługi obce (Koszt czynszu)	402										
	26	RMK-bierne	641										
	27	Koszty finansowe	751										
	28	Rozrachunki z US z tyt. podatku dochodowego	223										
	29	Podatek dochodowy	870										
	30	Zysk netto	860										
		Razem											

189

Dane do zapisów dostosowawczych:	
a) Spt, b) Skt – stan końc. zapasu towarów na 31.12	7 300
c) stan końc. materiałów pomocniczych	800
d) umorzenie środków trwałych	10 200
e) wygasłe ubezpieczenia	700
f) czynsz za lokal	3 400
g) odsetki od kredytu	400
h) rozliczenie przychodów	2 900
i) podatek dochodowy	

Obliczenia pomocnicze:

Razem		
zysk brutto		
Podatek dochodowy		
zysk netto		

Rentowność sprzedaży (ROS)?

stawka podatku dochodowego 19%

↳ ZADANIE (7.3.) – 6

Na podstawie poniższych danych firmy handlowej dokonaj zapisów dostosowawczych na 31 grudnia 200X roku i skompletuj arkusz roboczy:

saldo	Lp	Konta		Zestawienie sald		Zapisy dostosowawcze		Zestawienie sald po zapisach dostosowawczych		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
		nazwa	symbol	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct
369	1	Srodki trwałe	010										
32 800	2	Umorzenie środków trwałych	070										
4 700	3	Materiały pomocnicze	311										
5 300	4	Towary wg cen nabycia	331/1										
421	5	Zakupy towarów wg cen nabycia	331/2										
4 600	6	Zwrot towarów dostawcom (reklamacje)	331/3										
8 300	7	Skonto, bonifikaty uzyskane od dostawców	731/1										
7 900	8	Należności od odbiorców	200										
21 500	9	Kasa	100										
53 200	10	Rachunek bieżący	130										
9 100	11	RMK-czynne (Przedpłaty)	640										
286	12	Kapitał podstawowy (zakładowy)	801										
25 400	13	Zobowiązania wobec dostawców	210										
95 200	14	Kredyty bankowe	134										
3 100	15	Rozliczenie międzyokresowe przychodów	840										
519	16	Sprzedaż towarów	730										
1 500	17	Zwrot towarów i bonifikaty przy sprzedaży	730/1										
1 000	18	Udzielone skonto przy sprzedaży	730/2										
9 000	19	Ubezpieczenia i inne świadczenia	405										
5 500	20	Wynagrodzenia	404										
	21	Wynik finansowy (zmiana stanu towarów)	860/1										
	22	Amortyzacja	400										
	23	Zużycie materiałów	401										
	24	Pozostałe koszty (Koszt ubezpieczenia)	406										
	25	Usługi obce (Koszt czynszu)	402										
	26	RMK-bierne	641										
	27	Koszty finansowe	751										
	28	Rozrachunki z US z tyt. podatku dochodowego	223										
	29	Podatek dochodowy	870										
	30	Zysk netto	860										
		Razem											

190

Dane do zapisów dostosowawczych:	
a) Spt, b) Skt-stan końc. zapasu towarów na 31.12	7 200
c) stan końc. materiałów pomocniczych	2 800
d) umorzenie środków trwałych	3 600
e) wygasłe ubezpieczenia	700
f) czynsz za lokal	6 200
o) odsetki od kredytu	700
h) rozliczenie przychodów	2 900
i) podatek dochodowy	

Obliczenia pomocnicze:

Razem		
zysk brutto		
podatek dochodowy		
zysk netto		

Rentowność sprzedaży (ROS)

stawka podatku dochodowego 19%

➤ ZADANIE (7.3.) -7

Na podstawie poniższych danych firmy handlowej dokonaj zapisów dostosowawczych na 31 grudnia 200X roku i skompletuj arkusz roboczy:

saldo	Lp	Konta nazwa	symbol	Zestawienie sald		Zapisy dostosowawcze		Zestawienie sald po zapisach dostosowawczy ch		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansow y	
				Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct
126 000	1	Srodki trwałe	010										
8 900	2	Umorzenie środków trwałych	070										
5 800	3	Materiały pomocnicze	311										
35 000	4	Towary wg cen nabycia	331/1										
20 000	5	Zakupy towarów wg cen nabycia	331/2										
2 000	6	Zwrot towarów dostawcom (reklamacje)	331/3										
500	7	Skonto, bonifikaty uzyskane od dostawców	731/1										
28 000	8	Należności od odbiorców	200										
2 000	9	Kasa	100										
5 000	10	Rachunek bieżący	130										
6 600	11	RMK-czynne (Przedpłaty)	640										
75 300	12	Kapitał podstawowy (zakładowy)	801										
4 100	13	Zobowiązania wobec dostawców	210										
20 000	14	Kredyty bankowe	134										
1 000	15	Rozliczenie międzyokresowe przychodów	840										
151 400	16	Sprzedaż towarów	730										
1 500	17	Zwrot towarów i bonifikaty przy sprzedaży	730/1										
1 000	18	Udzielone skonto przy sprzedaży	730/2										
9 000	19	Ubezpieczenia i inne świadczenia	405										
5 500	20	Wynagrodzenia	404										
	21	Wynik finansowy (zmiana stanu towarów)	860/1										
	22	Amortyzacja	400										
	23	Zużycie materiałów	401										
	24	Pozostałe koszty (Koszt ubezpieczenia)	406										
	25	Usługi obce (Koszt czynszu)	402										
	26	RMK-bierne	641										
	27	Koszty finansowe	751										
	28	Rozrachunki z US z tyt. podatku dochodowego	223										
	29	Podatek dochodowy	870										
	30	Zysk netto	860										
		Razem											

191

Dane do zapisów dostosowawczych:	
a) Spt, b) Skt-stan końc. zapasu towarów na 31.12	28 000
c) stan końc. materiałów pomocniczych	400
d) umorzenie środków trwałych	1 600
e) wygasłe ubezpieczenia	700
f) czynsz za lokal	2 800
g) odsetki od kredytu	200
h) rozliczenie przychodów	2 900
i) podatek dochodowy	

Obliczenia pomocnicze:

Razem
zysk brutto
podatek dochodowy
zysk netto

Rentowność sprzedaży (ROS)?

stawka podatku dochodowego 19%

➤ ZADANIE (7.3.) – 8

Na podstawie poniższych danych firmy handlowej dokonaj zapisów dostosowawczych na 31 grudnia 200X roku i skompletuj arkusz roboczy:

saldo	lp.	Konta		Zestawienie sald		Zapisy dostosowawcze		Zestawienie sald po zapisach dostosowawczych		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
		nazwa	symbol	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct
567 900	1	Środki trwałe	010										
42 600	2	Umorzenie środków trwałych	070										
7 200	3	Materiały pomocnicze	311										
26 700	4	Towary wg cen nabycia	331/1										
146 300	5	Zakupy towarów wg cen nabycia	331/2										
3 200	6	Zwrot towarów dostawcom (reklamacje)	331/3										
4 100	7	Skonto, bonifikaty uzyskane od dostawców	731/1										
31 400	8	Należności od odbiorców	200										
7 400	9	Kasa	100										
26 500	10	Rachunek bieżący	130										
4 200	11	RMK-czynne (Przedpłaty)	640										
460 000	12	Kapitał podstawowy (zakładowy)	801										
29 900	13	Zobowiązania wobec dostawców	210										
56 000	14	Kredyty bankowe	134										
2 200	15	Rozliczenie międzyokresowe przychodów	840										
325 100	16	Sprzedaż towarów	730										
1 800	17	Zwrot towarów i bonifikaty przy sprzedaży	730/1										
3 100	18	Udzielone skonto przy sprzedaży	730/2										
6 600	19	Ubezpieczenia i inne świadczenia	405										
8 800	20	Wynagrodzenia	404										
	21	Wynik finansowy (zmiana stanu towarów)	860/1										
	22	Amortyzacja	400										
	23	Zużycie materiałów	401										
	24	Pozostałe koszty (Koszt ubezpieczenia)	406										
	25	Usługi obce (Koszt czynszu)	402										
	26	RMK-bierne	641										
	27	Koszty finansowe	751										
	28	Rozrachunki z US z tyt. podatku dochodowego	223										
	29	Podatek dochodowy	870										
	30	Zysk netto	860										
		Razem											

192

Dane do zapisów dostosowawczych:	
a) Spt, b) Skt-stan końc. zapasu towarów na 31.12	22 400
c) stan końc. materiałów pomocniczych	5 400
d) umorzenie środków trwałych	2 200
e) wygasłe ubezpieczenia	2 300
f) czynsz za lokal	1 900
g) odsetki od kredytu	300
h) rozliczenie przychodów	1 800
i) podatek dochodowy	

Obliczenia pomocnicze:

Razem		
zysk brutto		
podatek dochodowy		
zysk netto		

Rentowność sprzedaży (ROS)?
Stawka podatku dochodowego 19%

7.4. Metoda systematycznego ustalania zapasów oraz kosztu towarów sprzedanych w firmie handlowej

⇒ TEST (7.4.) – 1

Rozwiąż poniższy test wybierając poprawną odpowiedź:

1. Koszty własne sprzedanych produktów:
 - a) ustala się w taki sam sposób w jednostkach usługowych i produkcyjnych,
 - b) są czynnikiem wpływającym na wielkość rzeczowych aktywów trwałych,
 - c) są elementem bilansu,
 - d) są elementem rachunku zysku i strat.

2. Stosując metodę okresowego ustalania zapasów:
 - a) niezbędne jest sporządzenie na koniec okresu sprawozdawczego inwentaryzacji, stanowiącej bezwzględnie konieczny element kalkulacji kosztu towarów sprzedanych,
 - b) ustala się koszt wyrobów sprzedanych w dużych przedsiębiorstwach produkcyjnych,
 - c) należy oprzeć się na bieżącym księgowaniu każdego zdarzenia gospodarczego podlegającego ewidencji, które wpływa na zapasy,
 - d) ustala się koszty wyrobów sprzedanych przez odjęcie kwoty zapasu początkowego produktów od wartości produktów dostępnych do sprzedaży w ciągu badanego okresu.

3. Które z poniższych stwierdzeń nie dotyczy metody ciągłego (systematycznego) pomiaru zapasów:
 - a) systematyczna bieżąca rejestracja każdej pozycji zapasów obejmuje bardzo użyteczne informacje do podejmowania decyzji zarządczych,
 - b) dzięki metodzie systematycznego pomiaru zapasów sporządzenie sprawozdania rachunek zysków i strat może się odbyć bez spisu z natury, co oznacza, że wynik finansowy można ustalać w każdym miesiącu na podstawie bieżących zapisów księgowych na kontach,
 - c) metoda ta ma zastosowanie wówczas, gdy zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji nie zapisuje się w sposób bieżący i systematyczny na kontach syntetycznych zapasów, lecz w drodze spisu z natury określa ich stany na koniec okresu,
 - d) w metodzie ciągłej możliwa jest kontrola zapasów przez porównanie stanu ustalonego za pomocą fizycznej inwentaryzacji ze stanem wynikającym z zapisów księgowych w księgach rachunkowych.

⇒ ZADANIE (7.4.) – 1

Spośród poniższych stwierdzeń wybierz te, które są prawdziwe i te które są fałszywe zaznaczając w tabeli odpowiednio P – prawda, F – fałsz.

lp.	Opis	P – prawda	F – fałsz
A	Metoda systematycznego ustalania zapasów oraz kosztu towarów sprzedanych opiera się na systematycznym księgowaniu każdego pojedynczego zdarzenia gospodarczego podlegającego ewidencji wpływającego na zapas towarów.		
B	Ujemne – kredytowe odchylenia od cen ewidencyjnych towarów występują w przypadku, gdy stałe ceny ewidencyjne nabycia towarów są niższe od ich rzeczywistych cen nabycia.		
C	Dodatnie – debetowe odchylenia od cen ewidencyjnych towarów występują, w przypadku gdy stałe ceny ewidencyjne nabycia towarów są wyższe od ich rzeczywistych cen nabycia.		
D	W przypadku odchyień debetowych występuje podwyższenie wartości ewidencyjnej towarów		
E	Konto „Rozliczenie zakupu towarów” ma charakter konta wynikowego.		
F	Saldo debetowe konta „Rozliczenie zakupu towarów” oznacza „Towary w drodze” oraz wskazuje, że otrzymano fakturę VAT, ale brak jest towarów na dzień bilansowy.		
G	Według ustawy o rachunkowości, cena zakupu towarów obejmuje kwotę należną sprzedającemu powiększoną o podlegający odliczeniu podatek VAT i akcyzę.		
H	Cenę nabycia towarów powiększają koszty związane z zakupem i przystosowaniem do obrotu, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku, składowania, a obniżoną o rabaty, upusty i inne podobne zmniejszenia.		

➤ ZADANIE (7.4.) – 2

W firmie handlowej „Xenia” miały miejsce następujące zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji:

- 1) otrzymano fakturę za 60 sztuk zakupionych towarów „A” po 12 zł/szt.,
- 2) przyjęto do magazynu 80 sztuk towarów „B” po cenie ewidencyjnej 5 zł / szt., na podstawie dowodu księgowego Pz.,
- 3) otrzymano fakturę za 30 sztuk towarów „C” po 9 zł/szt.,
- 4) przyjęto do magazynu 60 sztuk towarów „A” według stałej ceny ewidencyjnej 11 zł/szt., na podstawie dowodu księgowego Pz,
- 5) zaksięgowano odchylenia od cen ewidencyjnych towarów.

Polecenia do wykonania:

- 1) zaksięguj zdarzenia gospodarcze na kontach T-owych,
- 2) oblicz wartość dostaw nefakturowanych,
- 3) oblicz wartość towarów w drodze,
- 4) oblicz wartość towarów w cenach ewidencyjnych,
- 5) oblicz wartość towarów w rzeczywistych cenach zakupu.

Rozwiązanie:

Ad. 1)

	301 – Rozliczenie zakupu towarów				210 – Rozrachunki z dostawcami
1)	720	400	2)	400	720
3)	270	660	4)	660	270
		60	5)	1060	990
	990	1 120			
	Sk. ct. 400	270 Sk. dt			

	342 – Odchylenia od cen ewidencyjnych towarów	
5)	60	

Ad. 2) Dostawy nefakturowane: 400 zł (Towary B).

Ad. 3) Towary w drodze: 270 zł (Towary C).

Ad. 4) Towary według stałych cen ewidencyjnych: 1060 zł.

Ad. 5) Towary w cenach rzeczywistych nabycia: 1 120 zł (1060 zł + odchylenia 60 zł).

⇒ ZADANIE (7.4.) – 3

Oblicz koszt towarów sprzedanych (KTS) na podstawie poniższych danych:

- 1) zapas początkowy towarów wynosi 4000 zł,
- 2) wartość zakupów w ciągu okresu: 30 000 zł,
- 3) zapas końcowy towarów: 2000 zł.

⇒ ZADANIE (7.4.) – 4

Oblicz koszt towarów sprzedanych (KTS) na podstawie poniższych danych

- 1) saldo początkowe towarów 6000 zł,
- 2) zakupy towarów w bieżącym okresie 30 000 zł,
- 3) koszty zakupu 1000 zł,
- 4) zwroty zakupionych towarów 200 zł,
- 5) zapas końcowy towarów 2000 zł.

⇒ ZADANIE (7.4.) – 5

Ustal stan końcowy konta (301) Rozliczenie zakupu na podstawie poniższych danych:

Salda początkowe konta (301) Rozliczenie zakupu były następujące:

Dt 2 800 zł (towary w drodze od dostawcy B),

Ct 1 800 zł (dostawa niefakturowana od dostawcy A).

W danym okresie sprawozdawczym wystąpiły następujące zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji:

lp.	Opis	Kwota	Dt	Ct
1	Przyjęto towary od dostawcy B na podstawie Pz	2 800 zł		
2	Otrzymano fakturę od dostawcy C za zakupione towary	1 250 zł		

3	Otrzymano fakturę korygującą od dostawcy C z powodu zmniejszenia wartości sprzedaży na skutek udzielonego przez niego skonta	- 200 zł		
4	Przyjęto do magazynu towary od dostawcy C na podstawie Pz	1 050 zł		
5	Przyjęto do magazynu towary od dostawcy D na podstawie Pz	800 zł		
6	Otrzymano fakturę za zakupione towary od dostawcy E	960 zł		

Polecenia do wykonania:

- 1) dokonaj dekretacji zdarzeń gospodarczych w powyższej tabeli,
- 2) przedstaw zdarzenia gospodarcze, podlegające ewidencji na kontach T-owych stosując konta analityczne do konta 301 – Rozliczenie zakupu według poszczególnych dostawców towarów,
- 3) ustal stan konta syntetycznego 301 Rozliczenie zakupu towarów i kont analitycznych,
- 4) ustal kwotowo wartość dostaw niefakturowanych i towarów w drodze według poszczególnych dostawców.

⇒ ZADANIE (7.4.) – 6

W firmie „Cignito” o profilu handlowym, która jest płatnikiem podatku VAT, salda początkowe kont na początek danego okresu sprawozdawczego przedstawiały się następująco:

- (010) Środki trwałe: 50 000 zł,
- (130) Rachunek bieżący: 4000 zł,
- (801) Kapitał podstawowy: 48 000 zł,
- (210) Rozrachunki z dostawcami – zobowiązania: 6000 zł.

W danym okresie sprawozdawczym miały miejsce następujące zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji:

- 1) przyjęto do magazynu 10 szt. towarów po jednostkowej cenie ewidencyjnej po 100 zł za sztukę,
- 2) otrzymano fakturę VAT od dostawcy „Anita” za zakupione towary A:
 - a) wartość netto faktury bez podatku VAT: 1150 zł,
 - b) podatek VAT: 253 zł,
 - c) wartość brutto faktury: 1403 zł,

- 3) wyksięgowanie odchyłeń od cen ewidencyjnych towarów,
- 4) uregulowano fakturę przelewem w kwocie 1403 zł,
- 5) otrzymano skonto przy zakupie towarów 100 zł. Dostawca wystawił fakturę korygującą 100 zł + 22 zł VAT = 122 zł,
- 6) ze względu na wadę ukrytą towarów dokonano zwrotu towarów na kwotę 300 zł – WZ (zwrócono 3 szt. towaru według cen ewidencyjnych),
- 7) otrzymano korektę faktury $3 \cdot 115 \text{ zł} = 345 \text{ zł} + 75,90 \text{ zł VAT} = 420,90 \text{ zł}$,
- 8) wyksięgowano z faktury korygującej odchylenia od cen ewidencyjnychzł,
- 9) wyksięgowano podatek naliczony VAT na podstawie polecenia księgowania, który podlega odliczeniu od podatku należnego przy sprzedaży zł,
- 10) sprzedano 5 szt. towaru po cenie sprzedaży netto 160 zł za szt.,
 - a) wartość netto zł,
 - b) VAT zł,
 - c) wartość brutto zł,
- 11) wydano z magazynu sprzedane towary,
- 12) rozliczono odchylenia cen ewidencyjnych przypadające na sprzedane towary zł,
- 13) przeniesiono koszty na wynik finansowy zł,
- 14) przeniesiono przychody na wynik finansowy zł.

Polecenia do wykonania:

- 1) otwórz konta i zaksięguj zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji na kontach T-owych dokonując niezbędnych obliczeń,
- 2) ustal saldo końcowe konta (301) Rozliczenie zakupu towarów; określ jaki posiada charakter i wpływ na bilans zamknięcia firmy.

⇒ ZADANIE (7.4.) – 7

W firmie „Marzena” o profilu handlowym salda początkowe wybranych kont na początek okresu sprawozdawczego są następujące:

Symbol konta	Nazwa konta	Dt	Ct
130	Rachunek bieżący	50 000 zł	
301	Rozliczenie zakupu towarów:	1 000 zł	5 000 zł
	towary w drodze od dostawcy A: 20 szt. towarów po 50 zł/szt.		

	Dostawy niefakturowane: 250 szt. towarów od dostawcy B po 20 zł / szt.		
331	Towary	15 000 zł	
342	Odchylenia od cen ewidencyjnych towarów	3 000 zł	

W danym okresie sprawozdawczym miały miejsce następujące zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji:

lp.	Treść	Suma w zł	Dt	Ct
1	Otrzymano fakturę od dostawcy B za 250 szt. towarów „X” po 22zł/ szt. (towary przyjęto do magazynu na podstawie Pz w okresie ubiegłym)			
a)	Wartość netto faktury	5 500		
b)	Podatek VAT (22%)	1 210		
c)	Wartość brutto faktury VAT	6 710		
2	Otrzymano fakturę korygującą w związku z udzieloną bonifikatą na zakupione towary „X”	-270		
3	Uregulowano przelewem fakturę od dostawcy B po uwzględnieniu bonifikaty	6 380		
4	Przeksięgowano odchylenia od cen ewidencyjnych zakupionych towarów	500		
5	Wyksięgowano podatek naliczony VAT na podstawie polecenia księgowania, który podlega odliczeniu od podatku należnego przy sprzedaży	1 210		
6	Przyjęto do magazynu 50 szt. Towarów „X” po 20 zł/szt. od dostawcy C	1 000		

7	Sprzedano 40 szt. towarów od dostawcy B po 35 zł / szt. – wystawiono fakturę VAT płatną przelewem w terminie późniejszym			
a)	Wartość netto faktury VAT (40 szt. x 35 zł / szt.)	1 400		
b)	Podatek VAT	308		
c)	Wartość brutto faktury VAT	1 708		
8	Wydano z magazynu sprzedane towary od dostawcy B według cen ewidencyjnych – wystawiono WZ		
9	Zaksięgowano odchylenia od cen ewidencyjnych przypadające na sprzedane towary		
10	Przeniesiono koszt towarów sprzedanych na dzień bilansowy na konto „Wynik Finansowy”		
11	Przeniesiono przychody ze sprzedaży towarów na konto „Wynik finansowy” na dzień bilansowy		

Polecenia do wykonania:

- 1) zaksięguj powyższe zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji na kontach T-owych,
- 2) rozlicz i zaksięguj odchylenia od cen ewidencyjnych towarów,
- 3) ustal wartość towarów w drodze i dostaw nie były fakturowane na koniec okresu.

W zdarzeniu gospodarczym nr 8 należy wykorzystać następujący wzór na wskaźnik narzutu odchyień oraz na odchylenie przypadające na rozchód:

$$\text{WNO} = \frac{\text{Op} + \text{Or}}{\text{Zk} + \text{R}} \quad \times 100\%$$

- WNO – wskaźnik narzutu odchyień,
 Op – odchylenia przypadające na początek okresu sprawozdawczego,
 Or – odchylenia powstałe w okresie sprawozdawczym,
 Zk – zapas końcowy towarów w cenach ewidencyjnych,

R – wartość rozchodu towarów w cenach ewidencyjnych.

Odchylenie przypadające na rozchód:

$$NO = \frac{WNO \times R}{R}$$

NO – narzut odchyłeń przypadających na towary sprzedane.

⇨ ZADANIE (7.4.) – 8

W firmie handlowej „Kasia”, która stosuje konto (301), rozliczenie zakupu do rozliczania transakcji zakupów, w ciągu danego okresu sprawozdawczego miały miejsce następujące zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji:

1) dostawa towarów od dostawcy A:

a) przyjęto do magazynu towary na podstawie dowodu księgowego Pz według planowanej ceny zakupu: 3000 zł,

b) otrzymano fakturę VAT, wartość towarów według rzeczywistej ceny zakupu: 3600 zł, podatek VAT 22%: 792 zł,

2) otrzymano fakturę VAT za zakupione towary od dostawcy B wartość towarów według rzeczywistej ceny zakupu: 1 800 zł, podatek VAT 22%: 396 zł,

3) przyjęto towary od dostawcy B do magazynu na podstawie dowodu Pz według planowanej ceny zakupu: 2000 zł,

4) rozliczono zakup towarów od dostawcy A

a) odchylenia od cen ewidencyjnych towarów: 600 zł,

b) podatek VAT naliczony: 792 zł,

5) rozliczono zakup towarów od dostawcy B

a) odchylenia od cen ewidencyjnych towarów: zł,

b) VAT naliczonyzł.

Polecenia do wykonania:

1) zaksięguj zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji na kontach T-owych,

2) zamknij konto „Rozliczenie zakupu” i wyjaśnij, co oznaczają jego salda końcowe,

3) wyjaśnij, co oznaczają debetowe odchylenie od cen ewidencyjnych towarów.

↳ ZADANIE (7.4.) – 9

Ustal salda konta (301) Rozliczenie zakupu towarów i wyjaśnij, co one oznaczają, jeżeli miały miejsce następujące zdarzenia gospodarcze:

- 1) otrzymano fakturę za zakupione towary od dostawcy A o wartości 500 zł,
- 2) otrzymano fakturę za zakupione towary od dostawcy B o wartości 1500 zł,
- 3) przyjęto do magazynu towary od dostawcy A o wartości 500 zł,
- 4) przyjęto do magazynu towary od dostawcy A o wartości 900 zł.

↳ ZADANIE (7.4.) – 10

W firmie handlowej „Janusz” na początek okresu sprawozdawczego wartość towarów w drodze od dostawcy X wynosiła 1 800 zł (wartość netto wynikająca z faktury VAT), a wartość dostaw niefakturowanych od dostawcy Y wynosiła 2000 zł, zaś wartość materiałów w magazynie wynosiła 2000 zł.

W ciągu okresu sprawozdawczego wystąpiły następujące zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji:

- 1) dostawa towarów od dostawcy A:
 - a) przyjęto towary do magazynu na podstawie Pz – wycena wg planowanej ceny zakupu: 2300 zł,
 - b) faktura – wycena według rzeczywistej ceny zakupu:

wartość towarów:	2500 zł,
koszty transportu:	200 zł,
podatek VAT 22%:	594 zł,
brutto do zapłaty:,

- 2) otrzymano fakturę od dostawcy Z za zakupione towary:
 - a) wartość towarów według rzeczywistej ceny zakupu: 1 800 zł,
 - b) podatek VAT 22%: 396 zł,
 - c) wartość brutto do zapłaty:

- 3) przyjęto towary od dostawcy X do magazynu na podstawie dowodu Pz, wartość towarów w cenie ewidencyjnej (planowana cena zakupu): 1800 zł,

- 4) rozliczono zakup towarów od dostawcy A:
- a) odchylenia od cen ewidencyjnych towarów:,
 - b) koszty transportu:,
 - c) podatek VAT naliczony:,
- 5) otrzymano fakturę VAT za towary zakupione od dostawcy Y:
- a) wartość netto towarów: 2300 zł,
 - b) podatek VAT naliczony: 506 zł,
 - c) wartość brutto do zapłaty: 2806 zł,
- 6) rozliczono zakup towarów od dostawcy Y:
- a) odchylenia od cen ewidencyjnych towarów:,
 - b) podatek VAT naliczony:

Polecenia do wykonania

- 1) zaksięguj powyższe zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji na kon-
tach T-owych,
- 2) ustal wartość dostaw niefakturowanych oraz towarów w drodze.

⇨ ZADANIE (7.4.) – 11

W firmie handlowej „Stasia” wycena towarów dokonywana jest w stałych cenach ewidencyjnych, ustalonych na poziomie planowanych cen zakupu; w bieżącym okresie sprawozdawczym miały miejsce następujące zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji:

lp.	Zdarzenie gospodarcze podlegające ewidencji	Kwota w zł
1	Otrzymano fakturę VAT płatną przelewem w terminie późniejszym za towary „E” wartość netto: podatek VAT naliczony: brutto do zapłaty:	15 000 3 300 18 300
2	Przyjęto dostawę towarów „F” na podstawie dowodu Pz	6 000
3	Przyjęto dostawę towarów „E” na podstawie dowodu Pz	13 500
4	Pk – Przeksięgowano podatek VAT naliczony w fakturze zakupu towarów „E”	

5	Pk – Przeksięgowano odchylenie od cen ewidencyjnych towarów „E”	
6	Otrzymano fakturę VAT płatną przelewem w terminie późniejszym za zakupione materiały „F”: wartość netto podatek VAT naliczony: brutto do zapłaty	5 000 1 100 6 100
7	Pk – Przeksięgowano naliczony podatek VAT	
8	Pk – przeksięgowano odchylenia od cen ewidencyjnych towarów	

Polecenia do wykonania:

- 1) zaksięguj zdarzenia gospodarcze na kontach T-owych,
- 2) zamknij konta T-owe.

⇒ ZADANIE (7.4.) – 12

W firmie handlowej „Aga” wartość zapasu towarów w stałej cenie ewidencyjnej wynosiła 18 000 zł, a w rzeczywistej cenie zakupu wynosiła 15 500 zł, zaś saldo debetowe konta (301) Rozliczenie zakupu wynosiło 5000 zł.

W danym okresie sprawozdawczym wystąpiły następujące zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji:

- 1) przyjęto towary do magazynu na podstawie dowodu Pz o wartości 4000 zł,
- 2) przeksięgowano odchylenia od cen ewidencyjnych towarów.....zł

Polecenia do wykonania:

- 1) Otwórz konta T-owe i zaksięguj zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji na kontach,
- 2) Ustal wartość zapasu towarów w rzeczywistej cenie zakupu,
- 3) Ustal wartość zapasu towarów w rzeczywistej cenie zakupu.

⇒ ZADANIE (7.4.) – 13

W firmie handlowej „Bona” wartość zapasu towarów w stałej cenie ewidencyjnej wynosiła 30 000 zł, a w rzeczywistej cenie zakupu wynosiła 31 000 zł, zaś saldo debetowe konta (301) Rozliczenie zakupu wynosiło 17 000 zł.

W danym okresie sprawozdawczym wystąpiły następujące zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji:

- 1) przyjęto towary do magazynu na podstawie dowodu Pz o wartości 18 500 zł,
- 2) przeksięgowano odchylenia od cen ewidencyjnych towarów.....zł.

Polecenia do wykonania:

- 1) otworzyć konta i zaksięgować zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji,
- 2) ustalić wartość zapasu towarów w rzeczywistej cenie zakupu na koniec okresu sprawozdawczego.

↳ ZADANIE (7.4.) – 14

Firma handlowa „Jagna”, będąca płatnikiem podatku VAT, posiadała zapas początkowy towarów o wartości według cen zakupu netto 20 000 zł, a stan gotówki w kasie wynosił 10 000 zł.

W bieżącym okresie sprawozdawczym wystąpiły następujące zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji:

- 1) zakup towarów od dostawcy N, płatnych w terminie późniejszym
 - a) otrzymano fakturę VAT:

wartość netto faktury:	5000 zł,
podatek VAT 22%:,
brutto do zapłaty:
 - b) przyjęto towary na podstawie Pz: 5000 zł,

- 2) sprzedano towary za gotówkę:

wartość towarów według cen sprzedaży:	7000 zł,
podatek VAT 22%:,
brutto do zapłaty:,

- 3) wydano towary z magazynu na podstawie Wz 4000 zł,

- 4) zakup towarów za gotówkę od dostawcy M:
 - a) otrzymano fakturę VAT:

wartość towarów według cen zakupu:	1500 zł,
podatek VAT 22%:,
brutto do zapłaty:,
 - b) przyjęto towary do magazynu na podstawie Pz: 1500 zł,

- 5) sprzedano towary, za które kontrahent zapłaci w terminie późniejszym:
 wartość netto według cen sprzedaży: 6 000 zł,
 podatek VAT należny 22%:
 brutto do zapłaty:
- 6) wyksięgowano podatek naliczony VAT, który podlega odliczeniu od podatku należnego na podstawie polecenia księgowania PK:

Polecenia do wykonania:

Zaksięguj powyższe zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji na kontach T-owych, przy założeniu, że firma prowadzi konto (301) Rozliczenie zakupu.

Rozwiązanie:

<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="2" style="text-align: center;">331 Towary</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="width: 15%;">Sp.</td> <td style="width: 15%; border-bottom: 1px solid black;">20 000</td> <td style="width: 15%; border-bottom: 1px solid black;">4 000</td> </tr> <tr> <td>1b)</td> <td style="border-bottom: 1px solid black;">5 000</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4b)</td> <td style="border-bottom: 1px solid black;">1 500</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="border-bottom: 3px double black;">26 500</td> <td style="border-bottom: 3px double black;">4 000</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: right;">22 500 Sk</td> </tr> </tbody> </table>	331 Towary			Sp.	20 000	4 000	1b)	5 000		4b)	1 500			26 500	4 000			22 500 Sk	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="2" style="text-align: center;">730 Sprzedaż towarów</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%; border-bottom: 1px solid black;">7 000</td> <td style="width: 15%;">2)</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="border-bottom: 1px solid black;">6 000</td> <td>5a)</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="border-bottom: 3px double black;">13 000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="2" style="text-align: center;">222 Rozrachunki z US z tytułu VAT należnego</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%; border-bottom: 1px solid black;">1 540</td> <td style="width: 15%;">2b)</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="border-bottom: 1px solid black;">1 320</td> <td>5b)</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="border-bottom: 3px double black;">2 860</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="2" style="text-align: center;">221 Rozrachunki z US z tytułu VAT naliczonego</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="width: 15%;">Sp.</td> <td style="width: 15%; border-bottom: 1px solid black;">1 430</td> <td style="width: 15%;">4) 6)</td> </tr> <tr> <td>2c)</td> <td style="border-bottom: 1px solid black;">8 540</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="border-bottom: 3px double black;">1430</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: right;">1430 Sk</td> </tr> </tbody> </table>	730 Sprzedaż towarów				7 000	2)		6 000	5a)		13 000		222 Rozrachunki z US z tytułu VAT należnego				1 540	2b)		1 320	5b)		2 860		221 Rozrachunki z US z tytułu VAT naliczonego			Sp.	1 430	4) 6)	2c)	8 540			1430				1430 Sk	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="2" style="text-align: center;">301 Rozliczenie zakupu</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="width: 15%;">1a)</td> <td style="width: 15%; border-bottom: 1px solid black;">6 100</td> <td style="width: 15%;">1b)</td> </tr> <tr> <td>4)</td> <td style="border-bottom: 1px solid black;">1 830</td> <td>4b)</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="border-bottom: 1px solid black;">1 430</td> <td>6)</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="border-bottom: 3px double black;">7930</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: right;">7930</td> </tr> </tbody> </table> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="2" style="text-align: center;">731 Koszt towarów sprzedanych</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="width: 15%;">3)</td> <td style="width: 15%; border-bottom: 1px solid black;">4 000</td> <td style="width: 15%;"></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="border-bottom: 3px double black;">4 000</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="2" style="text-align: center;">210 Rozrachunki z dostawcami</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%; border-bottom: 1px solid black;">6 100</td> <td style="width: 15%;">1a)</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="border-bottom: 3px double black;">6 100</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td style="text-align: right;">Sk 6 100</td> </tr> </tbody> </table>	301 Rozliczenie zakupu			1a)	6 100	1b)	4)	1 830	4b)		1 430	6)		7930				7930	731 Koszt towarów sprzedanych			3)	4 000			4 000		210 Rozrachunki z dostawcami				6 100	1a)		6 100				Sk 6 100
331 Towary																																																																																																		
Sp.	20 000	4 000																																																																																																
1b)	5 000																																																																																																	
4b)	1 500																																																																																																	
	26 500	4 000																																																																																																
		22 500 Sk																																																																																																
730 Sprzedaż towarów																																																																																																		
	7 000	2)																																																																																																
	6 000	5a)																																																																																																
	13 000																																																																																																	
222 Rozrachunki z US z tytułu VAT należnego																																																																																																		
	1 540	2b)																																																																																																
	1 320	5b)																																																																																																
	2 860																																																																																																	
221 Rozrachunki z US z tytułu VAT naliczonego																																																																																																		
Sp.	1 430	4) 6)																																																																																																
2c)	8 540																																																																																																	
	1430																																																																																																	
		1430 Sk																																																																																																
301 Rozliczenie zakupu																																																																																																		
1a)	6 100	1b)																																																																																																
4)	1 830	4b)																																																																																																
	1 430	6)																																																																																																
	7930																																																																																																	
		7930																																																																																																
731 Koszt towarów sprzedanych																																																																																																		
3)	4 000																																																																																																	
	4 000																																																																																																	
210 Rozrachunki z dostawcami																																																																																																		
	6 100	1a)																																																																																																
	6 100																																																																																																	
		Sk 6 100																																																																																																

➤ ZADANIE (7.4.) – 15

W spółce z o.o. o profilu handlowym (hurt) sporządzono spis inwentarza. Na dzień otwarcia księgi rachunkowej 01.01.200X r. salda początkowe kont były następujące:

(130) Rachunek bieżący	35 000 zł
Budynki administracyjne	97 500 zł

(100) Kasa	11 000 zł
(311) Materiały pomocnicze	8 000 zł
Lokale handlowe	89 000 zł
(134) Kredyty bankowe	15 000 zł
(330) Towary w hurcie	94 000 zł
(210) Rozrachunki z dostawcami	49 000 zł
Komputery	12 000 zł
Programy komputerowe	8 000 zł
(341) Odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów (Dt)	300 zł
(342) Odchylenia od cen ewidencyjnych towarów (Ct)	1 000 zł

Polecenia do wykonania:

- zaksięguj poniższe operacje gospodarcze, do księgowania kosztów wykorzystaj układ rodzajowy (zespół IV), natomiast do wyceny towarów i materiałów przedsiębiorstwo stosuje stałe ceny ewidencyjne,
- zamknij konta rozliczenie zakupu towarów i rozliczenie zakupu materiałów, ustal wartość bilansową materiałów oraz towarów w hurcie.

Operacje gospodarcze:

- zakupiono od dostawcy A materiały pomocnicze na kredyt kupiecki (otrzymano fakturę VAT):
 - wartość netto zakupu 2 000 szt. po 1,80 złzł,
 - podatek (naliczony) VAT 22%zł,
 - koszty zakupu200 zł,
 - wartość bruttozł,
- spłacono przelewem część zobowiązań wobec dostawców 18 000 zł,
- otrzymano materiały od dostawcy A, przyjęto je do magazynu według stałej ceny ewidencyjnej 2 zł za sztukę. Dokonaj rozliczenia transakcji:
 - przyjęcie do magazynu materiałów (Pz)zł,
 - przeniesienie kosztów zakupuzł,
 - wyksięgowanie naliczonego podatku VAT od materiałów i kosztów zakupuzł,
 - ustalenie i wyksięgowanie odchyleń od cen ewidencyjnych materiałów zł,
- otrzymano od dostawcy B towary i przyjęto je do magazynu według stałej ceny ewidencyjnej 500 szt. x 20 zł.....zł,
- zakupiono towary od dostawcy C
 - otrzymano fakturę VAT, zapłata nastąpi później
 - wartość netto zakupu 3 000 szt. po 18 złzł,
 - podatek (naliczony) VAT 22%zł,
 - razem wartość brutto fakturyzł,

- 6) otrzymano towary od dostawcy C. Przyjęto je do magazynu według stałej ceny ewidencyjnej 20 zł. Dokonaj rozliczenia transakcji:
- a) przyjęcie do magazynu towarów (Pz)zł,
 - b) wyksięgowanie naliczonego podatku VATzł,
 - c) ustalenie i wyksięgowanie odchyień od cen ewidencyjnych towarówzł,
- 7) sprzedano towary odbiorcy Z wystawiając fakturę VAT (zapłata nastąpi później):
- a) 1800 szt. x cena sprzedaży 90 zł zł,
 - b) podatek należny VAT 22 %zł,
 - c) wartość brutto fakturyzł,
- 8) otrzymano od dostawcy D fakturę VAT za zakup towarów o wartości brutto 800 zł, zapłata nastąpi później,
- 9) zaciągnięto kredyt bankowy na rachunek bieżący 5 000 zł,
- 10) wydano sprzedane towary z magazynu odbiorcy Z:
- a) według cen ewidencyjnych 1 800 szt. x 20 złzł,
 - b) wyksięgowano odchylenia przypadające na sprzedane towaryzł,
- 11) zaksięgowano miesięczną amortyzację od posiadanych środków trwałych, tj. komputera 60%, budynków i lokali 2,5 zł,
- 12) otrzymano od dostawcy X fakturę VAT zakupu materiałów o wartości brutto 3 000 zł. Zapłata nastąpi później.

7.5. Procesy gospodarcze przedsiębiorstwa produkcyjnego oraz sporządzanie arkuszy roboczych

➤ TEST (7.5.) – 1

Rozwiąż poniższy test wybierając poprawną odpowiedź:

1. Podstawowa różnica pomiędzy procedurą księgową przedsiębiorstwa produkcyjnego a handlowego polega na:
- a) występowaniu innego procesu zarządzania,
 - b) innym sposobie finansowania,
 - c) odmiennym procesie sprzedaży,
 - d) występowaniu procesu przerobu i związanych z nim kosztów.
2. Ogólny system księgowości w przedsiębiorstwach produkcyjnych:
- a) opiera się na okresowym ustalaniu zapasów w formie inwentaryzacji oraz o ich wycenę,

- b) opiera się na dokonywanych w sposób ciągły procedurach księgowych,
 - c) opiera się na rachunku kosztów zleceń oraz rachunku kosztów produkcji ciągłej,
 - d) żadna odpowiedź nie jest poprawna.
3. Koszty związane z wytwarzaniem konkretnego produktu noszą nazwę:
- a) kosztu produktu,
 - b) kosztu towarów sprzedanych,
 - c) kosztu okresu,
 - d) kosztu sprzedaży.
4. Koszty okresu:
- a) powiększają aktywa firmy i nie mają wpływu na wynik finansowy,
 - b) obejmują koszty wydziałowe,
 - c) obejmują te grupy kosztów ogólnych, które nie zależą od wielkości produkcji, lecz są ponoszone w celu zapewnienia normalnej działalności,
 - d) zalicza się do nich koszty materiałów bezpośrednich i robocizny bezpośredniej.
5. Przedsiębiorstwo produkcyjne potrzebuje do obsługi procesu produkcyjnego:
- a) tylko jedno konto zapasów „Zapasy towarów”,
 - b) dwa konta zapasów: „Wyroby gotowe” i „Materiały”,
 - c) tylko jedno konto zapasów „Wyroby gotowe”,
 - d) kont zapasów, takich jak „Półprodukty”, „Produkty gotowe”, „Materiały podstawowe”.
6. W świetle znowelizowanej ustawy o rachunkowości koszty wytworzenia produktu obejmują:
- a) tylko koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem,
 - b) koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem tego produktu,
 - c) koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem, które obejmują koszty magazynowania wyrobów gotowych oraz nietypowe wielkości kosztów zmarnowanych materiałów, robocizny i innych kosztów produkcyjnych,
 - d) żadna z powyższych odpowiedzi nie jest prawidłowa.

7. Bezpośrednie koszty związane z wytworzeniem produktu obejmują:
- wartość zużytych materiałów bezpośrednich, koszty pozyskania i przetworzenia związane bezpośrednio z produkcją i inne koszty poniesione w związku z doprowadzeniem produktu do postaci i miejsca, w jakich się znajduje w dniu jego wyceny,
 - zmienne pośrednie koszty produkcji, które odpowiadają poziomowi tych kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych,
 - uzasadnione koszty wydziałowe dla przeciętnych warunków wytwarzania z uwzględnieniem planowanych remontów, ale bez nieuzasadnionych przestojów i strat produkcyjnych,
 - wszystkie koszty zakupu, przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów wyrobów do ich aktualnego miejsca i stanu.
8. Produkcja podstawowa niezakończona:
- są to produkty zakupione, ale jeszcze nieprzetworzone w procesie produkcji, to znaczy nie będące jeszcze integralną częścią wyrobów gotowych,
 - są to wyroby będące w pewnym stadium przetworzenia, to znaczy rozpoczęte w bieżącym okresie, ale jeszcze nie ukończone, znajdujące się w toku produkcji,
 - jest wyceniana według historycznego kosztu zakupu,
 - jest wyceniana według kosztu wytworzenia.
9. Robocizna bezpośrednia, która stanowi element kosztów produktu to:
- wynagrodzenie pracowników bezpośrednio zaangażowanych przy przekształcaniu materiałów w wyroby gotowe,
 - wynagrodzenie kierownictwa wydziału produkcji,
 - wynagrodzenie za świadczenie usług związanych z transportem zakupionych materiałów podstawowych,
 - wynagrodzenie pracowników zarządu.
10. Materiały bezpośrednie wyceniane są według:
- kosztu ich wytworzenia,
 - wysokości bezpośrednich kosztów wytworzenia,
 - planowanych kosztów pośrednich wytworzenia,
 - według historycznego kosztu nabycia.

ZADANIE (7.5.) – 1

Oblicz koszt wyrobów wytworzonych i koszt wyrobów sprzedanych w przedsiębiorstwie produkcyjnym na podstawie poniższych informacji:

- 1) saldo wyrobów gotowych na początek okresu sprawozdawczego wynosiło 10 000 zł, a na koniec okresu sprawozdawczego 6000 zł,
- 2) zużycie materiałów bezpośrednich w bieżącym okresie sprawozdawczym wynosiło 5000 zł,
- 3) produkcja niezakończona na początek okresu sprawozdawczego wynosiła 2000 zł, a na koniec okresu sprawozdawczego 1200 zł,
- 4) koszty robocizny bezpośredniej wyniosły 4000 zł,
- 5) koszty wydziałowe przypadające na wytworzone wyroby gotowe w bieżącym okresie sprawozdawczym wyniosły 3000 zł.

Rozwiązanie:

Ustalenie kosztu wyrobów wytworzonych (KWW):

$$\text{KWW} = \text{Sp p} + \text{Zm b} + \text{Rob b} + \text{Kwy} - \text{Sk p}$$

Sp. produkcji niezakończonej: 2 000 zł

+ koszt wytworzenia [(5 000 zł + 4 000 zł + 3 000 zł = 12 000 zł (Zm b + Rob b + Kwy)]

-Sk. produkcji niezakończonej 1 200 zł

= 12 800 zł

Ustalenie kosztu wyrobów sprzedanych (KWS):

Sp wyrobów gotowych 10 000 zł

+ koszt wyrobów wytworzonych 12 800 zł

-Sk wyrobów gotowych 6000 zł

= 16 800 zł

	500 - Produkcja podstawowa				600 - Wyroby gotowe			
Spp	2 000				10 000			
Zmb	5 000	12 800	KWW	KWW	12 800	16 800	KWS	
Robb	4 000				22 800	16 800		
Kwydz	3 000					6 000	Sk	
	14 000	12 800			22 800	22 800		
		1 200	Sk					
	14 000	14 000						

↳ ZADANIE (7.5.) – 2

Oblicz koszt wyrobów wytworzonych w firmie produkcyjnej, przy następujących założeniach:

1	Saldo początkowe produkcji niezakończonych (Spp)	30 000 zł
2	Zużycie materiałów bezpośrednich (Zmb)	10 000 zł
3	Robocizna bezpośrednia (Robb)	20 000 zł
4	Koszty wydziałowe (Kwydz)	25 000 zł
5	Saldo końcowe produkcji niezakończonych (Skp)	28 000 zł

↳ ZADANIE (7.5.) – 3

W firmie „Jurek” o profilu produkcyjnym, która stosuje metodę okresową ustalania zapasów, w bieżącym okresie sprawozdawczym poniesiono następujące koszty, ujęte w poniższej tabeli:

lp.	Pozycje	Stan na początek okresu sprawozdawczego	Stan na koniec okresu sprawozdawczego
1	Materiały bezpośrednie	17 000	15 000
2	Produkcja podstawowa	20 000	19 000
3	Zapas wyrobów gotowych	7 500	8 000
4	Zakupy materiałów podstawowych w okresie bieżącym		48 000
5	Koszty robocizny bezpośredniej		149 500

Polecenia do wykonania:

- 1) przedstaw odpowiednie zapisy dostosowawcze na kontach T-owych,
- 2) sporządź sprawozdanie o koszcie wytworzenia,
- 3) przedstaw relacje pomiędzy kontem (500) Produkcja podstawowa a kontem (860) Wynik finansowy,
- 4) przedstaw zapisy w arkuszu roboczym.

➤ ZADANIE (7.5.) – 4

Salda kont na koniec 200X roku przed zapisami dostosowawczymi firmy produkcyjnej „Prorok”, produkującej wyroby A, przedstawiały się następująco:

1	Środki trwałe	010	70 000	
2	Umorzenie środków trwałych	070		19 500
3	Materiały podstawowe	310	10 000	
4	Produkcja podstawowa (w toku)	500	25 000	
5	Wyroby gotowe	600	23 000	
6	Kredyty bankowe	134		15 000
7	Rachunek bieżący	130	13 200	
8	RMK czynne	640	4 000	
9	Kapitał zakładowy	801		67 500
10	RMK bierne	641		3 000
11	Rozrachunki z dostawcami – zobowiązania	210		7 000
12	Sprzedaż wyrobów gotowych	700		165 000
13	Zakup materiałów podstawowych	*310/1	30 000	
14	Robocizna bezpośrednia	500/3	39 000	
15	Zużycie energii i gazu na wydziale produkcyjnym	521	18 000	
16	Remont maszyn	521	3 800	
17	Robocizna pośrednia na wydziale produkcyjnym	521	18 500	
18	Koszty sprzedaży	527	7 500	
19	Koszty ogólnego zarządu	550	15 000	
20	Razem		277 000	277 000

Polecenia do wykonania:

1) dokonaj zapisów dostosowawczych na 31 grudnia 200X r. i skompletuj arkusz roboczy wiedząc, że salda końcowe przedstawiały się następująco:

a)	stan początkowy materiałów na 01.12 wynosił	10 000
b)	stan końcowy materiałów na 31.12.200X r. wynosił	8 000
c)	stan początkowy produkcji niezakończonej	25 000
d)	stan końcowy produkcji niezakończonej	28 000
e)	stan początkowy wyrobów gotowych	23 000
f)	stan końcowy wyrobów gotowych	9 000
g)	amortyzacja środków trwałych produkcyjnych za dany rok	7 000
h)	wygasła przedpłata na ubezpieczenie maszyny produkcyjnej w ciągu danego roku	800
i)	narosłe odsetki od zaciągniętego kredytu bankowego	188
k)	narosłe wynagrodzenia bezpośrednio produkcyjne	4 000
l)	narosłe wynagrodzenia pośrednie wydziału produkcyjnego	3 000
m)	narosłe wynagrodzenia działu sprzedaży	1 500
n)	podatek dochodowy, którego stawka wynosi 19%

- 2) sporządź sprawozdanie o koszcie wytworzenia,
- 3) sporządź rachunek zysków i strat w wariantcie kalkulacyjnym,
- 4) sporządź bilans zamknięcia.

➤ ZADANIE (7.5.) – 5

Salda kont w firmie przemysłowej na początek grudnia 200X r. kształtują się:

130 - Rachunek bieżący	25 000 zł
310 - Materiały podstawowe	15 000 zł
500 - Produkcja nie zakończona	18 000 zł
600 - Wyroby gotowe	20 000 zł
210 - Rozrachunki z dostawcami	10 000 zł
134 - Kredyty bankowe	25 000 zł
200 - Rozrachunki z odbiorcami	15 000 zł
640 - Przedpłaty czynszu	10 000 zł
010 - Budynki i budowle	60 000 zł
070 - Umorzenie środków trwałych	14 000 zł
801 - Kapitał zakładowy	94 000 zł
860 - Zysk netto wypracowany i zatrzymany	20 000 zł

Rozpatrywana firma stosuje ogólny system księgowości oparty na okresowej procedurze ustalania zapasów (w trakcie okresu rozliczeniowego nie istnieją obroty na kontach zapasów, są one dopiero w końcu okresu rozliczeniowego odtwarzane odpowiednimi zapisami).

Zaksięguj poniższe zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji w sposób narastający na kontach zestawienia sald arkusza roboczego. W grudniu miały miejsce następujące zdarzenia gospodarcze podlegające ewidencji:

1.	Lista płac brutto (pominięto problem składek ZUS):	11 000 zł
	koszty zarządu i sprzedaży	2 800 zł
	robocizna bezpośrednia	5 200 zł
	płace pośrednie	3 000 zł
	Wyplacono wynagrodzenie:	10 000 zł
	reszta niewypłacona stanowi zobowiązanie wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń na koniec danego okresu sprawozdawczego	1 000 zł

2.	Sprzedano wyroby gotowe. Wystawiono fakturę z odroczonym terminem płatności (pominięto problem VAT)	80 000 zł
3.	Zakupiono surowce do produkcji, płatność w terminie późniejszym	25 000 zł
	uwaga: procedura okresowa	
4.	Na rachunek bieżący wpłynęła należność od odbiorców na łączną kwotę	60 000 zł
5.	Z rachunku bieżącego zapłacono zobowiązania wobec dostawców	20 000 zł

Dokonaj odpowiednich zapisów dostosowawczych na koniec okresu wiedząc, że:

- a) upłynęła połowa okresu, na który dokonano przedpłaty czynszu, z tego
czynsz za pomieszczenia wydziału produkcyjnego:	3500 zł
czynsz za pomieszczenia działu administracji:	1500 zł
- b) natomiast amortyzacja za ten miesiąc wyniosła: 4000 zł
w tym koszty wydziałowe: 3000 zł

Wiadomo również, iż na 31.12 w drodze inwentaryzacji salda kont zapasów przedstawiały się:

(310) Materiały podstawowe	12 000 zł
(500) Produkcja niezakończona	20 000 zł
(600) Wyroby gotowe	16 000 zł
Stopa podatku dochodowego	19%

Dokonaj pozostałych zapisów dostosowawczych:

c/d zapisy dostosowawcze dotyczące zmiany stanu materiałów podstawowych,

e/f zmiany stanu produkcji nie zakończonej,

g/h dotyczące zmiany stanu wyrobów gotowych,

i / podatek dochodowy,

Skompletuj arkusz roboczy, dokonaj odpowiednich zapisów dostosowawczych,

Sporządź sprawozdanie o koszcie wytworzenia, sprawozdanie rachunek zysków i strat oraz bilans zamknięcia, który będzie stanowić podstawę do otwarcia kont na następny rok.

Arkusz roboczy firmy produkcyjnej

lp.	Nazwa konta	Zestawienie sald na dzień 1.12		Operacje gospodarcze w ciągu grudnia		Zestawienie sald na 31.12 przed zapisami dostosowawczymi		Zapisy dostosowawcze		Sprawozdanie o koszcie wytworzenia		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
		Wn	Ma	Wn	Ma	Wn	Ma	Wn	Ma	Wn	Ma	Wn	Ma	Wn	Ma
	Środki trwałe														
	Umorzenie środków trwałych														
	Materiały podstawowe														
	Produkcja niezakończona														
	Wyroby gotowe														
	Rozrachunki z odbiorcami														
	Rachunek bieżący														
	Rozliczenia międzyokresowe czynne														
	Kapitał zakładowy														
	Zysk zatrzymany z lat ubiegłych														
	Zobowiązania długoterminowe														
	Zobowiązania wobec dostawców														
	Koszty ogólnego zarządu i sprzedaży														
	Koszty robocizny bezpośredniej														
	Koszty wydziałowe														
	Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń														
	Przychód z sprzedaży wyrobów														
	Zakup materiałów														
	Zestawienie stanu produkcji:														
	c/d zmiana stanu materiałów podstawowych														
	e/f zmiana stanu produkcji w toku														
	Zestawienie wyniku finansowego														
	Zmiana stanu wyrobów gotowych														
	KWW														
	Podatek dochodowy														
	Zobowiązania publiczno-prawne														
	Zysk netto														
	Razem														

Przychody/ Koszty		
Zysk brutto		
Podatek dochodowy (stawka 19%)		
Zysk netto		

⇒ ZADANIE NR (7.5.) – 6

W przedsiębiorstwie produkcyjnym, które stosuje ogólny system księgowości oparty na okresowej procedurze ustalania zapasów, salda kont na koniec roku obrotowego, ale przed zapisami dostosowawczymi, były następujące:

lp.	Nazwa konta	Salda	
		Wn	Ma
1	010 – Środki trwałe	45 000	
2	070 – Umorzenie środków trwałych		6 000
3	310 – Materiały podstawowe	7 000	
4	500 – Produkcja nie zakończona	18 000	
5	600 – Wyroby gotowe	20 000	
6	200 – Rozrachunki z odbiorcami	211 000	
7	145 – Należności z tytułu pożyczek krótkoterminowych	16 000	
8	130 – Rachunek bieżący	52 100	
9	640 – RMK czynne- czynsz dotyczący najmu budynku produkcyjnego	16 000	
10	641 – MK bierne		10 000
11	801 – Kapitał zakładowy		105 000
12	820/1 – Zysk zatrzymany z lat ubiegłych		12 600
13	134 – Kredyty bankowe		85 000
14	210 – Zobowiązania wobec dostawców		7 100
15	527 – Koszty sprzedaży	1 100	
16	550 – Koszty ogólnego zarządu	5 000	
17	500/2 – Koszty robocizny bezpośredniej	25 000	
18	521 – Koszty wydziałowe	18 000	
19	230 – Rozrachunki z pracownikami tytułu wynagrodzeń		14 500
20	650 – Rozliczenia międzyokresowe przychodów		14 000
21	600 – Przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych		200 000
22	310/2 – Zakupy materiałów w ciągu roku	20 000	
	Razem	454 200	454 200

Polecenia do wykonania:

1) dokonaj zapisów dostosowawczych na 31.12.200X r., na podstawie poniższych informacji:

lp.	Nazwa konta	Wartość w zł
1	a, b) Materiały podstawowe – Saldo końcowe	5 000
2	c, d) Produkcja nie zakończona – Saldo końcowe	10 000
3	e, f) Wyroby gotowe – Saldo końcowe	8 500
4	g) Czynnosc dotyczący najmu budynku produkcyjnego przypadający na grudzień 200X r.	3 300
5	h) Narosłe wynagrodzenia bezpośrednio produkcyjne	5 000
6	i) Narosłe wynagrodzenia pośrednie wydziału produkcyjnego	3 000
7	j) Narosłe wynagrodzenia działu sprzedaży	2 000
8	k) Odsetki od zaciągniętego kredytu, przypadające na grudzień 200X r.	3 000
9	l) Odsetki od udzielonej pożyczki przypadające na grudzień 200X r.	240
10	m) Amortyzacja środków trwałych produkcyjnych za dany rok	4 000

- 2) przygotuj arkusz roboczy,
- 3) sporządź sprawozdanie o koszcie wytworzenia,
- 4) przygotuj rachunek zysków i strat oraz bilans.

Arkusz roboczy

Ip.	Nazwa konta	Symbol konta	Zestawienie sald przed zapisami dostosowawczymi		Zapisy dostosowawcze		Sprawozdanie o koszcie wytworzenia		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
			Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct
1	Środki trwałe	010										
2	Umorzenie środków trwałych	070										
3	Materiały podstawowe	310										
4	Produkcja nie zakończona	500										
5	Wyroby gotowe	600										
6	Rozrachunki z odbiorcami	200										
7	Należności z tytułu pożyczek krótkoterminowych	145										
8	Rachunek bieżący	130										
9	RMK czynne – czynsz dotyczący najmu budynku produkcyjnego	640										
10	RMK bierne	641										
11	Kapitał zakładowy	801										
12	Zysk zatrzymany z lat ubiegłych	860/2										
13	Kredyty bankowe	134										
14	Rozrachunki z dostawcami	210										
15	Koszty sprzedaży	527										
16	Koszty ogólnego zarządu	550										
17	Koszty robocizny bezpośredniej	500/2										
18	Koszty wydziałowe – robocizna pośrednia	521										
19	Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń	230										
20	Rozliczenia międzyokresowe przychodów	650										
21	Przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych	700										
22	Zakupy materiałów w ciągu roku	300										
23	Zestawienie stanu produkcji:											
24	a/b zmiana stanu materiałów											
25	c/d zmiana stanu produkcji w toku											
26	Zestawienie wyniku finansowego	860/2										
27	e/f Zmiana stanu wyrobów gotowych											
28	Koszty wydziałowe – Amortyzacja maszyn, budynków produkcyjnych	521										
29	Koszty wydziałowe - najem budynku produkcyjnego na wydziale produkcyjnym	521										
30	Koszty finansowe	751										
31	Przychody finansowe	750										
32	KWW											
33	Podatek dochodowy	870										
34	Rozrachunki publicznotrawne	229										
35	Zysk netto	860										
36	Razem											

Dane do zapisów dostosowawczych	
a,b) Stan końcowy materiałów podstawowych na 31.12	
c,d) Stan końcowy produkcji w toku na d 31.12	
e,f) Stan końcowy wyrobów gotowych na 31.12	
g) Czynsz dotyczący najmu budynku produkcyjnego na 31.12	
h) Narosłe wynagrodzenia bezpośrednio produkcyjne	
i) Narosłe wynagrodzenia pośrednie wydziału produkcyjnego	
j) Narosłe wynagrodzenia działu sprzedaży	
k) Odsetki od zaciągniętego kredytu przypadające na grudzień	
l) Odsetki od udzielonej pożyczki przypadające na grudzień 200X	
m) Amortyzacja środków trwałych produkcyjnych za dany rok	
Stawka podatku dochodowego	19%

Obliczenia pomocnicze		
Razem Koszty/ Przychody		
Zysk brutto		
Podatek dochodowy (19%)		
Zysk netto		

ZADANIE (7.5.) – 7

Na podstawie poniższych danych firmy produkcyjnej dokonaj zapisów do stosowawczych na 31 grudnia 200X roku i skompletuj arkusz roboczy:

Zestawienie sald	lp.	konto		Zestawienie sald		Zapisy dostosowawcze		Sprawozdanie o koszcie wtworzenia		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
		nazwa	symbol	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct
456 700	1	Środki trwałe - maszyny i budynki produkcyjne	010										
34 900	2	Umorzenie środków trwałych	070										
23 000	3	Materiały podstawowe (Skm, Spm)	310/1										
58 000	4	Wyroby gotowe (Skw, Spw)	600/1										
12 600	5	Produkcja podstawowa - w toku (Skp, Spp)	500/2										
22 400	6	Należności od odbiorców	200										
5 600	7	Odpisy z tyt. należności nieściągalnych	206										
5 500	8	Kasa	100										
36 000	9	Rachunek bieżący	130										
6 800	10	R.M.K. - czynne	640										
157 800	11	Kapitał zakładowy	801										
52 600	12	Kapitał zapasowy	811										
34 300	13	Zysk zatrzymany z lat ubiegłych	820/1										
56 700	14	Zobowiązania wobec dostawców	210										
448 700	15	Przychody z sprzedaży wyrobów	700										
32 400	16	Zakup materiałów podstawowych	310/1										
36 700	17	Koszty robocizny bezpośredniej	500/2										
7 500	18	Koszty wvdz. - Zużycie energii i gazu na wydziale produkcyjnym	521										
6 200	19	Koszty wvdz. - Remont maszyn	521										
47 300	20	Koszty wvdz. - Robocizna pośrednia na wydziale prod.	521										
14 600	21	Koszty sprzedaży	527										
24 900	22	Koszty ogólnego zarządu	550										
	23	Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	230										
	24	g) Koszty wvdz.-Amortyzacja maszyn, budynków produkcyjnych	521										
	25	h) Koszty wvdz.-Koszt ubezpieczeń majątku produkcyjnego	521										
	26	i) Pozostałe koszty operacyjne	761										
	a), b) Zestawienie stanu produkcji-zmiana stanu materiałów podstawowych	500/1											
	c), d) Zestawienie stanu produkcji-zmiana stanu produkcji w toku	500/1											
	e), f) Zestawienie wyniku finansowego-zmiana stanu wyrobów gotowych	860/2											
	30	Koszt Wyrobów Wtworzonych (KWW)											
	31	Rozrachunki z US z tytułu podatku dochodowego	223										
	32	Podatek dochodowy (19%)	870										
	33	Zysk netto	860										

Dane do rachunku dostosowawczych:	
a) Spoc. b) stan końc. materiałów podstawowych na 31.12	18 200
e) Spp, d) stan końc. produkcji w toku na 31.12	18 400
e) Spw f) stan końc. wyrobów na 31.12	22 200
g) amortyzacja środków trwałych (maszyny i budynki produkcyjne)	37 500
h) wygaśnięcie ubezpieczenia (maszyny i budynki produkcyjne)	300
i) otrzymany wzrost należności nieściągalnych a	1 400
k) narosłe wynagrodzenia bezpośrednio produkcyjne	15 600
l) narosłe wynagrodzenia pośrednio wydziału produkcyjnego	3 800
m) narosłe wynagrodzenia działu sprzedaży (skwybitorów)	3 400
n) podatek dochodowy	

Obliczenia pomocnicze:

Razem KWW							Razem (koszty/przychody) Zysk brutto
							Należ. podatek doch. Zysk netto

ROS wskaźnik rentowności

stawa podatku dochodowego 19%

➔ ZADANIE (7.5.) – 8

Na podstawie poniższych danych firmy produkcyjnej dokonaj zapisów do-
stosowawczych na 31 grudnia 200X roku i skompletuj arkusz roboczy:

Zestawienie sald	lp.	konto		Zestawienie sald		Zapisy dostosowawcze		Sprawozdanie o kosztach wytworzenia		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
		nazwa	symbol	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct
759 000	1	Srodki trwałe - maszyn i budynki produkcyjne	010										
123 200	2	Umorzenie środków trwałych	070										
95 300	3	Materiały podstawowe (Skm, Spm)	310/1										
198 400	4	Wyroby gotowe (Skw, Spw)	600/1										
59 500	5	Produkcja podstawowa - w toku (Skp, Spp)	500/2										
42 600	6	Należności od odbiorców	200										
6 700	7	Odplisy z tyt. należności nieściągalnych	206										
15 800	8	Kasa	100										
47 900	9	Rachunek bieżący	130										
9 100	10	R.M.K. - czynne	640										
428 100	11	Kapitał zakładowy	801										
45 700	12	Kapitał zapasowy	811										
37 500	13	Zysk zatrzyman z lat ubiegłych	820/1										
86 700	14	Zobowiązania wobec dostawców	210										
837 500	15	Przychody z sprzedaży wyrobów	700										
161 100	16	Zakup materiałów podstawowych	310/1										
36 700	17	Koszty robocizny bezpośredniej	500/2										
8 300	18	Koszty wydz. - Zużycie energii i gazu na wydziale produkcyjnym	521										
9 100	19	Koszty wydz. - Remont maszyn	521										
52 700	20	Koszty wydz. - Robocizna pośrednia na wydziale prod.	521										
22 300	21	Koszty sprzedaży	527										
47 600	22	Koszty ogólnego zarządu	550										
	23	Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	230										
	24	g) Koszty wydz.-Amortyzacja maszyn, budynków produkcyjnych	521										
	25	h) Koszty wydz.-Koszt ubezpieczeń majątku produkcyjnego	521										
	26	i) Pozostałe koszty operacyjne	761										
	27	a), b) Zestawienie stanu produkcji-zmiana stanu materiałów podstawowych	500/1										
	28	c), d) Zestawienie stanu produkcji-zmiana stanu produkcji w toku	500/1										
	29	e), f) Zestawienie wyniku finansowego-zmiana stanu wyrobów gotowych	860/2										
	30	Koszt Wyrobów Wytworzonych (KWW)											
	31	Rozrachunki z US z tytułu podatku dochodowego	223										
	32	Podatek dochodowy (19%)	870										
	33	Zysk netto	860										
		Razem											

Dane do zapisów dostosowawczych:	
a) Spm, b) stan końc. materiałów podstawowych na 31.12	15 300
c) Spp, d) stan końc. produkcji w toku na 31.12	23 600
e) Spw f) stan końc. wyrobów na 31.12	18 400
g) amortyzacja środków trwałych (maszyny i budynki produkcyjne)	70 100
h) wydatki ubezpieczeń (maszyny i budynki produkcyjne)	1 200
i) oczekiwany wzrost należności nieściągalnych e	700
k) narode wynagrodzenia bezpośrednio produkcyjne	21 200
l) narode wynagrodzenia pośrednie wydziale produkcyjnego	5 900
m) narode wynagrodzenia działu sprzedaży (akwizycyjne)	4 300
n) podatek dochodowy	

Obliczenia pomocnicze:

Razem KWW	Razem (koszty/przychody) Zysk brutto Nalicz. podatek doch. Zysk netto
-----------	--

ROS wahałek rentowności

stawka podatku dochodowego 19%

ZADANIE (7.5.) – 9

Na podstawie poniższych danych firmy produkcyjnej dokonaj zapisów dostosowawczych na 31 grudnia 200X roku i skompletuj arkusz roboczy:

Zestawienie sald	lp.	Konto		Zestawienie sald		Zapisy dostosowawcze		Sprawozdanie o koszcie wytworzenia		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
		nazwa	symbol	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct
6 458 000	1	Środki trwałe - maszyn i budynki produkcyjne	010										
684 000	2	Umorzenie środków trwałych	070										
53 000	3	Materiały podstawowe (Skm, Spm)	310/1										
58 200	4	Wyroby gotowe (Skw, Spw)	600/1										
158 300	5	Produkcja podstawowa – w toku (Skp, Spp)	500/2										
37 100	6	Należności od odbiorców	200										
8 800	7	Odpisy z tyt. należności nieściągalnych	206										
24 700	8	Kasa	100										
78 500	9	Rachunek bieżący	130										
11 400	10	R.M.K. – czynne	640										
5 337 000	11	Kapitał zakładowy	801										
250 000	12	Kapitał zapasowy	811										
42 800	13	Zysk zatrzymany z lat ubiegłych	820/1										
54 300	14	Zobowiązania wobec dostawców	210										
921 700	15	Przychody z sprzedaży wyrobów	700										
273 600	16	Zakup materiałów podstawowych	310/1										
42 800	17	Koszty robocizny bezpośredniej	500/2										
9 900	18	Koszty wydz. – Zużycie energii i gazu na wydziale produkcyjnym	521										
14 300	19	Koszty wydz. – Remont maszyn	521										
31 200	20	Koszty wydz. – Robocizna pośrednia na wydziale prod.	521										
24 800	21	Koszty sprzedaży	527										
22 800	22	Koszty ogólnego zarządu	550										
	23	Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	230										
	24 g)	Koszty wydz. – Amortyzacja maszyn, budynków produkcyjnych	521										
	25 h)	Koszty wydz. – Koszt ubezpieczeń majątku produkcyjnego	521										
	26 i)	Pozostałe koszty operacyjne	761										
	27 a), b)	Zestawienie stanu produkcji-zmiana stanu materiałów podstawowych	500/1										
	28 c), d)	Zestawienie stanu produkcji-zmiana stanu produkcji w toku	500/1										
	29 e), f)	Zestawienie wyniku finansowego-zmiana stanu wyrobów gotowych	860/2										
	30	Koszt Wyrobów Wytworzonych (KWW)											
	31	Rozrachunki z US z tytułu podatku dochodowego	223										
	32	Podatek dochodowy (19%)	870										
	33	Zysk netto	860										
		Razem											

Dane do zapisów dostosowawczych:	
a) Spm, b) stan końc. materiałów podstawowych na 31.12	22 000
c) Spp, d) stan końc. produkcji w toku na 31.12	51 000
e) Spw f) stan końc. wyrobów na 31.12	36 000
g) amortyzacja środków trwałych (maszyny i budynki produkcyjne)	32 600
h) wygasłe ubezpieczenia (maszyny i budynki produkcyjne)	4 700
i) oszacowany wzrost należności nieściągalnych o	2 300
k) narosłe wynagrodzenia bezpośrednio produkcyjne	21 400
l) narosłe wynagrodzenia pośrednie wydziału produkcyjnego	6 900
m) narosłe wynagrodzenia działu sprzedaży (akwizytorów)	4 200
n) podatek dochodowy	

Obliczenia pomocnicze:

Razem				Razem (koszty/ przychody)
KWW				Zysk brutto
				Nalicz. podatek doch.
				Zysk netto

ROS wskaźnik rentowności

stawka podatku dochodowego 19%

ROZDZIAŁ 7. CHARAKTERYSTYKA RACHUNKOWOŚCI W PRZEDSIĘBIORSTWIE USŁUGOWYM...

ZADANIE (7.5.) – 10

Na podstawie poniższych danych firmy produkcyjnej dokonaj zapisów dosztosowawczych na 31 grudnia 200X roku i skompletuj arkusz roboczy:

Zestawienie sald	lp.	nazwa	konto		Zestawienie sald		Zapisy dosztosowawcze		Sprawozdanie o kosztach wytworzenia		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
			symbol	010	DH	CI	DH	CI	DH	CI	DH	CI	DH	CI
1	485 500	Srodki trwałe - maszyny i budynki produkcyjne	010											
2	105 600	Umorzenie środków trwałych	070											
3	24 600	Materiały podstawowe (Skm, Spm)	310/1											
4	87 300	Wyroby gotowe (Skw, Spw)	600/1											
5	32 500	Produkcja podstawowa - w toku (Skp, Spp)	500/2											
6	85 200	Należności od odbiorców	200											
7	15 700	Odpisy z tyt. należności należących	206											
8	36 900	Kasa	100											
9	58 100	Rachunek bieżący	130											
10	12 400	R.M.K. - czynne	640											
11	851 800	Kapitał zakładowy	801											
12	32 800	Kapitał zapasowy	811											
13	47 900	Zysk zatrzymany z lat ubiegłych	820/1											
14	45 200	Zobowiązania wobec dostawców	210											
15	1 059 000	Przychody z sprzedaży wyrobów	700											
16	182 600	Zakup materiałów podstawowych	310/1											
17	44 200	Koszty robocizny bezpośredniej	500/2											
18	19 700	Koszty wydz. - Zużycie energii i gazu na wydziale produkcyjnym	521											
19	16 600	Koszty wydz. - Remont maszyn	521											
20	21 300	Koszty wydz. - Robocizna pośrednia na wydziale prod.	521											
21	17 200	Koszty sprzedaży	527											
22	33 900	Koszty ogólnego zarządu	550											
23		Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	230											
24		R Koszy wydz.-Amortyzacja maszyn, budynków produkcyjnych	521											
25		b) Koszy wydz.-Koszt ubezpieczeń majątku produkcyjnego	521											
26		d) Pozostałe koszty operacyjne	761											
27		a), b) Zestawienie stanu produkcji-zmiana stanu materiałów podstawowych	500/1											
28		c), d) Zestawienie stanu produkcji-zmiana stanu produkcji w toku	500/1											
29		e), f) Zestawienie wyniku finansowego-zmiana stanu wyrobów gotowych	860/2											
30		Koszt Wyrobów Wytworzonych (KWW)	223											
31		Rozrachunki z US z tytułu podatku dochodowego	870											
32		Podatek dochodowy (19%)	860											
33		Zysk netto												
		Razem												

Razem KWW		Razem koszty przychody	
Rozrachunki z US		Należ. podatek doch.	
Rozrachunki dochodowy		Zysk netto	

Razem KWW		Razem koszty przychody	
Rozrachunki dochodowy		Należ. podatek doch.	
Rozrachunki dochodowy		Zysk netto	

a) Spm, b) stan końc. materiałów podstawowych na 31.12
 c) Spp, d) stan końc. produkcji w toku na 31.12
 e) Spw, f) stan końc. wyrobów na 31.12
 g) Amortyzacja środków trwałych (maszyny i budynki produkcyjne)
 h) wygaść ubezpieczenia (maszyny i budynki produkcyjne)
 i) oszacowany wzrost należności należących
 j) narosłe wynagrodzenia bezpośrednio produkcyjne
 k) narosłe wynagrodzenia pośrednio produkcyjne
 l) narosłe wynagrodzenia pośrednio wydziału produkcyjnego
 m) narosłe wynagrodzenia działu sprzedaży (skwitów)
 n) zadatek dochodowy

ZADANIE (7.5.) – 11

Na podstawie poniższych danych firmy produkcyjnej dokonaj zapisów do stosowawczych na 31 grudnia 200X roku i skompletuj arkusz roboczy:

Zestawienie sald	lp.	konto		Zestawienie sald		Zapisy dostosowawcze		Sprawozdanie o koszcie wytworzenia		Rachunek zysków i strat		Arkusz bilansowy	
		nazwa	sympol	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct	Dt	Ct
4 628 900	1	Środki trwałe - maszyn i budynki produkcyjne	010										
216 800	2	Umorzenie środków trwałych	070										
42 500	3	Materiały podstawowe (Skm, Spm)	310/1										
92 300	4	Wyroby gotowe (Skw, Spw)	600/1										
146 200	5	Produkcja podstawowa - w toku (Skp, Spp)	500/2										
126 700	6	Należności od odbiorców	200										
10 900	7	Odpisy z tyt. należności nieściągalnych	206										
12 300	8	Kasa	100										
147 400	9	Rachunek bieżący	130										
22 500	10	R.M.K. - czynne	640										
2 700 100	11	Kapitał zakładowy	801										
68 400	12	Kapitał zapasowy	811										
98 700	13	Zysk zatrzymany z lat ubiegłych	820/1										
142 300	14	Zobowiązania wobec dostawców	210										
3 400 500	15	Przychody z sprzedaży wyrobów	700										
1 236 200	16	Zakup materiałów podstawowych	310/1										
78 300	17	Koszty robocizny bezpośredniej	500/2										
32 100	18	Koszty wydz. - Zużycie energii i gazu na wydziale produkcyjnym	521										
24 700	19	Koszty wydz. - Remont maszyn	521										
14 900	20	Koszty wydz. - Robocizna pośrednia na wydziale prod.	521										
8 300	21	Koszty sprzedaży	527										
24 400	22	Koszty ogólnego zarządu	550										
	23	Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	230										
	24	g) Koszty wydz. - Amortyzacja maszyn, budynków produkcyjnych	521										
	25	h) Koszty wydz. - Koszt ubezpieczeń majątku produkcyjnego	521										
	26	i) Pozostałe koszty operacyjne	761										
	27	a), b) Zestawienie stanu produkcji - zmiana stanu materiałów podstawowych	500/1										
	28	c), d) Zestawienie stanu produkcji - zmiana stanu produkcji w toku	500/1										
	29	e), f) Zestawienie wyniku finansowego - zmiana stanu wyrobów gotowych	860/2										
	30	Koszt Wyrobów Wytwarzonych (KWV)											
	31	Rozezchnki z US z tytułu podatku dochodowego	223										
	32	Podatek dochodowy (19%)	870										
	33	Zysk netto	860										
		Razem											

Dane do zapisów dostosowawczych:	
a) Spm, b) stan kosc. materialu podstawowych na 31.12	34 500
c) Spp, d) stan kosc. produkcyj. w toku na 31.12	83 200
e) Spw, f) stan kosc. wyrobów na 31.12	89 400
g) amortyzacja środków trwałych (maszyny i budynki produkcyjne)	41 100
h) wygale ubezpieczenia (maszyny i budynki produkcyjne)	2 700
i) szacowany wzrost należności nieściągalnych a	2 800
b) strode wynagrodzenia bezpośrednie produkcyjne	22 200
l) strode wynagrodzenia pośrednie wydziale produkcyjne	4 300
m) strode wynagrodzenia dziale sprzedaży (skwytyardw)	3 100
n) podatek dochodowy	

Obliczenia pomocnicze:

Razem:					Razem (koszt/przychody)
KWV					Zysk brutto
					Nalicz. podatek doch.
					Zysk netto
					opis

ROS wkładzik restaurant

stawka podatku dochodowego 19%

Aneks

Wzorcowy plan kont

Zespól 0. Aktywa trwałe

- 010 Środki trwałe
- 016 Odpisy aktualizujące utratę wartości środków trwałych
- 020 Wartości niematerialne i prawne (WNIp)
- 026 Odpisy aktualizujące utratę WNIp
- 030 Długoterminowe aktywa finansowe
- 035 Należności z tytułu pożyczek długoterminowych
- 036 Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe (w tym pożyczki długoterminowe)
- 070 Umożnienie środków trwałych oraz WNIp
- 080 Środki trwałe w budowie

Zespól 1. Środki pieniężne, rachunki bankowe i inne krótkoterminowe aktywa finansowe

- 100 Kasa
- 130 Rachunek bieżący
- 134 Kredyty bankowe
- 135 Rachunek środków wyodrębnionych i zablokowanych (np. lokat terminowych, akredytywa, ZFŚS)
- 140 Papiery wartościowe i inne krótkoterminowe aktywa finansowe
- 145 Należności z tytułu pożyczek krótkoterminowych
- 146 Odpisy aktualizujące krótkoterminowe aktywa finansowe (w tym należności z tyt. pożyczek)

Zespól 2. Rozrachunki i rozszczenia

- 200 Rozrachunki z odbiorcami
- 206 Odpisy aktualizujące należności od odbiorców krajowych
- 208 Odpisy aktualizujące należności od odbiorców zagranicznych
- 210 Rozrachunki z dostawcami
- 221 Rozrachunki z US z tytułu VAT naliczonego i jego rozliczenie.
- 222 Rozrachunki z US z tytułu VAT należnego
- 223 Rozrachunki z US z tytułu podatku dochodowego,
- 224 Rozrachunki z US z tytułu akcyzy
- 229 Pozostałe rozrachunki publicznoprawne (np. ZUS)
- 230 Rozrachunki z pracownikami z tytułu wynagrodzeń
- 234 Pozostałe rozrachunki z pracownikami
- 240 Pozostałe rozrachunki;
- 241 Rozrachunki z właścicielami (w tym także „Wycofanie kapitału własnego”)
- 280 Odpisy aktualizujące pozostałe rozrachunki

Zespól 3. Materiały i towary

- 300 Rozliczenie zakupu: materiałów,
- 301 Rozliczenie towarów,

- 302 Rozliczenie usług obcych,
- 303 Rozliczenie środków trwałych i środków trwałych w budowie,
- 310 Materiały podstawowe,*310/1 Materiały podstawowe (Sp m Skm),*310/2 Zakupy materiałów
- 311 Materiały pomocnicze
- 315 Odpisy aktualizujące wartość materiałów
- 330 Towary w hurcie,
- 331 Towary w detalu,
- 333 poza jednostką,
- 334 nieruchomości i prawa majątkowe przeznaczone do obrotu,*331/1 Towary (Sp t, Sk t)*331/2 Zakupy towarów*331/3 Zwroty i bonifikaty*331/4 Uzyskane skonto (przy zakupie)
- 335 Odpisy aktualizujące wartość towarów
- 341 Odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów,
- 342 Odchylenia od cen ewidencyjnych towarów,
- 347 Odchylenia z tytułu aktualizacji wartości zapasów materiałów i towarów

Zespól 4. Koszty według rodzajów i rozliczenie

- 400 Amortyzacja
- 401 Zużycie materiałów i energii
- 402 Usługi obce
- 403 Podatki i opłaty
- 404 Wynagrodzenia
- 405 Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia na rzecz pracowników
- 406 Pozostałe koszty
- 490 Rozliczenie kosztów (- zmiana stanu produktów)

Zespól 5. Koszty według typów działalności ich rozliczenie

- 500 Produkcji podstawowa (w toku)*500/1 Zestawienie produkcji
- 503 Koszty usług podstawowych
- 520 Koszty działalności handlowej
- 521 Koszty wydziałowe
- 527 Koszty sprzedaży
- 550 Koszty ogólnego zarządu
- 580 Rozliczenie kosztów działalności

Zespól 6 Produkty i rozliczenia międzyokresowe

- 600 Wyroby gotowe*600/1 Wyroby gotowe (Sp, Sk)*603 Produkty w toku, półprodukty - koszty zlecenia usług (w przypadku porównawczego modelu rachunku zysków i strat)
- 620 Odchylenia od cen ewidencyjnych wyrobów gotowych
- 626 Odpisy aktualizujące wartość produktów
- 640 RMK - czynne (Rozliczenia międzyokresowe kosztów-czynne,)

- 641 RMK - bierne (Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów)
- 650 Pozostałe rozliczenia międzyokresowe (np. aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego)

Zespól 7. Przychody i koszty związane z ich osiągnięciem

- 700 Sprzedaż wyrobów gotowych
- 701 Koszty sprzedanych wyrobów (KWS) (koszty wytworzenia sprzedanych wyrobów)
- 720 Sprzedaż usług podstawowych
- 721 Koszt usług sprzedanych (KUS)
- 730 Sprzedaż towarów (przychody)*730/1 Zwroty i bonifikaty na sprzedaży*730/2 Udzielone skonta (na sprzedaży)
- 731 Koszt (wartość) towarów sprzedanych (KTS)
- 740 Sprzedaż materiałów
- 741 Wartość sprzedanych materiałów
- 750 Przychody finansowe
- 751 Koszty finansowe
- 760 Pozostałe przychody operacyjne*760/1 Skonto na sprzedaży nie podjęte (metoda netto)
- 761 Pozostałe koszty operacyjne*761/1 Utracone skonto (przy zakupie towarów - metoda netto)
- 770 Zyski nadzwyczajne
- 771 Straty nadzwyczajne

Zespól 8. Kapitały (fundusze) własne, fundusze specjalne, Wynik finansowy

- 801 Kapitał (fundusz) podstawowy (zakładowy)
- 803 Należne wpłaty na poczet kapitału
- 804 Udziały i akcje własne
- 811 Kapitał zapasowy
- 812 Kapitały (fundusze) rezerwowe
- 813 Kapitał z aktualizacji wyceny
- 820 Rozliczenie wyniku finansowego
- 830/0 Rezerwy
- 830/1 Rezerwy na zobowiązania w związku z restrukturyzacją
- 830/ 2 Rezerwy na podatek dochodowy
- 840 Rozliczenia międzyokresowe przychodów
- 850 Fundusze specjalne (ZFŚS, ZFRON, Fundusz Remontów Zasobów Mieszaniowych)
- 860 Wynik Finansowy*860/1 Zestawienie wyniku finansowego (zmiana stanu towarów)*860/2 Zestawienie wyniku finansowego (zmiana stanu wyrobów gotowych)
- 870 Podatek dochodowy i inne obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego
- 871 Obciążenie wyniku finansowego podatkiem dochodowym

Wykaz symboli dowodów księgowych

KP	–	kasa przyjście
KW	–	kasa wypłaci
RK	–	raport kasowy
WB	–	wyciąg bankowy
PK	–	polecenie księgowania
FA	–	faktura
WZ	–	wydanie zewnętrzne
PZ	–	przyjęcie zewnętrzne
RW	–	rozchód wewnętrzny
RACH.UPR.	–	rachunek uproszczony
FA VAT	–	faktura VAT
OT	–	przyjęcie środka trwałego
PT	–	protokół zdawczo-odbiorczy
LT	–	likwidacja środka trwałego
PW	–	przyjęcie wyrobu

Spis literatury

- [1] Alicja Dziuba - Burczyk, *Podstawy rachunkowości w świetle międzynarodowych standardów*, Krakowskie Towarzystwo Edukacyjne, Kraków 2003.
- [2] *Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSFF)* – 2007 International Accounting Standards Committee Foundation 2007.
- [3] Uchwała Nr 5/03 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 22.07.2003 r. w sprawie przyjęcia krajowego standardu rachunkowości nr 1 “Rachunek przepływów pieniężnych” (Dz. Urz. Min. Fin. z 2003 r. nr 12, poz. 69).
- [4] Uchwała nr 5/04 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 14.09.2004 r. w sprawie przyjęcia krajowego standardu rachunkowości nr 2 “Podatek dochodowy” (Dz. Urz. Min. Fin. z 2004 r. nr 13, poz. 132).
- [5] Uchwała nr 9/06 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 18.09.2006 r. w sprawie przyjęcia krajowego standardu rachunkowości nr 3 “Niezakończone usługi budowlane” (Dz. Urz. Min. Fin. z 2006 r. nr 13, poz. 93).
- [6] Uchwała nr 6/07 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 26.06.2007 r. w sprawie przyjęcia krajowego standardu rachunkowości nr 4 “Utrata wartości aktywów” (Dz. Urz. Min. Fin. z 2007 r. nr 8, poz. 46).
- [7] Uchwała nr 2/08 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 11.03.2008 r. w sprawie przyjęcia krajowego standardu rachunkowości nr 5 “Leasing, najem i dzierżawa” (Dz. Urz. Min. Fin. z 2008 r. nr 4, poz. 35).
- [8] Uchwała nr 7/08 Komitetu Standardów Rachunkowości z dnia 14.10.2008 r. w sprawie przyjęcia krajowego standardu rachunkowości nr 6 “Rezerwy, bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów, zobowiązania warunkowe” (Dz. Urz. Min. Fin. z 2008 r. nr 12, poz. 90).
- [9] Ustawa o rachunkowości, Dz. U. z 2002 r. nr 76 poz. 694 – tekst jednolity z późn. zm.
- [10] Ustawa z dnia 10.07.2008 r. o zmianie ustawy o rachunkowości (Dz.U. z 2008 r. nr 144, poz. 900).

Netografia

- [1] http://www.deloitte.com/dtt/cda/doc/content/pl_PrzewodnikPoMSSF.pdf
- [2] <http://www.gofin.pl>
- [3] <http://www.infor.pl>
- [4] <http://www.mf.gov.pl>
- [5] <http://www.sejm.gov.pl>

